

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการรูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรธิดา วิเศษศิลปานนท์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

กันยายน 2561

สัญญาเลขที่ MRG5480174

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ รูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พริดา วิเศษศิลปานนท์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : MRG 5480174

ชื่อโครงการ : รูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรธิดา วิเศษศิลปานนท์ สังกัด มหาวิทยาลัยมหิดล

E-mail Address : porntida.vis@mahidol.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : 2 ปี

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่ ปรัชญาและแนวของวิชาศึกษาทั่วไป และรูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ ศึกษาในมหาวิทยาลัยสามแห่ง ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการศึกษเอกสาร การ ใช้แบบสอบถามจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ผ่านการเรียนวิชาการศึกษาทั่วไป รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,100 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหา งานวิจัยนี้ได้รับการรับรอง จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่ 2010/074.0111

ผลการวิจัย พบว่า 1) ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่ เช่น มีความคิดเป็นของตัวเอง กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น มั่นใจในตนเอง ชอบเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นต้น 2) ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไป ในมหาวิทยาลัยสามแห่งที่เป็นกรณีศึกษา ในภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน 3) ปัจจัยเงื่อนไข ที่เอื้อต่อการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป ได้แก่ การมีนโยบายที่ชัดเจน การบริหารจัดการโดยมีผู้รับผิดชอบโดยตรง การมีทีมอาจารย์ผู้สอนที่เพียงพอ มีเทคนิควิธีการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนที่เป็นคนรุ่นใหม่ รวมทั้งการมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ 4) ปรัชญาและแนวคิดการศึกษาทั่วไป การจัดการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่ง สะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาของการศึกษาทั่วไปอย่างแท้จริง 5) รูปแบบการจัดการศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัยกรณีศึกษาทั้งสามแห่ง มีวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยจำแนกเป็นกลุ่มวิชา 1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 3) กลุ่มวิชาภาษาและ 4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มีรายวิชาย่อยๆ ภายใต้กลุ่มวิชา จัดให้มีการเรียนร่วมกันของนักศึกษาทุกคณะ เนื้อหาการเรียนจะเน้นการเรียนแบบวิเคราะห์กรณีศึกษา เนื้อหาที่เกี่ยวกับสังคมไทยและสังคมโลก และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการทำโครงงานกลุ่ม

คำหลัก : วิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัย

Abstract

Project Code : MRG5480174

Project Title : General Education Model of Universities in Thailand

Investigator : Assist. Pro. Porntida Visaetsilapanonta, Mahidol University

E-mail Address : porntida.vis@mahidol.ac.th

Project Period : 2 years

The purpose of this study were to describe the General Education Model of Universities in Thailand using mixed methods; quantitative and qualitative approaches. The samples were undergraduate students 1,100 samples, lecturers and committees who involved with General Education of 3 universities in Thailand. The quantitative data from questionnaire were analyzed by descriptive statistics. In the qualitative phase, lecturers and committees were interviewed by the researcher and data were analyzed by content analysis. This research has been approved by the Ethics Committee for Social Research, Mahidol University 2010 / 074.0111.

The results showed that 1) Learning styles of the new generations such as self-expression, courage, freedom of expression, self confidence, familiar with new technologies. 2) The opinions of students toward the management of general education, it was found that at high levels appropriate. 3) The conditions of general education management such as: a clear policy, directly responsible, sufficient team of instructors, use good teaching techniques. Including facilities and atmosphere appropriate for learning. 4) The universities teaching consist with the philosophy and concept of general education. 5) The general education model The goals of General Education were to promote a broad span of knowledge; to be logically and critically thinking; the capacity to work as a part of a team to solve the problems; and lifelong learning skills. Classification of subjects 1) Social sciences 2) Humanities 3) Language and 4) Science and mathematics. The learning process used problem-based learning with student center approach.

Keywords : General Education Model, University

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์	4
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป	6
2.2 ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่	14
2.3 แนวคิดองค์ประกอบของหลักสูตร	20
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
3.1 ระเบียบวิธีการวิจัย	28
3.2 ขั้นตอนการวิจัย	28
3.3 ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก	29
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	31
3.7 จริยธรรมการวิจัย	31

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	32
4.1 ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่	32
4.2 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป	34
4.3 ปรัชญาและแนวคิดของการศึกษาทั่วไป	70
4.4 รูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไป	72
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	78
5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	78
5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	82
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก บทความที่เผยแพร่	90
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	102
ภาคผนวก ค แนวคำสัมภาษณ์	106

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สรุปลักษณะของคนในยุคต่างๆ	15
2.2	สรุปเกี่ยวกับคนในยุคต่างๆ	16
4.1	ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัย ที่เน้นระดับปริญญาตรี	39
4.2	ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยที่เน้นระดับปริญญาตรี	44
4.3	ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัย เฉพาะทาง	51
4.4	ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง	56
4.5	ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยวิจัย	63
4.6	ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยวิจัย	68

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1   กรอบแนวคิดการวิจัย

5

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาสังคมไทยได้มุ่งความเจริญทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม การสร้างบุคลากรของประเทศที่มีพร้อมทั้งปัญญาความรู้และคุณธรรม ให้สามารถรู้เท่าทัน มีภูมิคุ้มกัน และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นวิธีการหนึ่งของการเตรียมความพร้อมที่จะรับมือกับเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก อันก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งส่วนตัวส่วนรวม และประเทศชาติควบคู่กันไป การศึกษาเป็นการพัฒนาคนให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตั้งงามสามารถแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคมได้ ดังที่เพ็ชรี ฐิปยะวิเชตร (2549) ได้เสนอว่า การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ อ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณเป็น อันเป็นทักษะตั้งแต่ขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต (Literacy) และการมีวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพและพัฒนาไปถึงขั้นมีวิชาชีพชั้นสูง(Professional occupations)รวมทั้งการมีจิตสำนึกที่ดีต่อการเป็นพลเมืองของประเทศ การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงธรรมชาติของคนยุคใหม่ นักศึกษาในปัจจุบันจัดเป็นชนกลุ่มเจนเนอเรชันY (Generation Y, Gen Y หรือ Why Generation) ซึ่งเกิดหลังปี พ.ศ. 2524 เป็นต้นมา และเติบโตมาในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า องค์ความรู้เกี่ยวกับลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่ จะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของคนยุคใหม่ การศึกษาในระดับอุดมศึกษานับเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน โดยการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอาจแบ่งได้เป็น 2 หมวดคือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญามีคุณธรรมซึ่งเรียกว่าเป็นบัณฑิตและหมวดวิชาชีพ /วิชาเฉพาะที่มุ่งสร้างเครื่องมือให้บัณฑิตนำไปใช้แก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของสังคมได้ สถาบันการศึกษามีหน้าที่นำหมวดวิชาทั้งสองมาพัฒนาในบัณฑิตคนเดียวกันโดยให้มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้หลักการจัดวิชาศึกษาทั่วไปดำเนินการในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใด ๆก็ได้โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ภาษาและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมในปัจจุบันวิชาศึกษาทั่วไปมักแบ่งเป็นหมวดย่อยประกอบด้วย 1) มนุษยศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาตัวมนุษย์ชีวิตมนุษย์2) สังคมศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับสังคม 3) วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติแวดล้อม(มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551)

การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปถือเอาคนเป็นหลักไม่ใช่เอาวิชาเป็นหลักเอาคุณภาพของคนเป็นเป้าหมายคือต้องการให้คนเป็นอย่างไรมีคุณภาพอย่างไรเนื้อหาวิชาที่จะตามมาและที่สำคัญคือต้องจัดให้เกิดความพอดีให้ได้คนดีมีคุณภาพและมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ทางวิชาการด้วยต้องสมดุลทั้งวิชาศึกษาทั่วไปกับวิชาชีพ /วิชาเฉพาะ ทั้งนี้วิชาศึกษาทั่วไปมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณสมบัติที่สำคัญ 6 ประการคือ

- 1) เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นบัณฑิตดำเนินชีวิตได้ตั้งงามสามารถนำความรู้หรือเครื่องใช้ได้จากหมวดวิชาชีพ/วิชาเฉพาะมาช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคม
- 2) มีความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับสิ่งที่มนุษย์เกี่ยวข้อง
- 3) รู้เท่าทันกาลคือเข้าใจรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลายุคสมัยว่ามีอะไรเป็นเหตุปัจจัย
- 4) รู้เท่าทันเทศคือเข้าใจรู้เท่าทันความเป็นมาความแตกต่างและจุดเด่นจุดด้อยของชุมชนสังคมและประเทศต่าง ๆ
- 5) มีศักยภาพในการรับรู้และสื่อสารข้อมูลการแสวงหาความรู้การพัฒนาจิตใจและการพัฒนาชาวปัญญา
- 6) มีปัญญาซึ่งเป็นแกนกลางของการพัฒนาศักยภาพมนุษย์

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดให้โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และให้คำนิยามของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปว่า หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้กำหนดวิชาศึกษาทั่วไปไว้ในหลักสูตรปริญญาตรี ที่มีลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันไป และได้มีความพยายามที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาทั่วไปเพื่อสนองปรัชญาของการจัดวิชาเรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม หากได้มีการศึกษาถึงลักษณะธรรมชาติของคนยุคใหม่ ว่ามีความสนใจการเรียนรู้แบบไหน และรูปแบบการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป ก็จะสามารถนำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาทั่วไปได้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของคนยุคใหม่ และสอดคล้องกับปรัชญาของการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้สามารถนำไปเป็นหาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย เพื่อให้สามารถพัฒนามนุษย์ให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่เป็นอย่างไร

1.2.2 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปในด้านการจัดหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน ด้านตำราและเอกสารประกอบการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษาเป็นอย่างไร

1.2.3 ปรัชญาและแนวคิดของการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะการจัดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษา เป็นอย่างไร

1.2.4 รูปแบบจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทยควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 ศึกษาคุณลักษณะของคนยุคใหม่

1.3.2 ศึกษาปรัชญาและแนวคิดของวิชาการศึกษาทั่วไป

1.3.3 ศึกษารูปแบบการจัดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ในประเด็น ปรัชญา แนวคิด วิธีการจัดการเรียนการสอน และผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

1.4.2 ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยนี้ศึกษาในมหาวิทยาลัยกรณีศึกษา ตามประเภทของมหาวิทยาลัยตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ยกเว้นวิทยาลัยชุมชน

- มหาวิทยาลัยที่เน้นระดับปริญญาตรี และพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง เน้นการผลิตอุตสาหกรรม เกษตรกรรม บริการชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- มหาวิทยาลัยเฉพาะทางหรือมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบที่มุ่งตอบสนองการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิต
- มหาวิทยาลัยวิจัยหรือมหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษา ที่เน้นการวิจัยโดยมีพันธกิจเพื่อตอบสนองการแข่งขันของประเทศในระดับนานาชาติมุ่งให้ประเทศไทยมีตำแหน่งที่ชัดเจนในโลกทั้งด้านวิชาการ การวิจัยการศึกษาและการค้นคว้า

1.5 นิยามศัพท์

วิชาศึกษาทั่วไปหมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรมตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

ค นัยคใหม่หมายถึงคนที่ยังไม่เกิน 29 ปี โดยเป็นนักศึกษาปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยกรณีศึกษา

ลักษณะการเรียนรู้หมายถึง ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่แสดงออกในการเรียนการสอนของนักศึกษา

การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปหมายถึงองค์ประกอบของการจัดการรายวิชาศึกษาทั่วไป ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน ด้านตำราและเอกสารประกอบการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการวัด และประเมินผล และด้านผลลัพธ์การเรียนรู้

ผลลัพธ์จากการเรียนการสอน หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของบัณฑิต ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

รูปแบบการศึกษาทั่วไป หมายถึง โครงสร้างของการศึกษาทั่วไป ที่จัดขึ้นอย่างมีระบบระเบียบแบบแผนตาม ปรัชญาทฤษฎี หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ และวิธีการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั่วไป

1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย
- 1.7.2 แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรีตามลักษณะของแต่ละมหาวิทยาลัย
- 1.7.3 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย เพื่อใช้ในการปรับปรุงวิชาการศึกษาทั่วไป ให้สามารถพัฒนาบัณฑิตได้สอดคล้องกับเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยนี้ได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป
- 2.2 ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่
- 2.3 แนวคิดองค์ประกอบของหลักสูตร
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไป

2.1.1 หลักการของการศึกษาทั่วไป

การศึกษาทั่วไป เกิดขึ้นภายใต้แนวคิดที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ทั้งด้านความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาทั่วไป (Hook, 1975)

1) ควรพัฒนาหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารอย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง จับประเด็นได้อย่างถูกต้อง และเข้าใจความหมายของการสนทนา ในรูปแบบต่างๆ สามารถนำเสนอผ่านการพูดและการเขียนได้

2) ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับร่างกายและจิตใจของตนเอง ธรรมชาติและปัจจัยต่างๆ วิวัฒนาการ เผ่าพันธุ์ต่างๆ และความเชื่อต่างๆ ที่มีเหตุผลเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมนุษย์ มีความเข้าใจในเชิงหลักการของสิ่งต่างๆ ธรรมชาติของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โลกสมัยใหม่ ผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อธรรมชาติและสังคม

3) ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของสังคม ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ และการขับเคลื่อนทางสังคมที่ปรับตัว ปัญหาต่างๆ แนวทางแก้ไขที่จะต้องค้นพบ ไม่ว่าจะต้องการปฏิรูปหรือไม่ จะต้องเข้าถึงมุมมองทางประวัติศาสตร์ด้านต่างๆ

4) ผู้เรียนจะได้พบกับข้อเท็จจริงและทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติ สังคม และจิตวิทยา รวมทั้งความขัดแย้งเชิงคุณค่าและอุดมคติ เรียนรู้ที่เชื่อมโยงคุณค่าต่างๆ ในเชิงสาเหตุ ผลกระทบ ที่มีต่อคุณค่าอื่นๆ และความแตกต่างระหว่างการตัดสินคุณค่าต่างๆ อย่างลำเอียง และมีเหตุผล

5) ผู้เรียนรู้จักวิธีการที่มีความละเอียดอ่อน ที่พัฒนาความสามารถ และความเที่ยงตรง ในการหาข้อมูล หลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการจำแนกสิ่งที่คลุมเครือและสิ่งที่เป็นจริงได้ หรือ ระหว่างการแก้ปัญหาและการขยายผลออกไปได้

6) ผู้เรียนมีความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรม ศิลปะ วรรณกรรม ในท้องถิ่น และดนตรี เพื่อให้เกิดความชื่นชมและเป็นแหล่งความรู้สำคัญนำไปสู่การมีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์อนาคตได้

Sims & Sims (1995) เสนอการประยุกต์และส่งเสริมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังต่อไปนี้

1) ความรู้เกี่ยวกับสมองและรูปแบบการเรียนรู้ สามารถทำให้ผู้สอนกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนในการวิธีการสอนได้ งานของผู้สอนก็คือทำความเข้าใจทั้งด้านสมองในการสอนและกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนต้องกำหนดและยอมรับในความจริงที่ว่าทุกคนชอบที่จะเรียนรู้ในแบบของตน หรือ คนอื่น หรือ ใช้สมองเพียงด้านเดียวในการแก้ปัญหา ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และพบกับความท้าทายในชีวิตประจำวัน โดยการยอมรับแสดงออกโดยนักเรียน ถึงแม้ว่ารูปแบบการเรียนรู้ อาจจะแตกต่างจากสิ่งที่เด็กชอบ

2) คณะควรปรับปรุงประสิทธิภาพของการสอนและผลผลิตของผู้เรียนด้วยการบันทึกไว้ในรูปแบบการคิด และแลกเปลี่ยนข้อมูลต่อนักเรียนและผู้อื่น ด้วยข้อมูลนี้ผู้สอนสามารถทำความเข้าใจได้ดีขึ้นในสิ่งที่ เป็นข้อห้าม สิ่งที่รบกวน หรือ ส่งเสริมการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ หรือ ภาพรวมของกรคิด สามารถสนับสนุนรายบุคคล ให้ความยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน

3) การกำหนดลักษณะของการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้สอนกำหนดและยอมรับข้อกำหนดในการสอนดีขึ้น และเป็นการยอมรับในการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจง หรือ รูปแบบการเรียนรู้ อันจะเป็นขั้นตอนสำคัญกระบวนการสอนสำหรับทุกคน

4) ในการตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้สอนควรจะมีการพิจารณาถึงแนวทางการสอน พัฒนาวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ที่สอดคล้องกับสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา สมองด้านขวานักเรียนต้องการ outline และโครงสร้างที่มากขึ้น สมองด้านซ้ายอาจมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มการเรียนรู้ และประสบการณ์ที่เป็นการสอนที่ไม่ต้องมีโครงสร้าง เช่น ชั่วโมงในการอภิปรายการเรียนรู้ เป็นต้น

5) ผู้สอนควรปรับปรุงบรรยากาศในการเรียนในรายวิชา และในชั้นด้วยการทำความเข้าใจความยุ่งยากในการเรียน เพื่อจะได้ออกแบบสิ่งแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้โดยเฉพาะให้มีความเหมาะสม ควรมีการสะสมทักษะในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดศักยภาพสูงสุดของสมอง และเมื่อพบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ก็มีการปรับปรุงแก้ไข สำหรับนักเรียนควรมีการทำความเข้าใจเพิ่มขึ้นในแนวทางการเรียนรู้ของคุณ

Wooldridge (1995) นำเสนอการประยุกต์ใช้แนวทางการเรียนรู้ในการพัฒนาด้านการจัดการศึกษา การนำรูปแบบการเรียนรู้ไปบูรณาการกับการวิจัยที่เป็นส่วนสำคัญของการสอน และกระบวนการเรียนรู้ บูรณาการรูปแบบการเรียนรู้ในการออกแบบรายวิชา เน้นการวิจัยในห้องเรียนเป็นฐาน พัฒนาแนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน พัฒนายุทธศาสตร์เพื่อการปรับปรุงผู้เรียนให้มีประสิทธิผล พัฒนาหลักสูตรเฉพาะทาง โดยมีแนวทางการดำเนินการดังต่อไปนี้

กิจกรรมการพัฒนาของคณะ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา และกิจกรรมอื่นๆ มีประโยชน์ในการช่วยให้คณะมีความเข้าใจที่ดีขึ้นในด้านมโนทัศน์ที่อยู่เบื้องหลังแนวการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ และนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนการวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น บนฐานของความเข้าใจ เข้าถึงความรู้ และทักษะในการพัฒนาผู้เรียน การกำหนดกิจกรรม ควรพัฒนาให้เด็กเกิดความตระหนักในรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง ความชอบ จุดแข็ง และจุดอ่อน นักเรียนสามารถเลือกรายวิชา และเลือกผู้สอน ที่ควรนำไปสู่เงื่อนไขการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลมากที่สุด หรือ อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีความชอบและมีความรู้สึกสบายมากขึ้นในการเรียนรู้

Harris & Cullen (2010) กล่าวถึงการแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในสถาบัน ได้แก่ สมดุลของอำนาจด้วยการสร้างสังคมแห่งการแบ่งอำนาจและการควบคุมหน้าที่ของเนื้อหาโดยเน้นว่าในสิ่งที่ผู้เรียนจะเรียน มากกว่าการแบ่งเนื้อหาให้ผู้เรียน บทบาทของครูในฐานะที่เป็นผู้สนับสนุน ออกแบบการเรียนรู้ และผู้แนะนำ ความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยการสนับสนุนสังคมแห่งการเรียนรู้ การประเมินผลเพื่อติดตามการเรียนรู้และประสิทธิผลของการเรียนรู้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงไปสู่วัฒนธรรมใหม่จากการปฏิบัตินี้ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของการไว้วางใจและการเสริมพลังอำนาจ

2.1.2 รูปแบบการจัดการศึกษาทั่วไป

Abrahamson & Kimsey (2002) กล่าวถึงวิชาการศึกษาทั่วไปใน James Madison University ว่าเป้าหมายเบื้องต้นของวิชาการศึกษาทั่วไป คือ การเตรียมพร้อมให้นักเรียนเป็นนักคิดที่ยืดหยุ่น และเป็นผู้เรียนตลอดชีวิต โดยจัดพื้นฐานความรู้ที่เข้มข้น ทักษะ และประสบการณ์ที่คาดหวังโดยคนที่มีการศึกษาในสังคม มีการเชื่อว่าแก่นของความรู้ ทักษะ และประสบการณ์สามารถเชื่อมโยงไปยังทุกสาขาและมีความจำเป็นต่อความสำเร็จ การได้รางวัล และการทำงาน และสามารถกระตุ้นให้นักเรียนให้มีความกระตือรือร้นในตนเอง และสร้างการติดต่อกับผู้อื่น และในรายวิชานี้แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม

กลุ่ม 1 คิดและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน คิดเชิงวิพากษ์ การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีระหว่างบุคคล และสารสนเทศ การนำข้อมูลมาใช้ และการประเมินผล

กลุ่ม 2 มีความซาบซึ้งในศิลปะและมนุษยศาสตร์ในฐานะส่วนประกอบที่สำคัญของประสบการณ์ของมนุษย์ ด้วยการศึกษาและประสบการณ์ทำงานของศิลปะวรรณกรรม และทำความเข้าใจในเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ทางภูมิปัญญาของตน

กลุ่ม 3 มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในการค้นหาความรู้ใช้ประโยชน์จากวิธีการประเมินหลักฐาน สร้างและทดสอบรูปแบบ เพื่อพัฒนาทฤษฎี

กลุ่ม 4 กำหนดแนวทางที่เข้มข้นทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ ทำการศึกษากระบวนการและโครงสร้างที่ปรับประสบการณ์ของมนุษย์ในฐานะที่เกี่ยวกับสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโลก

กลุ่ม 5 เข้าใจในตนเองทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคล และสมาชิกของหลากหลายกลุ่มในสังคม โดยการศึกษาตัวแปรซึ่งมีความหลากหลาย และส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมมนุษย์ในสังคมร่วมสมัยผ่านการสำรวจแต่ละบุคคลพัฒนาและมีหน้าที่ในสังคม จิตวิทยา อารมณ์ ร่างกาย และมิติในด้านจริยธรรม

Henscheid, O'Rourke, & Williams (2009) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบใหม่สำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรีของ University of Idaho ซึ่งเป็นการศึกษาที่ต่อเนื่องตั้งแต่ปีแรกจนจบการศึกษา ดังนี้

- 1) ประสบการณ์ในปีแรก: นักเรียนแต่ละคนที่เข้าเรียนปีแรกจะต้องเรียนวิชาศึกษาทั่วไป 2 ภาคการศึกษา
- 2) การบูรณาการวิทยาศาสตร์: นักเรียนทุกคนจะต้องมีสิทธิ์เลือกคอร์สเริ่มต้นของวิชาวิทยาศาสตร์แทนแลบวิทยาศาสตร์ (เช่น สี เคมี และศิลปวัฒนธรรมชาติศึกษา และการรับมือกับภัยพิบัติ การสืบพันธุ์ของมนุษย์ วิทยาศาสตร์ จริยศาสตร์ และกฎหมาย)
- 3) การแบ่งกลุ่มวิชา: นักเรียนควรเรียนกลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์ และสังคมศาสตร์ด้วย ซึ่งกลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์ และสังคมศาสตร์นี้ต้องใช้เวลาหลายคอร์ส
- 4) คอร์สขั้นสูง: นักเรียนแต่ละคนจะได้เรียนคอร์สขั้นสูงในชั้นปีสุดท้าย ซึ่งอย่างน้อยที่สุดจะต้องได้เรียนในส่วนของการสังเคราะห์ของหลายสาขาวิชา

Thompson & Serra (2005) นำเสนอการประเมินผลรายวิชาการศึกษาทั่วไป ใน Duke University โดยมีชี้ให้เห็นข้อดีว่า มีความเป็นระบบ ข้อมูลมีการจัดการและขยายผลให้เห็นการเปรียบเทียบในระหว่างนักศึกษาคณะต่างๆ และข้อมูลที่ได้สามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนได้ โดยมีแนวทางการประเมินผลดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน
  - ทักษะด้านสติปัญญา
  - การคิดเชิงวิพากษ์และการให้เหตุผล
    - การอ่านเชิงวิพากษ์
    - การตั้งข้อเสนอ เหตุผลสนับสนุน และการประเมินข้อเสนอ
    - การแก้ปัญหา
    - การวิเคราะห์ การบูรณาการ การสังเคราะห์ข้อมูลและแนวคิด
    - การเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ
    - การเชื่อมโยงความเข้าใจ

- ความละเอียดอ่อนในการคิดและการใช้วิธีการต่างๆ
- ความรู้ในองค์ความรู้
- ความคล่องแคล่วในด้านความรู้ข้ามสาขาวิชา
- การบูรณาการความรู้ข้ามสาขาวิชา
- ความคล่องแคล่วข้ามวัฒนธรรม
- ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์และปริมาณ
- การเป็นพลเมืองและอยู่ในสังคมอย่างรับผิดชอบ (เป็นตัวแทนสำหรับการเปลี่ยนแปลงในชุมชน)
- การร่วมมือ
- การเรียนรู้ตลอดชีวิต

2) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม

มีความเข้าใจในประวัติศาสตร์ สังคม การเมือง หรือ เศรษฐกิจ รากเหง้าของวิทยาศาสตร์หรือเทคโนโลยีของปรากฏการณ์มีความเข้าใจในประเด็นร่วมสมัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการประยุกต์ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ทางด้านคุณธรรม

ผสมผสานคำถามทางจริยธรรมของบุคคลและสังคม สถาบัน และวิถีชีวิตจำแนกแยกแยะ เลือกระหว่างข้อเสนอต่างๆ ระบบคุณค่า และการกระทำ

4) วัตถุประสงค์การเรียนรู้การวิจัย

ตั้งคำถาม วิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ผลการวิจัยมีส่วนร่วมในการติดตามผลของคณะพัฒนารายงานการวิจัย การนำเสนอภาพโปสเตอร์ การแสดง หรือ ผลผลิตที่อธิบายหรือ แสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับความรู้ในรายวิชาที่ถูกสร้างขึ้นมา จัดระบบ และนำเสนอ

5) วัตถุประสงค์ทางการเขียน

ความสามารถในการอ่านเชิงวิชาการ วิพากษ์และแยกแยะระหว่างสิ่งที่อยู่ภายนอกและอยู่ภายใน และนำเสนอในรูปแบบของการเขียน

ความสามารถในการวิเคราะห์ บูรณาการ และสังเคราะห์สารสนเทศกับแนวคิด

ความสามารถในการพัฒนา ส่งเสริม วิจัย และปรับปรุงข้อเสนอ

ความสามารถในการเขียนให้ชัดเจนเข้าถึงข้อความพยามสร้างและปรับปรุงแนวทางการเขียนให้เหมาะสมกับผู้อ่านและวัตถุประสงค์

Dubrow (2004) ทำการศึกษากระบวนการของการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทั่วไปของ Western Protestant University (WPU) พบว่ามีปัจจัยสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) วัฒนธรรมเชิงสถาบัน

วัฒนธรรมเชิงสถาบัน ในเรื่องการให้คุณค่าของความเป็นมิตรและเพื่อนร่วมงาน เป็นเรื่องสำคัญ ที่ WPU บุคลากรมีความจริงจัง ในการดูแลซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการดูแลที่สำคัญ ในการเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี และการมีส่วนร่วมในการบริการของคณะกรรมการ ความสำเร็จ ในด้านนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมและการยกระดับภายในบรรยากาศทางวิชาการเป็น การเน้นถึงการสอนแบบหลากหลายสาขาวิชา ศาสนามีบทบาทสำคัญในวิถีชีวิต WPU มีการนำเสนอ รายวิชาศาสนาในการศึกษาทั่วไป คุณค่าทางการศึกษาทำให้ทราบโดยความเชื่อและเหตุผล โดยความสำคัญของการบริการ โดยฝึกฝนเด็กสำหรับชีวิตและให้บริการในโลกที่กว้างขึ้น การบริการระหว่างสถาบันเป็นคุณค่าที่สำคัญระหว่างคณะ

2) คุณค่าของการพึ่งตนเอง

คุณค่าของการพึ่งตนเองเป็นเรื่องที่กล่าวถึงบ่อยซึ่งมาจากการสร้างสถาบัน ที่ทำให้เกิดความภูมิใจในการทำงานหนักและรักษาความเป็นสถาบัน ไม่ได้หมายความว่าทำงานหนัก กับทรัพยากรน้อย แต่หมายถึงมีความเข้าใจในความจำเป็นของชีวิตใน WPU

3) บทเรียนที่ได้จาก WPU

บทเรียนที่ได้จาก WPU ได้แก่ การปฏิรูปหลักสูตร โดยการตัดสินใจร่วมกัน มีการลงมติ ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และมีการพิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลดีผลเสียของการปฏิรูปหลักสูตร การศึกษาทั่วไป

Hockett (2009) ได้ทำการสังเคราะห์หลักการที่สำคัญเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา ทั่วไปจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีหลักการดังต่อไปนี้

หลักการที่ 1: หลักสูตรการศึกษาทั่วไปที่มีคุณภาพสูงใช้มโนภาพในการออกแบบ การริเริ่มดำเนินงานและวิธีการด้วยตัวเอง

หลักการที่ 2: หลักสูตรการศึกษาทั่วไปที่มีคุณภาพสูงจะต้องมีหลักการที่เข้าใจถึงฐาน คิด แนวคิด หลักการ และทักษะที่สำคัญที่หลักสูตรการศึกษาทั่วไปมุ่งหวังให้เกิดขึ้น หรือที่เป็น เป้าหมายของหลักสูตรที่แท้จริง

หลักการที่ 3: หลักสูตรการศึกษาทั่วไปที่มีคุณภาพสูงสามารถยืดหยุ่นได้ในการสนองตอบ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

หลักการที่ 4: หลักสูตรการศึกษาทั่วไปที่มีคุณภาพสูง จะพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความชำนาญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานและความเข้าใจ และมีความชำนาญด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจขั้นสูง และมีความก้าวหน้าในการพัฒนาความชำนาญตามระดับชั้นที่เรียน

หลักการที่ 5: หลักสูตรการศึกษาทั่วไปที่มีคุณภาพสูง ควรจะเน้นให้เกิดผลลัพธ์กับผู้เรียน โดยเฉพาะความเข้าใจเป้าหมายอย่างลึกซึ้ง

หลักการที่6: หลักสูตรการศึกษาทั่วไปที่มีคุณภาพสูง ควรจะเป็นหลักสูตรที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียนและมีความดึงดูดใจต่อผู้เรียน

หลักการที่ 7: หลักสูตรการศึกษาทั่วไปที่มีคุณภาพสูง ควรรักษาความสมดุลทั้งแนวกว้างและแนวลึก

2.1.3 การจัดการศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษาไทย

การอุดมศึกษาของไทยได้ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาทั่วไปหรือวิชาศึกษาทั่วไป มาโดยตลอด เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2517 ที่ได้จัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัย สืบเนื่องจากผู้เชี่ยวชาญของยูเนสโกที่เข้ามาศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรของการอุดมศึกษาไทย ในมหาวิทยาลัย 5 แห่งจากการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า เป็นหลักสูตรแนววิชาชีพในวงแคบมีลักษณะที่เป็นวิชาชีพศึกษาทั่วไป ซึ่งมีลักษณะคล้ายๆกับหลักสูตรไทยที่ต้องการดึงคนไปสู่สาขาวิชาชีพและมหาวิทยาลัยของไทยในยุคนั้นเหมือนกับโรงเรียนอาชีวะชั้นสูงประกอบกับเป็นช่วงที่คนไทยไปศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมากจึงคุ้นเคยระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเน้นการศึกษาทั่วไปและเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในการริเริ่มหลักสูตร General Education ซึ่งแปลว่าวิชาศึกษาทั่วไป (วิจิตร ศรีสอาน ,2551)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้นำในการนำวิชาการศึกษาทั่วไปมาใช้ ทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งดูแลมาตรฐานปริญญาตรี นำเข้ามาเป็นส่วนประกอบสำคัญของหลักสูตรปริญญาตรีโดยตั้งหมวดขึ้นมา เรียกว่า วิชาพื้นฐานทั่วไป แต่ยังไม่ได้นำมาใช้อย่างเต็มที่จึงให้เริ่มจากวิชาการศึกษาทั่วไปและยังใช้วิธีการเดียวกันกับการสร้างหลักสูตรวิชาเฉพาะ คือยึดสาระของศาสตร์แต่ละกลุ่มและวิชาที่จะเป็นวิชาพื้นฐานทั่วไปในแต่ละกลุ่มของศาสตร์ให้เป็นวิชาเบื้องต้นและเรียกวิชาเบื้องต้นในกลุ่มของศาสตร์ ว่าหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปโดยมหาวิทยาลัยของไทยจะสร้างหลักสูตรวิชาทั่วไป 2 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1 การนำวิชาเบื้องต้นของแต่ละกลุ่มศาสตร์มาเป็นวิชาพื้นฐาน แต่วิธีนี้กลายเป็นจุดอ่อนเพราะวิชาเหล่านั้นในหลักสูตรที่เรียนในวิชาเอกเป็นวิชาเบื้องต้นเป็นเหมือนสิ่งที่ต้องเรียนก่อนและเป็นวิชาต่อเนื่อง เมื่อนำวิชาเหล่านี้เพียง 1-2 วิชา มาเป็นวิชาพื้นฐาน จึงไม่ทราบว่าจะ เป็นวิชาพื้นฐานของใครทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าวิชาพื้นฐาน คือ วิชาเบื้องต้น

วิธีที่ 2 การจัดกลุ่ม 6:6:6 ตามกลุ่มศาสตร์แต่สร้างวิชาขึ้นใหม่ให้เบ็ดเสร็จในตัวเอง โดยไม่ได้เลือกวิชาเบื้องต้นของกลุ่มต่างๆ เพื่อให้ครบ 30 หน่วยกิตเรียกว่าเป็นวิชา Foundation และยังคงรักษา 6:6:6 ไว้ มีกลุ่มศาสตร์อยู่แต่ไม่ใช้วิชาพื้นฐาน (Introductory) ของสาขาวิชาเอกนั้น เพื่อให้คนที่ไม่เรียน Major สาขานั้นๆ สามารถเรียนและได้ความรู้เป็นพื้นฐานของการเป็นบัณฑิตโดยไม่ยึดติดกับสาขาวิชาเอกเมื่อได้ดำเนินการ 2 วิธีนี้เป็นเวลาประมาณ 10 กว่าปีมีการทบทวนใหม่โดยให้นักวิจัยทำการศึกษาและเสนอแนะ เกี่ยวกับการศึกษาทั่วไปที่แท้จริงในหลักสูตรปริญญาตรี ซึ่งควรจะปรับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีและควรมีแนว

ทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามแนวปรัชญาหรือจุดมุ่งหมายของการศึกษาทั่วไปจากการศึกษายืนยันว่าหลักสูตรที่จัดอยู่ไม่ใช่การศึกษาทั่วไป จึงต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและวางแนวทางการเรียนการสอนใหม่ ให้เป็นการศึกษาทั่วไปจริงๆ และในปี 2532 เป็นประวัติศาสตร์ของการอุดมศึกษาไทยเพราะเป็นปีที่มีแผนพัฒนา 15 ปี หรือแผนอุดมศึกษาระยะยาวเริ่มมีผลบังคับใช้และมีการใช้จนถึงปี 2546 จึงมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ยุคใหม่ของการอุดมศึกษา โดยเริ่มจากแผนนี้เป็นสำคัญและ การศึกษาทั่วไปก็เป็นเรื่องหนึ่งได้มีการนำผลการศึกษาที่ประเมินจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ได้รับการยืนยันตรงกันว่าหากจะเปลี่ยนแปลงเรื่องนี้ตามปรัชญาการศึกษาทั่วไป จะต้องดำเนินการดังนี้

วิชาศึกษาทั่วไป (General Education) หมายถึง “วิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวางเข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเองผู้อื่นสังคมศิลปวัฒนธรรมชาติใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมพร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก” ซึ่งทำให้การจัดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นตามความมุ่งหมายให้นักศึกษาสามารถบูรณาการองค์ความรู้โดยเชื่อมโยงกับชีวิตและวิถีความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันและอนาคตสมดังเจตนารมณ์ของการศึกษาทั่วไปที่หาใช่เพียงการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเท่านั้นแต่เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อบ่มเพาะให้นักศึกษามีจิตวิญญาณของการเรียนรู้ตลอดชีวิตกำหนดแนวทางของหลักสูตรการศึกษาทั่วไปและปรัชญาใหม่ หากดูตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี ตั้งแต่ปี 2532-2548 หมวดวิชาศึกษาทั่วไปยังคงความหมายเดิม คือวิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผลสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรมตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีรวมทั้งระบุไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาอาจจะจัดวิชาศึกษาทั่วไปจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ อาจจะเป็นชุดวิชาหรือการนำปัญหาเพื่อเป็นวิชาที่โยงเข้าสู่ปัญหาโดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชา สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสมและเป็นความอิสระของมหาวิทยาลัยที่จะทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะสร้างหลักสูตรร่วมในระดับการศึกษาทั่วไปเกิดขึ้น โดยสำนักงานการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ริเริ่มที่จะใช้ E-learning สิ่งแรกที่พัฒนาคือวิชาศึกษาทั่วไปที่มหาวิทยาลัยจะเข้าร่วมกันหากทำสำเร็จก็จะกลับมาสนับสนุนเรื่องแนวทางการพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรีที่มีวิชาศึกษาทั่วไปซึ่งถ้าไม่ใช่Cyber หรือ Online ก็สามารทำได้ แต่ว่าจุดด้อยของเรื่องการศึกษาทั่วไป อยู่ที่การเรียนการสอน เพราะถ้าจะสอนตามวัตถุประสงค์อาจารย์ผู้สอนต้องเข้าใจและต้องมีวิธีสอน ถ้ายังสอนเหมือนวิชาเฉพาะก็จะไม่ถูกทางเพราะคนที่เรียนไม่ได้เรียน

เพื่อเป็นพื้นฐานวิชาเฉพาะแต่เรียนเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ว่ารอบรู้อย่างกว้างขวาง เพราะฉะนั้นความลุ่มลึกจะต่างกันระหว่างวิชาเฉพาะกับวิชาทั่วไปปรัชญาการผลิตหลักสูตร บัณฑิตของแต่ละสถาบันคนเป็นบัณฑิตต้องมีความรู้ลึกในสาขาวิชาชีพเฉพาะและจะต้องมีความรู้รอบในเรื่องของวิชาทั่วไป ความเป็นบัณฑิตจะวัดกันที่ว่ามีความเป็นคนอยู่แค่ไหนมีความเป็นนักวิชาชีพอยู่แค่ไหน หรือที่เรียกว่า Manhood กับ Manpower ซึ่งปรัชญาการศึกษาถือว่าคนที่เป็นบัณฑิตต้องมีทั้ง 2 ด้าน

จากแนวคิดดังกล่าว ก็จะนำมาเชื่อมโยงกับนโยบายคุณธรรมนำความรู้ที่เน้น ความเป็นคนดี มีความรู้ และอยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญวิชาเฉพาะก็ต้องสอดแทรก คุณธรรมทั้งในการศึกษาทั่วไปและส่วนที่เป็นกิจกรรมของนิสิต นักศึกษาเรื่องของคุณธรรมเป็น เรื่องที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาซึ่งมีเครือข่ายร่วมกับครอบครัว สถาบันศาสนา ชุมชน ในการกำหนดวัฒนธรรมองค์กรร่วมกันต่อไป

2.2 ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่

Young (2009) สรุปจากการวิจัยพบว่ามีคนอยู่ 4 ยุค ได้แก่

Baby Boomers (เกิดในช่วงปี 1946 – 1964)

Generation X (เกิดในช่วงปี 1965 – 1980)

Generation Y (เกิดในช่วงปี 1981- 1995)

Generation Z (เกิดในช่วงปี 1996 – 2009)

คนยุคต่างๆ อาศัยอยู่ในหลากหลายกลุ่มของระบบการศึกษา คนยุค Baby Boomer (เกิดในช่วงปี 1946 – 1964) มีบทบาทในตำแหน่งที่มีอำนาจ ผู้บริหาร ที่ปรึกษา ผู้อาวุโส คุณลักษณะ ของคนยุคนี้นี้เป็นแรงงานระยะยาวที่สร้างความสำคัญต่ออาชีพและพันธสัญญาต่อการทำงาน และพันธสัญญา ส่วนตัวต่อนายจ้าง

คนยุค X (เกิดในช่วงปี 1965 – 1980) ให้ความสำคัญกับครอบครัว พัฒนาบุตรหลาน และพัฒนาตนเอง รักษาสุขภาพรวมทั้งพัฒนาด้านการศึกษา

คนยุค Y (เกิดในช่วงปี 1981- 1995) มีลักษณะสำคัญของคนยุคนี้นี้คือความมั่นใจ คนยุคนี้นี้ มีความเชื่อมั่นว่าเขามีความสำเร็จด้านการเงินมากกว่าพ่อแม่ และมีแนวโน้มที่จะมองมุมเดียวของ ชีวิต รวมทั้งมีความใส่ใจในการกระทำและเชื่อในหน้าที่พลเมือง

คนยุค Z (เกิดในช่วงปี 1996 – 2009) เป็นตัวแทนสัดส่วนของเด็กวัยเรียน มีความเกี่ยวข้องกับ การเกิดในยุค World Wide Web ซึ่งเป็นคนรุ่นที่เกี่ยวข้งกับอิเล็กทรอนิกส์มากกว่ารุ่นอื่นๆ

ตารางที่ 2.1 สรุปลักษณะของคนในยุคต่างๆ

Young (2009) ได้สรุปลักษณะของคนในยุคต่างๆ ดังนี้

ลักษณะ โดยทั่วไป	Baby Boomer	Gen X	Gen Y	Gen Z
จริยธรรมและ คุณค่าใน การทำงาน	เน้นงานประสิทธิภาพ งานการเติมเต็มส่วน บุคคลคุณภาพที่ ปรารถนาการตั้งคำถาม	ความเชื่อมั่น ในตนเอง ความสงสัย ในโครงสร้างและ ทิศทาง	งานที่หลากหลาย ความดีใจ ความ เป็นผู้ประกอบการ มีความอดทน ยึดเป้าหมายเป็น สำคัญ	-
มุมมองต่อ การทำงาน	การผจญภัยที่ตื่นเต้น	ความท้าทาย ที่ยั่งยืน สัญญา	วิธีการสู่เป้าหมาย การเติมเต็ม	-
รูปแบบของ ภาวะความ เป็นผู้นำ	การทำงานแบบร่วมมือ แบบเพื่อนร่วมงาน	ทุกคนมีความทำ หายเหมือนกัน ชอบถามว่า ทำไม?	การทำงานร่วมกัน	-
รูปแบบของ ปฏิสัมพันธ์	การทำงานเป็นทีม การประชุม	ความเป็น ผู้ประกอบการ	การร่วมมือกัน/ การทำงานร่วมกัน	-
การทำงาน และชีวิต ครอบครัว	ไม่สมดุลระหว่างการ ทำงาน	สมดุล	สมดุล	สมดุล
การสื่อสาร	แบบวน	โทรได้เฉพาะ ตอนทำงาน	Internet โทรศัพท์แบบมีภาพ E-mail มือถือ	YouTube Facebook E-mail SMS
การจัดการ ทางการเงิน	ระมัดระวัง อนุรักษ์นิยม เก็บ เก็บ เก็บ วางแผน เพื่ออนาคต	ซื้อก่อน จ่ายทีหลัง	รับมาเพื่อจ่าย	-
ค่านิยมที่เป็น แกนกลาง	การมองโลกในแง่ดี การมีส่วนร่วม	ความสงสัย ความสนุก ความไม่เป็น ทางการ	ความเป็นจริง ความเชื่อมั่น ความสนุกสนาน สังคม	-

Dwyer (2008) สรุปว่าคนยุค Y เป็นคนที่เกิดในช่วง 1981-1995 และมีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น “the baby boom echo” “the nexter” “the millennials” ซึ่งคนยุคนี้เป็นคนที่เกิดในยุคของเทคโนโลยี ซึ่งรู้จักโลกผ่านมือถือ ซีดี และวิดีโอเกม รูปแบบการดำเนินชีวิต มีความหลากหลาย ทั้งในด้านชาติพันธุ์ ภาษา ครอบครัวที่ไม่เหมือนครอบครัวเดิมๆ เช่นเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงด้านสื่อต่างๆ เช่น talk show, reality show, หรือ internet ที่ใครก็อาจเป็นดาราได้ บางทีพวกเขาอยู่ในช่วงที่พ่อแม่ตกงานเนื่องจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างและลดขนาดคนงาน พวกเขาเกิดมาท่ามกลางโครงสร้างและตารางเวลาในการดำเนินชีวิต และเป็นวัยที่ค้นหาโอกาสในการเรียนรู้และความท้าทาย

ตารางที่ 2.2 สรุปเกี่ยวกับคนในยุคต่างๆ

Dries, Pepermans & De Kerpel (2008) สรุปเกี่ยวกับคนในยุคต่างๆ ดังต่อไปนี้

ยุค	ปีที่เริ่มเกิด	คุณค่าทั่วไป	คุณค่าที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน
ยุคเงียบ	2468-2488	การปฏิบัติตาม การอึดตัว จิตสำนึก ความประหยัด	การเชื่อฟัง ความซื่อสัตย์ ระเบียบ ความมั่นคงปลอดภัย
Baby Boomers	2489-2507	อุดมคตินิยม ความคิดสร้างสรรค์ ความอดทน ความมีอิสระเสรี	ความท้าทาย บ้าน การวิพากษ์วิจารณ์ นวัตกรรม วัตถุนิยมก้าวหน้า
ยุค X	2508-2523	ปัจเจกบุคคล ความสงสัย ความยืดหยุ่น การควบคุม ความสนุกสนาน	การเรียนรู้ที่มีอิสระ การเป็นผู้ประกอบการ วัตถุนิยม ความสมดุล
ยุค Y	2524-2544	การมีส่วนร่วม การมองโลกเชิงบวก ยุคแห่งจริยธรรม ความเชื่อมั่น จิตสำนึกความเป็นพลเมือง	ความสมดุล ความปรารถนาอย่างแรงกล้า การเรียนรู้ ความปลอดภัย ความปรารถนาที่จะทำงาน

Wessels & Steenkamp (2009) กล่าวถึงลักษณะของคนยุค Y สรุปได้ดังนี้

คนที่เป็นกลุ่มเจน Y ชอบที่จะเรียนรู้และทำงานเป็นทีม ทำงานกับเพื่อนเป็นเรื่องสำคัญและมีความหมายมากกว่าผู้สอน ในการพิจารณาว่าเรื่องใดเป็นเรื่องสำคัญพวกเขาจะมีการค้นพบสิ่งต่างๆ จากการสังเกต การกำหนดสมมติฐาน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎต่างๆ และมีความสนใจใคร่รู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ต่างๆ พวกเขาจะไม่ชอบชั้นเรียนที่ไม่มีส่วนร่วม ไม่มีปฏิสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงพวกเขาที่มีความสนใจการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริงมากกว่าการอ่านข้อ ความปฏิเสธที่จะอ่านข้อความจำนวนมากๆ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านขนาดยาว หรือ คำสั่งที่ยาวๆ พวกเขาชอบที่จะลงมือทำสิ่งต่างๆ ไม่ใช่แค่คิด ฟัง หรือ พูดเท่านั้นการสำรวจนักศึกษาในแอฟริกาใต้แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 80 ของผู้ตอบมีปฏิสัมพันธ์กับกับเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเช่น อีเมล โปรแกรมข้อความ เกม และบันทึก มากกว่า 3 ใน 4 เข้าถึงคอมพิวเตอร์ที่บ้าน ในภาพรวมร้อยละ 89 รู้สึกสบายเมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีใหม่ มีเพียงร้อยละ 15 ที่แสดงให้เห็นว่าใช้คอมพิวเตอร์น้อยกว่า 2 ชั่วโมงเท่านั้น ขณะที่คนส่วนใหญ่ร้อยละ 55 ใช้คอมพิวเตอร์ 2-10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีร้อยละ 9 ใช้คอมพิวเตอร์มากกว่า 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าอย่างน้อยร้อยละ 80 มีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยี

จากการสำรวจทำให้เห็นว่าผู้เรียนในคณะเศรษฐศาสตร์และการจัดการในแอฟริกาใต้มีการเข้าถึงเทคโนโลยี การเข้าถึงข้อมูลของคนในยุค เจน Y แตกต่างในยุคก่อนมาก ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อรูปแบบการเรียนรู้และคุณลักษณะต่างๆ ในด้านผลการเรียนรู้ที่สำคัญผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์และผลที่เกิดจากวัตถุประสงค์ กำหนดการเรียนรู้ที่สำคัญที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลักได้ ในแต่ละผลการเรียนรู้ที่สำคัญผู้สอนจำเป็นต้องกำหนดส่วนประกอบที่สำคัญและการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ให้สำเร็จ และกรอบความคิดของรายวิชาพัฒนาเพื่อรวบรวมให้เป็นผลการเรียนรู้ให้เป็นอันเดียวกัน แนวทางในการกำหนดโครงสร้างรายวิชากระตุ้นให้ผู้สอนเน้นที่การเรียนรู้และความเข้าใจที่สำคัญที่กำหนดเมื่อส่งถึงรายละเอียดในห้องเรียน เช่นเดียวกันกับการอธิบายหลักการสำคัญและความสัมพันธ์ต่อผลการเรียนรู้ มากกว่าการพูดซ้ำในด้านทฤษฎี ในหนังสือการเปลี่ยนแปลงด้านการประเมินผลมีความจำเป็น โดยในการสอบควรเพิ่มกรณีศึกษาสั้นๆ หรือ คำถามเชิงมนทัศน์ที่กำหนดให้นักเรียนสะท้อนต่อประเด็นหลัก ในการนำเอาแนวทางในเชิงภาพรวมต่อการพัฒนารายวิชา ผู้สอบควรกำหนดผู้เรียนด้วยกรอบความคิดเพื่อว่านักเรียนสามารถที่จะเข้าใจและเน้นในประเด็นสำคัญของรายวิชาคนเจน Y ที่เรียนในด้านเศรษฐศาสตร์และการจัดการ ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ที่พยายามที่จะให้ผู้เรียนประยุกต์ความรู้สู่สถานการณ์ทางธุรกิจใหม่ๆ การนำเอาผลการเรียนรู้ที่สำคัญมาใช้ในการออกแบบ ส่งต่อและประเมินผลรายวิชา ผู้สอนควรยืนยันว่าจำนวนคุณลักษณะที่สำคัญของคนเจน Y ได้รับการกำหนดไว้ การให้การศึกษาแก่นักเรียนเป็นเป้าหมายเบื้องต้นของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามในการเข้าถึงเป้าหมายขึ้นอยู่กับความเข้าใจนักเรียนเพื่อที่จะสรรสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ซึ่งพัฒนาจุดแข็งของนักเรียนสูงสุดและลดจุดอ่อนให้มากที่สุด

Donnison (2010) กล่าวว่า คนเจน Y ไม่สามารถแยกได้ระหว่างเทคโนโลยี คุณค่าของเพื่อน การเปลี่ยนแปลงในด้านอาชีพ ชีวิตและการเดินทาง ความมั่นใจ การร่วมมือ การมองโลกในแง่ดี การมีเป้าหมาย การทำงานเป็นทีม การเห็นคุณค่าในตนเองสูงคนเจน Y ถูกขับเคลื่อนโดยการตลาดและการโฆษณาที่ทำการให้กับตลาดของคนเจนY ข้อเสียของนักศึกษามหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางทางสังคมวัฒนธรรม มีอารมณ์แปรปรวน และบางทีมีการชื่นชมในตนเองมากเกินไป มีความถดถอยในความสามารถในการตัดสินใจ ถดถอยในการเห็นคุณค่าของตนเอง นักเรียนมีความสนใจน้อยเกี่ยวกับ การรักษาประเพณี และการยอมรับผู้อื่น มีการควบคุมตนเองไม่มากนัก ไม่สามารถที่จะรอคอยความสำเร็จได้ ไม่สนใจสิ่งต่างๆ และถูกทำให้เป็นผู้ที่ถูกเอาเปรียบได้โดยง่าย ไม่ได้ให้ความสนใจกับผู้อื่น มีแนวโน้มจะเก็บกด และมีความกังวล และไม่มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมและชุมชน แนวทางในการทำความเข้าใจในการเปลี่ยนไปสู่อุดมศึกษา โดยแนวทางดั้งเดิมคือการบูรณาการ (integration) โดยกำหนดกระบวนการในการทำให้กลมกลืนกับวัฒนธรรม และแนวทางด้านการปรับให้เหมาะสม (adaption) สิ่งสำคัญจึงอยู่ที่สถาบันควรปรับให้เหมาะสมกับคุณค่าและความหลากหลายของผู้เรียน

ลักษณะการเรียนรู้

Graf, Kinshuk & Liu (2009) ได้สรุปลักษณะการเรียนรู้ดังนี้

มิติรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกและการสะท้อนผล โดยมีจุดแตกต่างในการดำเนินการกระบวนการเกี่ยวกับข้อมูล ผู้เรียนเชิงรุกเรียนได้ดีกับเนื้อหาการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้เนื้อหาและทดลองใช้เนื้อหา นอกจากนี้มีความสนใจในการสื่อสารกับผู้อื่นและชอบที่จะเรียนรู้กันเป็นกลุ่มในการอภิปรายผลที่เรียนไปแล้ว ในทางตรงกันข้ามผู้เรียนเชิงสะท้อนผลชอบที่จะคิดและสะท้อนผลการคิดจากเนื้อหาและชอบอยู่คนเดียว

มิติการเรียนรู้แบบความรู้สึกและหยั่งรู้ การเรียนรู้แบบความรู้สึกชอบที่จะเรียนรู้แบบข้อเท็จจริงและการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ใช้ประสบการณ์ด้านความรู้สึกในเนื้อหาต่างๆ ในฐานะที่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ชอบแก้ปัญหาด้วยแนวทางมาตรฐาน และมีความอดทนกับรายละเอียด นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนรู้ที่อยู่กับความเป็นจริงใช้ในการปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้แบบหยั่งรู้ในการเรียนรู้แบบหยั่งรู้ผู้เรียนชอบที่จะเรียนเนื้อหาที่เป็นนามธรรม เช่น ทฤษฎี และความหมายที่อยู่ข้างใน เรียนรู้หลักทั่วไปมากกว่ารูปธรรม ชอบที่จะค้นพบความเป็นไปได้และความสัมพันธ์ และมีแนวโน้มที่จะเป็นนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์มากกว่า

มิติการเรียนรู้ด้วยภาพและการเรียนรู้ด้วยเสียง ที่เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวปัจจัยนำเข้ามิตินี้ทำให้ผู้เรียนจดจำได้ดีที่สุดในสิ่งที่เขาเห็น เช่น รูปภาพ แผนภาพ เป็นต้น ซึ่งมีการจดจำมากกว่าตัวหนังสือโดยไม่สนใจว่าจะเขียนหรือพูดได้หรือไม่ แตกต่างจากการเรียนรู้ด้วยการพูดหรือเขียน ที่มีการเรียนรู้ผ่านการอ่านและการเขียน การเรียนรู้แบบ เป็นลำดับและการเรียนรู้ในภาพรวม โดยการเรียนรู้แบบลำดับเป็นการเรียนรู้เป็นขั้นตอนเล็กๆ และเป็นการเรียนรู้แบบเส้นตรง มีแนวโน้มที่จะใช้เหตุผลแบบเป็นลำดับในการแก้ปัญหา ในทางตรงกันข้าม

การเรียนรู้แบบภาพรวมและเรียนแบบก้าวกระโดดในภาพใหญ่ มีแนวโน้มที่จะดูดซับความรู้ในเนื้อหาในเชิงลึกโดยไม่สนใจความสัมพันธ์ และเมื่อเรียนรู้จนพอเพียงในเนื้อหาแล้วจึงจับประเด็นในภาพรวมได้ และสามารถที่จะแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน และหลอมรวมเป็นสิ่งใหม่ แต่อย่างไรก็ดีอาจมีปัญหาว่าจะอธิบายอย่างไร ผู้เรียนมีความสนใจในภาพรวมและภาพกว้างๆ ในขณะที่การเรียนรู้แบบลำดับสนใจในรายละเอียด

Ramayah (2009) ชี้ให้เห็นว่านักเรียนมีรูปแบบการเรียนรู้ทั้งในทางภาพและในทางเสียง โดยที่การเรียนรู้ทางเสียงเป็นรูปแบบดั้งเดิมที่นักเรียนยังคงชอบอยู่ และในขณะเดียวกันผู้เรียนก็ชอบที่จะเรียนรู้ผ่านภาพเช่นเดียวกัน ควรเน้นให้มีการสนับสนุนเนื้อหาเช่นเดียวกับการสนับสนุนเครื่องมือ ดังนั้นผู้สอนควรให้ความสนใจในการสอนทั้งที่เป็นภาพและเสียง สิ่งที่จะเพิ่มเข้าไปในการบรรยายคือเนื้อหาทางด้านภาพ เช่น รูปภาพ แผนภาพ ภาพวาด แผนภาพกระบวนการ แผนภาพเครือข่าย ซึ่งควรแสดงให้เห็นในข้อมูลที่มีความซับซ้อน การบัญชี การตลาด หรือการเงิน เช่นเดียวกันกับเศรษฐศาสตร์ คณิตศาสตร์สถิติ และฟังก์ชันทางเศรษฐศาสตร์ควรแสดงโดยกราฟ แผ่นฟิล์ม การแสดงสดของกระบวนการทำงานต่างๆ ควรเพิ่มเข้าไปในทุกเวลาที่ทำได้ Ramayah (2009) กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญ 6 รูปแบบสรุปได้ดังนี้

1) Dunn and Dunn's learning style model รูปแบบการเรียนรู้เป็นวิธีการในการใช้สมาธิเป็นกระบวนการ เป็นการดำเนินการภายใน และเก็บรักษาข้อมูลใหม่และยากไว้ได้ โดยมีองค์ประกอบในด้านสิ่งแวดล้อม (เสียง แสง อุณหภูมิ และการออกแบบห้องเรียน) ด้านอารมณ์ (การกระตุ้น, การสม่ำเสมอ, ความรับผิดชอบ, และโครงสร้าง) ด้านสังคม (การเรียนรู้เพียงลำพัง การเรียนรู้เป็นคู่ กับเพื่อน และกับครู รวมทั้งการเรียนรู้แบบผสมผสาน) ด้านร่างกาย (การรับรู้, การนำเข้าขณะเรียนรู้, รูปแบบพลังงานเป็นลำดับขั้น และความจำเป็นต่อเนื่อง) และด้านกระบวนการจิตวิทยา (ภาพรวม หรือ การวิเคราะห์ การแบ่งส่วน และการสะท้อนผล)

2)Gregorce developed learning/teaching style model เป็นการเรียนรู้ที่เน้นความโดดเด่นและพฤติกรรมที่สังเกตได้ซึ่งกำหนดกลุ่มเกี่ยวกับตัวกลางด้านความสามารถส่วนบุคคล และวิธีการที่จิตใจที่เกี่ยวข้องกับโลกและวิธีการเรียนรู้ ประกอบด้วย ลำดับของรูปธรรม ลำดับของนามธรรม การสุมเชิงรูปธรรม และการสุมเชิงนามธรรม

3) Kolb Experiential Learning Theory เป็นการเรียนรู้ที่ความรู้ถูกสร้างสรรค์ผ่านการส่งผ่านของประสบการณ์ ที่ประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้วงจร 4 ด้านที่ประกอบด้วยประสบการณ์เชิงรูปธรรมนำไปสู่การสะท้อนผลการสังเกต จากนั้นเป็นการพัฒนามโนทัศน์เชิงนามธรรม และมีการปฏิบัติในการทดลอง ประสิทธิผลและความสมบูรณ์ของการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกับวงจร 4 ด้านนี้

4) Learning/Teaching Style Modelรูปแบบการเรียนรู้เป็นจุดแข็งด้านคุณลักษณะที่คนนำเข้าและดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร โดยมีองค์ประกอบลักษณะเป็นคู่ๆ ได้แก่ การรุกและสะท้อนผล ความรู้สึกและการหยั่งรู้ คำพูดการมองภาพ ลำดับขั้นตอนและภาพรวม และการหุ้ยงและการนิรนัย

5) Revised Approaches to Studying Inventory model or RASI รูปแบบการเรียนรู้เป็นการผสมผสานบุคลิกลักษณะ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และปัจจัยทางจิตวิทยาที่เป็นดัชนีที่ชี้ว่าบุคคล มีปฏิสัมพันธ์และตอบสนองต่อการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 3 แนวทาง ได้แก่ ลึก พื้นผิว และ ยุทธศาสตร์ ซึ่งนักเรียนมีความหลากหลายระดับของลักษณะของ 3 แนวทางนี้ ซึ่งจะมีแนวทางเดียวที่ผู้เรียนชอบมากที่สุด

6) The VARK Model มีองค์ประกอบดังนี้

Visual เป็นการเรียนรู้ในลักษณะกราฟฟิกและสัญลักษณ์ของข้อมูล รวมทั้งการแสดงออกในรูปแผนที่ แผนภาพไวยามงม แผนผัง กราฟ แผนภาพแสดงความต่อเนื่อง และการนำเสนอต่าง ๆ ที่แทนถ้อยคำ ผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มนี้

Aural เป็นการเรียนโดยใช้ประสาทหูกับข้อมูลสารสนเทศ เป็นการได้ยินหรือการพูด มีการเรียนรู้โดยการฟังบรรยาย การฝึกฝน เทป การอภิปรายกลุ่ม การพูด การพูดกับเพื่อนที่เรียนด้วยกัน

Read-write เป็นการเรียนรู้สำหรับการแสดงข้อมูลโดยเน้นข้อความในการนำเข้และผลผลิตโดยการอ่าน และเขียนในรูปแบบต่างๆ นักเรียนมักจะติดในการนำเสนอโดย power point, internet ดิจชันนารี การเน้นข้อความ และถ้อยคำ

Kinesthetic การเรียนรู้เกี่ยวข้องกับประสบการณ์และการฝึกฝน แม้ประสบการณ์จะทำให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป แต่ประเด็นสำคัญเมื่อการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อมีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์และการฝึกฝน หรือสถานการณ์จำลองต่างๆ แม้ว่าประสบการณ์เรียนรู้ อาจเกิดพร้อมกันกับการเรียนรู้ประเภทต่างๆ แต่ประเด็นสำคัญคือผู้เรียนไม่สามารถแยกออกจากความเป็นจริงได้ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ ตัวอย่าง การปฏิบัติ หรือ สถานการณ์จำลอง ซึ่งรวมไปถึงการแสดงออก การจำลอง ภาพยนตร์ หรือ ความจริง เช่นเดียวกับกรณีศึกษา การปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้

2.3 แนวคิดองค์ประกอบของหลักสูตร

ไพฑูรย์สินลาร์ตันและคณะ (2548) กล่าวว่าในการสร้างหลักสูตรนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดคือผลผลิตของหลักสูตรหรือบัณฑิตเพราะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ หลักสูตรว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากน้อยเพียงใดโดยกระบวนการผลิตบัณฑิตประกอบด้วย 4 เรื่องหลักคือหลักสูตรการศึกษาการจัดการเรียน การสอนการจัดกิจกรรมนักศึกษาและการจัดสภาพแวดล้อม

นอกจากนี้ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึงความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็กช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2) เนื้อหา(content)เป็นสิ่งที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดได้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ลำดับเนื้อหาสาระและการกำหนดสื่อที่เหมาะสม

3) การนำหลักสูตรไปใช้(curriculum implementation) เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตรการจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร และสิ่งแวดล้อม การดำเนินการสอน

4) การประเมินผลหลักสูตร (evaluation) คือการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่มากนักเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุการประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวางผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

ธำรง บัวศรี (2532) กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรว่ามี ดังต่อไปนี้

1) เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา & education goals and policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา

2) จุดหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

3) รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (types and structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์

4) จุดประสงค์ของวิชา (subject objectives) หมายถึงผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5) เนื้อหา (content) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มีรวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ

6) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (instructional objectives) หมายถึงสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้มีทักษะและความสามารถหลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหากำหนดไว้

7) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (instructional strategies) หมายถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

8) การประเมินผล (evaluation) หมายถึงการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9) วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (curriculum materials and instructional media) หมายถึงเอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวิดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

จากแนวคิดดังกล่าวนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาองค์ประกอบของความคิดเห็นต่อวิชาศึกษาทั่วไป ที่ประกอบด้วย ด้านการจัดหลักสูตร ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านตำราและเอกสารประกอบการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านผลลัพธ์การเรียนรู้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Mahoney & Schamber (2004) ได้ศึกษาการเรียนการสอนกับผู้เรียนในวัฒนธรรมที่หลากหลายสรุปได้ว่าความท้าทายที่ซับซ้อนรวมเข้าไปในการสอนนักเรียนระดับปริญญาตรี ที่จะมีโน้ตส์ของความแตกต่างทางวัฒนธรรม นักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลายเช่นเดียวกับทักษะในการทำความเข้าใจวิธีการจัดการกับการแบ่งชั้นทางสังคมและความกดดัน ซึ่งยืนยัน กำหนดลักษณะของระบบภายในการทำหน้าที่ของวัฒนธรรมการศึกษานี้ ทำการสำรวจวิธีการในเชิงหลักสูตรในการศึกษาทั่วไปสามารถมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความไวในเชิงวัฒนธรรมระหว่างนักเรียน การศึกษาพบว่าหลักสูตรการศึกษาทั่วไปมีการวิเคราะห์และประเมินความแตกต่างทางวัฒนธรรมซึ่งมีประสิทธิผลในการปรับปรุงความหลากหลายทางวัฒนธรรมผลการศึกษาพบว่าการใช้เทคนิคการสอนแบบสร้างสรรค์นิยม เช่น บทบาทสมมติ การวิจัย และการอภิปรายผลกลุ่มในด้านของการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสนับสนุนในการเชื่อมโยงความแตกต่างทางวัฒนธรรม การเรียนรู้กำหนดให้เกิดความเชี่ยวชาญในการศึกษาทั่วไปพร้อมด้วยระเบียบวิธี และมุมมองทางทฤษฎีสำหรับการคิดเกี่ยวกับการศึกษาหลายวัฒนธรรมและการประเมินผล วิธีการคิดดังกล่าวเริ่มต้นจากศึกษาความต้องการของนักเรียนที่การศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องพิจารณาถ้ามีวัตถุประสงค์ต่อคุณค่าในความแตกต่างเชิงวัฒนธรรมร่วม และให้ข้อเสนอแนะว่าการเรียนการสอนสำหรับการพัฒนาความแตกต่างในเชิงวัฒนธรรมร่วมควรกำหนดบรรยากาศในการส่งเสริมทางบวก ผู้สอนมีความสำคัญในกระบวนการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ควรเรียนจากความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม มีการสร้างปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีการเชื่อมโยงในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างเชิงวัฒนธรรม และการจัดการความแตกต่างทางวัฒนธรรมจากการสอนเพื่อพัฒนาวิชาการศึกษาทั่วไป ซึ่งนักการศึกษาควรพิจารณาระดับการพัฒนานักเรียนเมื่อออกแบบหลักสูตร รวมทั้งมีการเน้นในด้านความแตกต่างทางวัฒนธรรม และปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างของวัตถุประสงค์แกนกลาง วัตถุประสงค์รายบทประจำวันสามารถส่งผลต่อระดับความแตกต่างทางวัฒนธรรมผ่านกิจกรรม การฝึกหัด และการทำงาน และพบว่กิจกรรมเช่น บทบาทสมมติ การวิจัย และการอภิปรายในกลุ่มเล็กมีประสิทธิผลในการพัฒนานักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และความสำเร็จในการเรียนรู้จากห้องเรียนสู่โลกแห่งความเป็นจริงมีความต้องการการเรียนการสอนที่หลากหลายเช่นเดียวกัน

Joe, Harmes, & Barry (2008) นำเสนอเครือข่ายผลการเรียนรู้วิชาการศึกษาทั่วไปและนำเสนอรายวิชาในวิชาการศึกษาทั่วไปในสาขาศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ดังต่อไปนี้ เครือข่ายแก่นสาระของผลการเรียนรู้ด้านศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในการศึกษาทั่วไป

1) ความรู้ ได้แก่ พัฒนาภาษาของรายวิชา ความรู้ในด้านการพัฒนาแก่นสาระและรูปแบบภายในรายวิชา กำหนดองค์ประกอบและส่วนประกอบของวิชา งานหลัก และระยะเวลา กำหนดงานหลัก มุมมอง รูปแบบ ระยะเวลา ลักษณะของงานของรายวิชา ระบุความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับงานประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรม หรือ บริบทเชิงสถาบัน ความรู้เกี่ยวกับคำถามและปัญหาที่เป็นแกนกลางของรายวิชา กำหนดการตอบสนองทางวัฒนธรรมต่อคำถามเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับคุณค่า ความเชื่อและประเพณี ได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

2) การใช้ภาษา ความสามารถในการใช้ศัพท์ได้เหมาะสม มีความคล่องแคล่วและความชัดเจนในการนำเสนอผลของการสำรวจ และการวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ การนำเสนอทั้งการพูดและเขียนในการสังเคราะห์หลักฐานต่างๆ

3) พฤติกรรม การเรียนรู้ศิลปะผ่านความสนใจและการมีส่วนร่วม

4) การรับรู้ ตระหนักในจุดยืน หรือมุมมองเกี่ยวกับโลกนี้ และการอยู่ในโลกนี้แสดงให้เห็นถึงความซาบซึ้งของการรู้หนังสือ การมองเห็น และการทำงาน

5) การคิดเชิงวิพากษ์ ได้แก่ การใช้เครื่องมือในการเข้าถึงผลผลิตทางวัฒนธรรมจากมุมมองเชิงวิพากษ์ มีความรู้ในความเหมือนและความต่างของส่วนประกอบภายในสาขาวิชาและข้ามสาขาวิชา ประเมินผล วิเคราะห์ ตรวจสอบ และตีความหลักฐานที่มาจากงานระดับตำนาน เหตุการณ์ ข้อโต้แย้งเชิงปรัชญา มีความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อน การเคลื่อนไหวที่ทำให้เกิดการพัฒนาในแต่ละสังคมที่มีความแตกต่างกันไป รวมทั้งบริบททางด้านประวัติศาสตร์สำหรับผลผลิตทางวัฒนธรรม

องค์ประกอบของรายวิชาการศึกษาทั่วไป มีดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และปรัชญาอเมริกาศึกษาเบื้องต้น ประวัติศาสตร์โลกก่อน 1550 ประวัติศาสตร์โลกตั้งแต่ 1550 พระเจ้า ความหมาย และคุณธรรม พื้นฐานด้านวัฒนธรรมตะวันตก มุมมองสมัยใหม่ มุมมองข้ามวัฒนธรรม ปรัชญาเบื้องต้น ศาสนาโลก

ชุดที่ 2 fine art ศิลปะในวัฒนธรรมทั่วไป สำรวจศิลปะโลก 1 Prehistoric to Renaissance สำรวจศิลปะโลก 2 Renaissance to Modern ดนตรีในวัฒนธรรมทั่วไป ดนตรีในอเมริกา ดนตรีโลกพื้นฐาน โรงภาพยนตร์พื้นฐาน

ชุดที่ 3 วรรณกรรมสำรวจวรรณกรรมอังกฤษ Restoration ผ่านยุคโรแมนติก สำรวจวรรณกรรมอังกฤษ จากสงคราม civil war ไปยังยุคสมัยใหม่ การศึกษาวรรณกรรมโลก สำรวจวรรณกรรมอเมริกัน จากจุดเริ่มต้นไปสู่ civil war สำรวจวรรณกรรมอเมริกัน จากสงคราม civil war ไปยังยุคสมัยใหม่ สำรวจวรรณกรรมอัฟริกัน-อเมริกัน งานด้านวรรณกรรม

การวัดผลการศึกษาทั่วไป ประกอบด้วย

Cuevas, Matveev & Miller (2010) ได้เสนอแนวทางการวัดผลของการจัดการศึกษาทั่วไป โดยวัดจาก

1) การสื่อสารด้วยการเขียน

ผู้เรียนสามารถเขียนข้อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป็นผู้ฟังที่สะท้อนให้เห็นถึง (1) รูปแบบ (2) การจัดระบบ (3) การพัฒนาเนื้อหา (4) การใช้ภาษาและสไตล์การเขียน (การสร้างประโยค คำศัพท์ ไวยากรณ์ และกลวิธีต่างๆ ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี โดยพิจารณาจากผู้เรียนสามารถ (1) ใช้และประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ การประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์ และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อเข้าถึงความรู้ทางวิชาการที่หลากหลาย ความเป็นมืออาชีพ และเป้าหมายของตนเอง (2) ใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูล จัดการข้อมูล ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น การนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจ

2) การใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์

พิจารณาจากผู้เรียนสามารถ (1) เสนอความสัมพันธ์ระหว่างการสังเกตปรากฏการณ์ (2) ออกแบบการทดลองซึ่งทดสอบสมมติฐานซึ่งสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ (3) คาดการณ์ผลที่จะตามมาของการสังเกตปรากฏการณ์และตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้ (4) วินิจฉัยว่าผลสรุปนั้นอยู่บนพื้นฐานของหลักการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งสัมพันธ์กับการสังเกตปรากฏการณ์เหตุผลเชิงปริมาณ ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาในด้าน (1) บริบทเชิงตัวเลข (2) บริบทด้านความคิดรวบยอด (3) บริบทด้านเรขาคณิต (4) ตัวแทนข้อมูล และบริบทด้านปัจจัยที่เป็นไปได้

3) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้เรียนสามารถคิดได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ (1) จำแนกใจความสำคัญและ/หรือแก่นเรื่อง (2) เปรียบเทียบข้อมูล (3) ตัดสินความมีเหตุผล/ความน่าเชื่อถือ และตั้งสมมติฐาน (4) จำแนกขอบเขต และความขัดแย้งกันในเหตุการณ์ (5) วิเคราะห์และประเมินข้อโต้แย้ง (6) แสดงทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (7) ใช้เครื่องมือและประเมินการวางแผนการทำงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายหรือข้อสรุป

4) การสื่อสารด้วยคำพูด

ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางโครงสร้างภาษาอย่างมีความหมายและมีลักษณะท่าทางในการสื่อสารที่ดี ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดความมุ่งหมายหรือความคิดเป็นข้อความในการแนะนำ บอก หรือชักชวนผู้ฟัง

Warner & Koeppel (2009) การทำให้การศึกษาทั่วไปสำเร็จได้นั้น โรงเรียนต้องกำหนดว่าผู้เรียนจะได้เรียนรู้อะไรผ่านโปรแกรมการศึกษาทั่วไป คอร์สที่อยู่ในหลักสูตรการศึกษาทั่วไปเป็นอย่างไร และผู้เรียนจะถูกประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร การประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาทั่วไปนั้นเป็นการประเมินอย่างตรงไปตรงมา มีข้อมูลที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับว่านักเรียนจะรู้หรือจำได้หรือไม่ ขอบเขตของการทดสอบหรือการทดสอบความรู้ทั่วไปเป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสม เครื่องมือควรมีมาตรฐาน การประเมินความรู้ของนักเรียนนั้นเป็นการประเมินมุมมองและความคิดซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายและยาก การประเมินจะให้นักเรียนสะท้อนประสบการณ์และสะท้อนพฤติกรรม ขึ้นอยู่กับว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรมาบ้าง การประเมินนั้นจะดำเนินการในตอนท้ายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2540) ศึกษา การประเมินความต้องการวิชาบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า จากการสำรวจเพื่อประเมินความต้องการวิชาบูรณาการหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจำนวน 10 รายวิชา ใน 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ของผู้บริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกหลักสูตรทุกสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เลือกวิชาบูรณาการบรรจุลงในหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนสำหรับนิสิตใหม่ประจำปีการศึกษา 2541 เป็นต้นไป พบว่ากลุ่มวิชาสังคมศาสตร์วิชามนุษย์กับสังคมได้รับความนิยมสูงสุดคือ 47.28 % รองลงมาคือกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ วิชาศิลปะกับการดำเนินชีวิต 27.24 % กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ วิชาสุขภาพเพื่อชีวิต 9.30 % ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยนี้จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน สำหรับนิสิตปีละประมาณ 5,600 คน

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2539) ศึกษาหลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ปีการศึกษา 2529-2538) การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และศึกษาสภาพและปัญหาและความต้องการของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐาน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยจำนวน 61 คน และนักศึกษาจำนวน 1,729 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่าในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพื้นฐานทั่วไปโดยรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี ในด้านลักษณะเนื้อหาวิชาพื้นฐานทั่วไปโดยรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี ในด้านอาจารย์ผู้สอนโดยรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี ในด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนโดยรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(2546) ดำเนินการวิจัยติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลการดำเนินการจัดการศึกษา หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ในการนำผลการศึกษาไปให้คำปรึกษากับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไปให้บรรลุปรัชญา จุดมุ่งหมายของหมวดวิชาศึกษาทั่วไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตลอดจนนำผลที่ได้จากการศึกษาจัดทำเป็นคู่มือการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการศึกษาสรุปว่าสถาบันส่วนใหญ่คิดว่าการบริหาร จัดการเรียนการสอนมีข้อจำกัดเรื่อง อาจารย์ผู้สอน จำนวนวิชาที่เปิดและจำนวนผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนยังขาดความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของวิชาการศึกษาทั่วไป และนักศึกษามีความสนใจกันน้อย ตลอดจนมีการจัดการเรียน กลุ่มใหญ่ ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควร

ไพฑูรย์ ศีลาพันธ์ (2548)ดำเนินการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเพื่อพัฒนาการศึกษาทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนางานการศึกษาทั่วไปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้วิธีการ ประเมิน ดังนั้นคือการค้นคว้าเอกสาร การสัมภาษณ์ และการออกแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ให้ความสนใจและความสำคัญกับหลักสูตรวิชานี้มาโดยตลอด ซึ่งสังเกตได้จากปณิธานของจุฬาฯ ที่สะท้อนว่าจะให้การศึกษที่ประกอบไปด้วยวิชาการศึกษา ทั่วไป และวิชาเฉพาะแต่ละสาขา ในระยะแรกเพื่อให้อาจารย์มีความก้าวหน้าและพัฒนาต่อไปซึ่ง องค์ประกอบแห่งความสำเร็จนั้น อยู่ที่ การมีหน่วยงานที่จะดูแลการเรียนการสอนวิชาการศึกษา ทั่วไปนั้นเป็นการเฉพาะเพื่อคงรักษาปรัชญาของการศึกษาทั่วไปให้คงอยู่ จึงจัดตั้งโครงการศึกษา ทั่วไปขึ้นในปี 2519 ต่อมาด้วยข้อจำกัดความไม่แน่นอนและจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านมา ทั้งหมดจึงมีข้อเสนอให้ยกฐานะโครงการศึกษาทั่วไปขึ้นเป็นหน่วยงานถาวรภายใน โดยอำนาจ ของสภามหาวิทยาลัยให้เป็นศูนย์การศึกษาทั่วไปของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเป็นศูนย์ ขนาดเล็ก ทั้งนี้การดำเนินงานจะเป็นไปในลักษณะการประสานงานและแสวงหาความร่วมมือจาก คณะและหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเป็นหลัก

พัชรา บุญมานำ และ สมควร ทรัพย์บำรุง (2553) ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไประดับปริญญาตรีปีพ.ศ. 2547 และหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปหลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2552 ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ประเมินใน 4 ด้านคือ ด้านบริบทด้านปัจจัยเบื้องต้นด้านกระบวนการและด้านผลผลิต พบว่า

- 1) ด้านบริบทอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก
- 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นอาจารย์ผู้สอนมีคุณลักษณะ/ความสามารถเหมาะสมในระดับมาก นักศึกษามีคุณลักษณะ /ความสามารถในระดับปานกลางและอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนตำราอาคารและสถานที่มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3) ด้านกระบวนการอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่าจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลและการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก
- 4) ด้านผลผลิตผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานและความรู้ความสามารถทางวิชาการในระดับพอใจและมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพในระดับพอใจมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ออกแบบวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่ง หลายวิธีการ ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) ซึ่งได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามและข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง

3.2 ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนวรรณกรรม องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ธรรมชาติของเด็กยุคใหม่ ในด้านสรีระ จิตวิทยา ลักษณะการใช้ชีวิต ประชญา ฐานคิด ที่มาของวิชาศึกษาทั่วไป โดยทบทวนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง เว็บไซต์สำนักบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย เครือข่ายการศึกษาทั่วไป เป็นต้น แล้วสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำมากำหนดกรอบในการศึกษา พัฒนาเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบสอบถามและแนวคำถามเชิงลึก)

ขั้นตอนที่ 3 การส่งโครงการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขอรับการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหิดล

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดวิชาศึกษาทั่วไป และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกอาจารย์เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 7 การรายงานผลการวิจัย

3.3 ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.3.1 ประชากร ได้แก่ มหาวิทยาลัยจำนวน ๓ แห่ง (เฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ที่มีการจัดรายวิชาศึกษาทั่วไป) เลือกตัวอย่างด้วยวิธีเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกมหาวิทยาลัย ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ที่แบ่งประเภทหรือกลุ่มสถาบันเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม ก วิทยาลัยชุมชน จัดการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เน้นพัฒนาท้องถิ่นและแรงงานในภาคเกษตร พร้อมทั้งพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น และสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาระบบบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่ม ข มหาวิทยาลัยที่เน้นระดับปริญญาตรี และพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง เน้นการผลิตอุตสาหกรรม เกษตรกรรม บริการชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลุ่ม ค มหาวิทยาลัยเฉพาะทางหรือมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบที่มุ่งตอบสนอง การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิต

กลุ่ม ง มหาวิทยาลัยวิจัยหรือมหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีพันธกิจ เพื่อตอบสนองการแข่งขันของประเทศในระดับนานาชาติมุ่งจูงใจให้ประเทศไทยมีตำแหน่งที่ชัดเจนในโลกทั้งด้านวิชาการการวิจัยการศึกษาและการค้นคว้า

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษา ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยที่จัดอยู่ในกลุ่ม ข ค และ ง รวมทั้งหมด 3 แห่ง

3.3.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วยในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณ คุณลักษณะของคนยุคใหม่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ผ่านการเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย 3 แห่งดังกล่าวข้างต้น ดังนี้ มหาวิทยาลัยที่เน้นปริญญาตรี จำนวน 452 คน มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง จำนวน 345 คน มหาวิทยาลัยวิจัย จำนวน 303 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,100 คน ส่วนผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการแนวคิดของการจัดการศึกษาทั่วไป วิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป และ ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไป เจ้าหน้าที่ และผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป โดยเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง จำนวน 10 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม เกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของคนยุคใหม่ ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาวิชาศึกษาทั่วไป โดยแบบสอบถามแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ลักษณะธรรมชาติของคนยุคใหม่เป็นคำถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไปเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ที่แบ่งออกเป็น 5 ระดับ และใช้การแปลผลตามหลักของการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ตามเกณฑ์ของ Best (1977) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการศึกษาทั่วไปเป็นคำถามแบบปลายเปิด

3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติของคนยุคใหม่ แนวคิดการจัดวิชาศึกษาทั่วไป แนวนโยบายเกี่ยวกับการจัดวิชาศึกษาทั่วไป คุณลักษณะเฉพาะการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย และแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป โดยใช้แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก ในกลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3.4.3 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบคุณภาพโดยนำไปทดลอง (Try out) กับนักศึกษาปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้เป็นกรณีศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบข้อคำถามว่าสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการและมีความเหมาะสม และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 0.932 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ เชิงเนื้อหาตามประเด็นที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลผ่านกองบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งเพื่อเข้าไปแจกแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ในส่วนของการแจกแบบสอบถามได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ข้อมูลด้วยตัวเองแล้วส่งคืนให้กับผู้วิจัย

ส่วนการสัมภาษณ์เชิงลึกได้ประสานงานผ่านกองบริหารการศึกษและฝ่ายการศึกษาของคณะที่จัดรายวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อขอนัดหมายสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารมหาวิทยาลัย อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั่วไป โดยส่งแนวคำถามสัมภาษณ์ให้ผู้ให้สัมภาษณ์พิจารณาและใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละไม่เกิน 2 ชั่วโมงขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยขออนุญาตบันทึกเทปเพื่อเก็บรายละเอียดของข้อมูล

การตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการ ตรวจสอบข้อมูลที่สัมภาษณ์ว่ามีเนื้อหาที่สมบูรณ์เพียงพอครอบคลุมทุกประเด็นในแนวคำถาม และเพียงพอตามวัตถุประสงค์หรือไม่หากข้อมูลไม่เพียงพอได้ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม จนสามารถสรุปข้อมูลที่ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากการจดบันทึก การถอดเทปการสัมภาษณ์ เพื่อทำความเข้าใจ แล้วจัดกลุ่มข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงกัน จำแนกเป็นประเด็นหลักต่างๆแล้วสรุปเป็นสาระสำคัญ

3.7 จริยธรรมการวิจัย

การศึกษานี้ดำเนินการขอคำรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน ด้านสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลก่อนเริ่มเก็บข้อมูลซึ่งได้รับคำรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ เลขที่ 1010/074.0111 และดำเนินการวิจัยภายใต้หลักจริยธรรมการวิจัยใน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

รายงานการวิจัยนี้ นำเสนอผลการวิจัยที่ได้จากการเก็บข้อมูลในมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษาสามแห่ง แบ่งตามประเภทของมหาวิทยาลัยตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ประกอบด้วย 1) มหาวิทยาลัยที่เน้นระดับปริญญาตรี และพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง เน้นการผลิตอุตสาหกรรม เกษตรกรรม บริการชุมชน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ในรายงานนี้จะเรียกว่ามหาวิทยาลัยที่เน้นระดับปริญญาตรี) 2) มหาวิทยาลัยเฉพาะทางหรือมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบที่มุ่งตอบสนองการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิต (ในรายงานนี้จะเรียกว่ามหาวิทยาลัยเฉพาะทาง) 3) มหาวิทยาลัยวิจัยหรือมหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษา (ในรายงานนี้จะเรียกว่ามหาวิทยาลัยวิจัย)

ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยนำเสนอเป็นสามส่วนดังนี้

- 4.1 ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่
- 4.2 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษา
- 4.3 ปรัชญาแนวทางการศึกษาทั่วไป
- 4.4 รูปแบบการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย

4.1 ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่

ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่สอบถามลักษณะการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่จาก นักศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยกรณีศึกษา 3 แห่ง ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวนผู้ตอบ 452 คน 2) มหาวิทยาลัยทั่วไป จำนวนผู้ตอบ 345 คน 3)มหาวิทยาลัยวิจัย จำนวนผู้ตอบ 303 คน รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 1,100 คน สรุปข้อค้นพบ ดังนี้

4.1.1 คุณลักษณะของคนยุคใหม่

4.1.1.1 บุคลิกลักษณะ

กล้าคิด กล้าทำ กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าเรียนรู้ ใส่ใจต่อการเรียน กล้าแสดงออก อย่างสร้างสรรค์ ช่างสังเกต มีความใฝ่รู้อยู่เสมอ มีความสามารถรอบด้าน ทันเหตุการณ์ มีคุณธรรม ตั้งใจเรียน สนใจการเรียนการสอน ชอบเทคโนโลยี ก้าวทันเทคโนโลยี กระฉับกระเฉง เก่ง ฉลาด มีความมั่นใจในตัวเอง มีความเป็นผู้นำ ค้นหาความรู้ รักการอ่าน กระตือรือร้น เรียนรู้เร็ว ขี้สงสัย ช่างถาม คิดอย่างมีเหตุผล มีน้ำใจ บุคลิกภาพดี ชอบแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในสังคมมากขึ้น มีความมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในความคิดที่หวังมีการวางแผนล่วงหน้า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง

ในอีกด้านหนึ่งคนรุ่นบางส่วน อาจไม่มีสัมมาคารวะต่อผู้อื่น สมาริสน์ ดิดกระแสะ ขาดคุณธรรม จริยธรรมติดเกมอ่านหนังสือน้อย ใจร้อน ขี้เบื้อ หงุดหงิด ไม่กล้าตัดสินใจ ติดเครื่องมีสื่อสารที่เป็นเทคโนโลยี ก้าวร้าว ความอดทนน้อย มีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจน้อย วัตถุนิยม ตามกระแส ไม่มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้และรอให้ผู้อื่นมาป้อนความรู้ให้

4.1.1.2 ความชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ของคนยุคใหม่

คนรุ่นใหม่ชอบความทันสมัย ความสะดวกสบาย ความสนุกสนาน ความรวดเร็ว ชอบที่จะได้ปฏิบัติจริง คั่นคว่าเองบ้าง ชอบค้นหา เรียนรู้ด้วยตัวเอง ชอบใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกแก่ตนเองมากขึ้น เด็กยุคใหม่มักจะคิดอะไรใหม่ ซึ่งมักจะขัดแย้งกับผู้ใหญ่บ้าง แต่เด็กได้สื่อการเรียนรู้ที่กว้างขวางกว่า อินเทอร์เน็ตมีบทบาทมาก ชอบการเรียนรู้แบบสบายๆ ไม่ชอบอะไรที่เครียดเกินไป ไม่ชอบบังคับเกินไป ไม่ชอบการเรียนรู้ที่ใช้เวลานานๆ

4.1.1.3 รูปแบบการเรียนการสอนที่คนยุคใหม่

เด็กยุคใหม่มีความคิดเห็นว่า ควรมีรูปแบบการเรียนการสอน ดังนี้ควรใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน เช่น การเรียนแบบคั่นคว่าในอินเทอร์เน็ตหรือการเรียนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบเปิดกว้างไม่ปิดกั้นนักศึกษา โดยนักศึกษาคั่นคว่าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองและมีอาจารย์คอยแนะนำ การเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา เช่น มีการถาม-ตอบในห้องเรียน มีการทำงานเป็นกลุ่มมีการทดลอง มีการเรียนรู้นอกห้องเรียน มีการเรียนรู้ภาคสนาม เป็นต้น นอกจากนี้เห็นว่าควรมีการเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้แบบผสมผสาน การเรียนแบบฟังอาจารย์ผู้สอนบรรยายสลับกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือระดมความคิดเห็นในห้องเรียน

4.1.1.4 เงื่อนไขในการเรียนรู้ของคนยุคใหม่

นักศึกษาผู้ให้ข้อมูล มีความเห็นว่า การเรียนรู้ในยุคใหม่ควรเรียนรู้ในห้องที่มีอุปกรณ์ครบ อาจารย์เป็นกันเองและมีเทคนิคการสอนสอดแทรกความบันเทิง มีสื่อที่ทันสมัย น่าสนใจ เห็นภาพชัดเจน เช่น แอนิเมชันเคลื่อนไหวหรือคลิปวิดีโอ เป็นต้น

4.1.1.5 ความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป กับคุณลักษณะของคนยุคใหม่

การจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปมีทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติครบถ้วน มีการให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม ให้ไปศึกษาคั่นคว่าข้อมูลทีนอกเหนือจากที่อาจารย์สอน แล้วนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน อาจารย์คอยแนะนำชี้แนะ ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของคนยุคใหม่ ที่มีความกล้าคิดกล้าทำ กล้าแสดงออก ได้แสดงออกทางด้านความคิด การตัดสินใจ การรับฟังซึ่งกันและกันและกิจกรรมนี้ยังสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรม ความร่วมมือ ความสามัคคีในการทำงานและการระดมสมอง มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสาขามากขึ้น

อาจารย์มีการจัดการสอนที่หลากหลาย มีเทคนิคการสอนที่เข้าใจง่ายไม่น่าเบื่อ และมีสื่อการเรียนการสอนที่ดีดึงดูดใจเด็กสนใจมากยิ่งขึ้นเช่นมี VDO ให้ดู เป็นต้น ควบคู่สื่อภาษาอังกฤษและสื่อเทคโนโลยีมีการศึกษานอกสถานที่ สานสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและอาจารย์ผู้สอน

มีความชัดเจนต่อการบรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่จะพัฒนาบุคคลหรือนักศึกษา มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพให้นักศึกษา วิชาที่เรียนช่วยปรับช่วยปูพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อที่จะนำไปใช้ในอนาคต

อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนบางวิชาของการศึกษาทั่วไป มีกฎระเบียบเคร่งครัดมากเกินไป บางหัวข้อที่เรียนไม่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ นักศึกษายุคใหม่ชอบคิดนอกกรอบ การเรียนการสอนจึงควรมุ่งเน้นกระบวนการคิดที่หลากหลายควรจัดเนื้อหาที่ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน บางรายวิชายังเน้นการบรรยาย มีสื่อการสอนที่ไม่น่าสนใจ

4.2 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย 3 แห่งปรากฏผล ดังนี้

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยที่เห็นระดับปริญญาตรี

4.2.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 452 คนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 73.7 ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 27.5 ชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 0.6

สาขาวิชาที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาคือวิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ จำนวน 222 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 49.1 รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 182 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 36.4 วิทยาการจัดการ จำนวน 46 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.2 และนิเทศศาสตร์ จำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.4

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบวัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 304 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 67.3 และ ไม่ทราบวัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 48 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.7

กลุ่มตัวอย่างที่ทราบวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั่วไปว่า มีเป้าหมายพัฒนาความรู้ขั้นพื้นฐาน ในการเรียนที่แตกต่างกันจากการเรียนในระดับ มัธยมศึกษา เพื่อการต่อยอดไปในวิชาหลักหรือวิชาเอก

เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาเป็นคนที่เกิดผล คิดเป็น เพื่อพัฒนาทักษะ และกระบวนการคิด เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ บุคลิกภาพดี เช่น พัฒนาทักษะความรู้พื้นฐานเพื่อก้าวสู่วิชาชีพพยาบาล เพื่อไปใช้ในการประกอบการวินิจฉัย โรคของคนไข้ หรือ ผู้ป่วย

เพื่อวิเคราะห์ความรู้ในด้านต่างๆ เช่นด้านเทคโนโลยี ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ และนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปให้มีคุณภาพพื้นฐานทางความรู้ ที่ครอบคลุมทุกรายวิชาและได้เรียนรู้ที่หลากหลายรู้ในสิ่งที่ไม่ได้เรียนรู้ในหลักสูตรที่เรียน

4.2.1.2 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ผลจากแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาศึกษาทั่วไปในด้านต่างๆ ดังนี้ (ตารางที่ 4.1)

1) ด้านหลักสูตร

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ด้านหลักสูตร พบว่า หลักสูตรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นในระดับมาก 216 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 47.8 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 133 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.4 ระดับมากที่สุด จำนวน 76 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระดับน้อย จำนวน 23 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 210 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 124 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.4 ระดับมากที่สุด จำนวน 85 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.8 และระดับน้อย จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

เนื้อหา มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 231 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 101 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 22.3 ระดับมากที่สุด จำนวน 93 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.6 และระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78

2) ด้านวิธีการสอน

มีการชี้แจงเนื้อหาหลักสูตรแก่นักศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 184 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.2 ระดับมากที่สุด จำนวน 104 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 23.0 ระดับน้อย จำนวน 26 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89

การจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามเนื้อหาหลักสูตรพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 193 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 124 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.4 ระดับมากที่สุด จำนวน 104 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 23.0 ระดับน้อย จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

มีการใช้วิธีการสอนได้เหมาะสมกับความสนใจของนักศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 193 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.7 ระดับปานกลาง รองลงมาคือ จำนวน 141 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 31.2 ระดับมากที่สุด จำนวน 69 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.3 ระดับน้อย จำนวน 38 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 178 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 137 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.3 ระดับมากที่สุด จำนวน 91 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.1 ระดับน้อย จำนวน 35 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.7 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93

3) ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน

มีสื่อการสอนที่นำเสนอที่น่าสนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 188 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 152 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 61 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 13.5 ระดับน้อย จำนวน 39 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.6 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 10 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

สื่อการสอนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 206 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 148 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 51 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.3 ระดับน้อย จำนวน 37 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.2 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 197 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 134 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 80 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.7 ระดับน้อย จำนวน 28 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.2 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

4) ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ใน ระดับมาก จำนวน 205 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 130 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 54 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.9 ระดับน้อย จำนวน 50 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 11ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ2.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ3.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ0.92

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ใน ระดับมาก จำนวน 189ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 133 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.4 ระดับมากที่สุด จำนวน 68 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.0 ระดับน้อย จำนวน 39 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.6 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบที่น่าสนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ใน ระดับมาก จำนวน 175ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ38.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 167 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 36.9 ระดับมากที่สุด จำนวน 58 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 12.8 ระดับน้อย จำนวน 39 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.6 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 10 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ใน ระดับมาก จำนวน 180ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 152 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 72 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.9 ระดับน้อย จำนวน 40 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.3 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

กิจกรรมหลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ใน ระดับมาก จำนวน 196ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 127 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.1 ระดับมากที่สุด จำนวน 82 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.1 ระดับน้อย จำนวน 40 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

กิจกรรมหลักสูตรช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ใน ระดับมาก จำนวน 206 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 136 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.1 ระดับมากที่สุด จำนวน 69 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.3 ระดับน้อย จำนวน 31 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.9 และระดับน้อยที่สุด

จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.5 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

6) ด้านอาคารสถานที่

ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนโดยการบรรยาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 174 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 136 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.1 ระดับมากที่สุด จำนวน 96 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 21.2 ระดับน้อย จำนวน 35 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.7 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95

ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการทำกิจกรรมกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 161 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาคือระดับมาก จำนวน 143 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 31.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 71 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.7 ระดับน้อย จำนวน 65 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98

ความครบถ้วนของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 174 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 162 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 66 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.6 ระดับน้อย จำนวน 38 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

7) ด้านการวัดและประเมินผล

การแบ่งสัดส่วนการให้คะแนนเหมาะสม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 212 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.9 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 123 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.2 ระดับมากที่สุด จำนวน 76 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระดับน้อย จำนวน 34 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.5 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

วิธีการวัดผลตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 218 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 121 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 26.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 78 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.3 ระดับน้อย จำนวน 29 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

นักศึกษาทราบหลักเกณฑ์ในการวัดผลของรายวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 205 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือระดับมากที่สุด จำนวน 110 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24.3 ระดับปานกลาง จำนวน 106 ตัวอย่าง คิด

เป็นร้อยละ 23.5ระดับน้อย จำนวน 25 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.5 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

ตารางที่ 4.1 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัย
ที่เน้นระดับปริญญาตรี

ข้อ	การจัดการเรียน การสอน	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ด้านหลักสูตร										
1	หลักสูตรสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของการจัดวิชา การศึกษาทั่วไป	2 (0.4)	23 (5.1)	133 (29.4)	216 (47.8)	76 (16.8)	2 (0.4)	3.75	0.80	มาก
2	เนื้อหาในหลักสูตรมีความ ทันสมัย	-	27 (6.0)	124 (27.4)	210 (46.5)	85 (18.8)	6 (1.3)	3.79	0.81	มาก
3	เนื้อหา มีความสอดคล้อง กับบริบทสังคมไทย	-	21 (4.6)	101 (22.3)	231 (51.1)	93 (20.6)	6 (1.3)	3.88	0.78	มาก
ด้านวิธีการสอน										
4	มีการชี้แจงเนื้อหาหลักสูตร แก่นักศึกษา	4 (0.9)	26 (5.8)	132 (29.2)	184 (40.7)	104 (23.0)	2 (0.4)	3.79	0.89	มาก
5	การจัดการเรียนการสอน ครบถ้วนตามเนื้อหาหลักสูตร	2 (0.4)	27 (6.0)	124 (27.4)	193 (42.7)	104 (23.0)	2 (0.4)	3.82	0.86	มาก
6	มีการใช้วิธีการสอนได้ เหมาะสมกับความสนใจ ของนักศึกษา	8 (1.8)	38 (8.4)	141 (31.2)	193 (42.7)	69 (15.3)	3 (0.7)	3.61	0.90	มาก
7	เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	7 (1.5)	35 (7.7)	137 (30.3)	178 (39.4)	91 (20.1)	4 (0.9)	3.69	0.93	มาก
ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน										
8	มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ	10 (2.2)	39 (8.6)	152 (33.6)	188 (41.6)	61 (13.5)	2 (0.4)	3.55	0.90	มาก
9	สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ เข้าใจง่าย	8 (1.8)	37 (8.2)	148 (32.7)	206 (45.6)	51 (11.3)	2 (0.4)	3.56	0.86	มาก
10	สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ ครอบคลุมสาระสำคัญของ วิชา	9 (2.0)	28 (6.2)	134 (29.6)	197 (43.6)	80 (17.7)	4 (0.9)	3.69	0.90	มาก
ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน										
11	ตำราและเอกสาร ประกอบการเรียนมีเนื้อหา ที่ เข้าใจง่าย	11 (2.4)	50 (11.1)	130 (28.8)	205 (45.4)	54 (11.9)	2 (0.4)	3.53	0.92	มาก

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียน การสอน	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	1			
ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน(ต่อ)										
12	ตำราและเอกสาร ประกอบการเรียนมีเนื้อหา ที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา	12 (2.7)	39 (8.6)	133 (29.4)	198 (43.8)	68 (15.0)	2 (0.4)	3.60	0.93	มาก
13	ตำราและเอกสาร ประกอบ การเรียนมีรูปแบบ ที่น่าสนใจ	10 (2.2)	39 (8.6)	167 (36.9)	175 (38.7)	58 (12.8)	3 (0.7)	3.51	0.90	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
14	กิจกรรมหลักสูตรสอดคล้อง กับความสนใจของนักศึกษา	6 (1.3)	40 (8.8)	152 (33.6)	180 (39.8)	72 (15.9)	2 (0.4)	3.60	0.90	มาก
15	กิจกรรมหลักสูตรเปิด โอกาสให้นักศึกษาแสดง ความคิดเห็น	5 (1.1)	40 (8.8)	127 (28.1)	196 (43.4)	82 (18.1)	2 (0.4)	3.68	0.90	มาก
16	กิจกรรมหลักสูตรช่วยให้ นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชา ง่ายขึ้น	7 (1.5)	31 (6.9)	136 (30.1)	206 (45.6)	69 (15.3)	3 (0.7)	3.66	0.87	มาก
ด้านอาคารสถานที่										
17	ลักษณะห้องเรียนเหมาะสม กับการเรียนโดยการบรรยาย	9 (2.0)	35 (7.7)	136 (30.1)	174 (38.5)	96 (21.2)	3 (0.7)	3.69	0.95	มาก
18	ลักษณะห้องเรียน เหมาะสมกับการทำ กิจกรรมกลุ่ม	9 (2.0)	65 (14.4)	161 (35.6)	143 (31.6)	71 (15.7)	3 (0.7)	3.39	0.98	ปาน กลาง
19	ความครบถ้วนของวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน การสอน	8 (1.8)	38 (8.4)	162 (35.8)	174 (38.5)	66 (14.6)	4 (0.9)	3.56	0.90	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล										
20	การแบ่งสัดส่วนการให้ คะแนนเหมาะสม	5 (1.1)	34 (7.5)	123 (27.2)	212 (46.9)	76 (16.8)	2 (0.4)	3.71	0.87	มาก
21	วิธีการวัดผลตรงกับ วัตถุประสงค์ของวิชา	4 (0.9)	29 (6.4)	121 (26.8)	218 (48.2)	78 (17.3)	2 (0.4)	3.74	0.84	มาก
22	นักศึกษาทราบหลักเกณฑ์ ในการวัดผลของรายวิชา	4 (0.9)	25 (5.5)	106 (23.5)	205 (45.5)	110 (24.3)	2 (0.4)	3.87	0.87	มาก

4.2.1.3 ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในด้านต่าง ๆ ของนักศึกษา พบว่า (ตารางที่ 4.2)

1) ด้านคุณธรรมจริยธรรมวิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 187 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 137 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระดับปานกลาง จำนวน 103 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 22.8 ระดับน้อย จำนวน 20 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบตนเองและสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 213 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 124 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.4 ระดับปานกลาง จำนวน 95 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 21.0 ระดับน้อย จำนวน 14 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่แสดงออกซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และมีความเสียสละพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 173 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 156 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.5 ระดับปานกลาง จำนวน 102 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 22.6 ระดับน้อย จำนวน 14 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88

2) ด้านความรู้ วิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

มีความรู้เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับ วิวัฒนาการของอารยธรรม ประวัติศาสตร์ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ศิลปะวิทยาการของประเทศและของโลกพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 222 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 49.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 131 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.0 ระดับมากที่สุด จำนวน 78 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.3 ระดับน้อย จำนวน 16 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.5 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77

สามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัยและผลกระทบของเหตุการณ์/สถานการณ์ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหากรณีศึกษาในปัจจุบันได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 214 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.2 ระดับมากที่สุด จำนวน 78 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.3 ระดับน้อย จำนวน 22 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

3) ทักษะทางปัญญา วิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 219 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 26.5 ระดับมากที่สุด จำนวน 91 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.1 ระดับน้อย จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.3 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปสู่การดำเนินการชีวิตในสถานการณ์จริงพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 205 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 129 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.3 ระดับมากที่สุด จำนวน 98 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 21.7 ระดับน้อย จำนวน 14 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสังเคราะห์แนวทางและวิธีการการป้องกันปัญหาทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์จริงในการดำเนินชีวิตพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 220 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 115 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 25.4 ระดับมากที่สุด จำนวน 94 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.8 ระดับน้อย จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79

4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ วิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษามี

ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 204 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.1 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 122 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.0 ระดับมากที่สุด จำนวน 97 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 21.5 ระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.6 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

ความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นที่พบพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 197 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 134 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 80 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.7 ระดับน้อย จำนวน 29 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83

การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 217 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 110 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24.3 ระดับปานกลาง จำนวน 105 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 23.2 ระดับน้อย จำนวน 13 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 วิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

สามารถใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน เขียนได้อย่างเหมาะสมและสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพเช่น การประชุมกลุ่มย่อย การทำโครงการ และนำเสนอผลงานในชั้นเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 209 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 112 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 103 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 22.8 ระดับน้อย จำนวน 20 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารและนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 190 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.2 ระดับปานกลาง จำนวน 111 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24.6 ระดับน้อย จำนวน 13 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาศึกษาทั่วไป
มหาวิทยาลัยที่เน้นระดับปริญญาตรี

ข้อ	ลักษณะของนักศึกษา ที่เกิดจากการเรียนวิชา การศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ด้านคุณธรรมจริยธรรม										
1	ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และ ซื่อสัตย์สุจริต	2 (0.4)	20 (4.4)	103 (22.8)	187 (41.4)	137 (16.8)	2 (0.4)	3.97	0.86	มาก
2	มีวินัย ตรงต่อเวลา และ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม	2 (0.4)	14 (3.1)	95 (21.0)	213 (47.1)	124 (27.4)	4 (0.9)	3.98	0.80	มาก
3	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และ ปฏิบัติหน้าที่แสดงออกซึ่ง คุณธรรมและจริยธรรมใน การปฏิบัติงาน และมีความ เสียสละ	4 (0.9)	14 (3.1)	102 (22.6)	173 (38.3)	156 (34.5)	3 (0.7)	4.03	0.88	มาก
ด้านความรู้										
4	มีความรู้เกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับ วิวัฒนาการของอารยธรรม ประวัติศาสตร์ ระบบการเมือง การปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ศิลปวิทยาการของประเทศ และของโลก	2 (0.4)	16 (3.5)	131 (29.0)	222 (49.1)	78 (17.3)	3 (0.7)	3.79	0.77	มาก
5	สามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัย และผลกระทบของเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหา และ แนวทางการแก้ไขปัญหา กรณีศึกษาในปัจจุบันได้	2 (0.4)	22 (4.9)	132 (29.2)	214 (47.3)	78 (17.3)	4 (0.9)	3.76	0.80	มาก
ทักษะทางปัญญา										
6	คิดอย่างมีวิจารณญาณและ อย่างเป็นระบบ	4 (0.9)	15 (3.3)	120 (26.5)	219 (48.5)	91 (20.1)	3 (0.7)	3.84	0.81	มาก
7	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไปสู่การดำเนินการชีวิตใน สถานการณ์จริง	3 (0.7)	14 (3.1)	129 (30.3)	205 (45.4)	98 (21.7)	3 (0.7)	3.84	0.81	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะของนักศึกษา ที่เกิดจากการเรียนวิชา การศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ทักษะทางปัญญา(ต่อ)										
8	สามารถประยุกต์ความรู้และ ทักษะกับการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสังเคราะห์แนวทาง และวิธีการการป้องกัน ปัญหาทางด้านต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ จริงในการดำเนินชีวิต	1 (0.2)	18 (4.0)	115 (25.4)	220 (48.7)	94 (20.8)	4 (0.9)	3.86	0.79	มาก
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ										
9	ทักษะในการสร้างสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน	5 (1.1)	21 (4.6)	122 (27.0)	204 (45.1)	97 (21.5)	3 (0.7)	3.81	0.86	มาก
10	ความเป็นผู้นำและผู้ตามใน การทำงานเป็นทีม	9 (2.0)	29 (6.4)	134 (29.6)	197 (43.6)	80 (17.7)	4 (0.9)	3.84	0.83	มาก
11	การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมี ความรับผิดชอบในงานที่ มอบหมายให้ครบถ้วนตาม กำหนดเวลา	3 (0.7)	13 (2.9)	105 (23.2)	217 (48.0)	110 (24.3)	4 (0.9)	3.93	0.80	มาก
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ										
12	นักศึกษาสามารถใช้ภาษา ในการฟัง พูด อ่าน เขียนได้ อย่างเหมาะสมและสื่อสาร กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นการประชุมกลุ่มย่อย การ ทำโค รงงานและนำเสนอ ผลงานในชั้นเรียน	5 (1.1)	20 (4.4)	112 (24.8)	209 (46.2)	103 (22.8)	3 (0.7)	3.85	0.85	มาก
13	สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร และนำเสนอข้อมูล ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	3 (0.7)	13 (2.9)	111 (24.6)	190 (42.0)	132 (29.2)	3 (0.7)	3.85	0.85	มาก

4.2.2.4 ความประทับใจการเรียนรู้รายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป

รายวิชาที่นักศึกษาประทับใจต่อการเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1) กลุ่มวิชาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ได้แก่ กายวิภาคศาสตร์ คณิตศาสตร์ สถิติ เคมี เทคโนโลยีสารสนเทศแคลคูลัส ชีวเคมี

เนื่องจากเป็นวิชาที่ศึกษากระบวนการต่างๆ ในสิ่งมีชีวิตและพื้นฐานในการเรียนขั้นต่อไป ชอบการทดลอง ใช้เทคโนโลยี ในการเรียนการสอน สามารถนำมาดูแลสุขภาพตัวเรา และครอบครัว การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสบาย ไม่เครียด

2) กลุ่มวิชาด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้แก่ สังคมไทยในบริบทโลก จริยศาสตร์ จิตวิทยามนุษย์กับการใช้เหตุผลสังคม

เนื่องจากใช้แง่คิดที่กว้างมากขึ้น บางอย่างจำเป็นต้องใช้เหตุผลมากเกินไปกว่าที่สัมผัส ได้เรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีต่างๆ ที่ทำให้เราเข้าใจถึงการประพฤติปฏิบัติทางที่ดี รู้จักการวางตัว มีความสุขุมรอบคอบ มีจิตใจที่เมตตา และการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนมนุษย์อย่างสันติ เป็นพื้นฐานที่เคยเรียนอยู่บ้างแล้ว สอนให้คนรู้ถึงแก่นแท้ของมนุษย์ ฝึกให้เราเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นวิชาที่ประกอบการตัดสินใจ รู้ผิดถูก รู้ถึงความจริงสามารถนำไปใช้จริงในอนาคต เช่น สอดคล้องกับวิชาชีพพยาบาล เน้นคุณธรรม จริยธรรม วิชาชีพนี้นอกจากรักษาคณชีพแล้ว ยังต้องมีจริยธรรมในการรักษาชีวิต ควบคู่กับการใช้เหตุผล ฝึกกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ทำให้นักศึกษาได้ทราบว่าการให้บริการที่ดี ควรปฏิบัติตัวอย่างไรให้เหมาะสมแก่การให้บริการ และมองเห็นถึงความสำคัญของผู้ที่มาใช้บริการ ตลอดจนมีกิจกรรมที่ได้สร้างประสบการณ์ เช่น โครงการพัฒนาชุมชนที่ไปสอนหนังสือเด็ก ๆ ทราบเรื่องราวด้านประวัติศาสตร์

3) กลุ่มวิชาด้านภาษาศาสตร์ ได้แก่ ภาษาไทยภาษาอังกฤษ

เนื่องจากในรายวิชาที่มีการสอนที่มีการให้นักศึกษาได้ทำโครงการ นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม และได้เกิดการเรียนรู้ภาคสนาม เข้าใจหลักการใช้ภาษา เช่น อ่าน เขียน พูด สามารถนำความรู้ด้านภาษา ไทย อังกฤษ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และได้เรียนกับเจ้าของภาษา รวมทั้งรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้ อาจารย์สอนสนุก เข้าใจง่าย ให้คำแนะนำดี อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ เรียนแล้วไม่เครียด มีกิจกรรมที่น่าสนใจ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง

4.2.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยทั่วไปจำนวน 345 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 36.4 รองลงมาเป็นนักศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 30.4 นักศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 26.2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 7.0

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบวัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 195 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 56.5 และ ทราบวัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 150 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.5

ในส่วนของผู้เรียนที่ทราบวัตถุประสงค์ของรายวิชาศึกษาทั่วไป เข้าใจว่า วิชาศึกษาทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนตามเกณฑ์การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ นักศึกษามีความเชี่ยวชาญรอบด้าน เพื่อปรับพื้นฐานในการเรียนในรายวิชาต่างๆ เป็นวิชาที่ต้อง เรียนก่อนวิชาเฉพาะ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านร่างกาย สามารถนำวิชาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตหรือเรียนต่อในระดับต่อไป

4.2.2.2 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ผลจากแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาศึกษาทั่วไปในด้านต่างๆดังนี้ (ดังตารางที่ 4.3)

1) ด้านหลักสูตร

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของนักศึกษา ด้านหลักสูตรพบว่าหลักสูตรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นในระดับมาก 151 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 130 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 37.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 37 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.7 ระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.81

เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 139 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 131 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.0 ระดับมากที่สุด จำนวน 35 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.1 ระดับน้อย จำนวน 29 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

เนื้อหา มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 157 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 119 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.5 ระดับมากที่สุด จำนวน 32 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.3 ระดับน้อย จำนวน 28 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็น ร้อยละ 1.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

2) ด้านวิธีการสอน

มีการชี้แจงเนื้อหาหลักสูตรแก่นักศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบ ว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 134 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 96 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.0 ระดับมากที่สุด จำนวน 73 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 21.2

ระดับน้อย จำนวน 33 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.6 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.3 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98

การจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามเนื้อหาหลักสูตรพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 153 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 110 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 31.9 ระดับมากที่สุด จำนวน 54 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.7 ระดับน้อย จำนวน 19 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.5 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

มีการใช้วิธีการสอนได้เหมาะสมกับความสนใจของนักศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 141 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 128 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 37.1 ระดับมากที่สุด จำนวน 35 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.1 ระดับน้อย จำนวน 19 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.5 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 142 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 112 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.5 ระดับมากที่สุด จำนวน 52 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.1 ระดับน้อย จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94

3) ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน

มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 141 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 124 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.9 ระดับมากที่สุด จำนวน 39 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.3 ระดับน้อย จำนวน 34 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88

สื่อการสอนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 157 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 118 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.2 ระดับมากที่สุด จำนวน 35 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.1 ระดับน้อย จำนวน 29 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83

สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 148 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 117 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.9 ระดับมากที่สุด จำนวน 47 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 13.6 ระดับน้อย จำนวน 24 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

4) ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 140 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 117 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.9 ระดับน้อย จำนวน 45 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 13.0 ระดับมากที่สุด จำนวน 34 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.3 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 134 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.3 ระดับมากที่สุด จำนวน 39 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.3 ระดับน้อย จำนวน 31 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบที่น่าสนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 160 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 95 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.5 ระดับน้อย จำนวน 51 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 29 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88

5) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 145 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 122 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.4 ระดับน้อย จำนวน 42 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 12.2 ระดับมากที่สุด จำนวน 31 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

กิจกรรมหลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 138 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 113 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 56 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.2 ระดับน้อย จำนวน 33 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.6 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

กิจกรรมหลักสูตรช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 149 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 131 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.0 ระดับน้อยและระดับมากที่สุด มีจำนวนเท่ากันคือ 31 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

6) ด้านอาคารสถานที่

ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนโดยการบรรยาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 129 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 54 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.7 ระดับน้อย จำนวน 34 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93

ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการทำกิจกรรมกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 141 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 115 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.3 ระดับน้อย จำนวน 40 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 38 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92

ความครบถ้วนของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 144 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 122 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.4 ระดับมากที่สุด จำนวน 42 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 12.2 ระดับน้อย จำนวน 28 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.3 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89

7) ด้านการวัดและประเมินผล

การแบ่งสัดส่วนการให้คะแนนเหมาะสม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 151 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 44 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 12.8 ระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

วิธีการวัดผลตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 144 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 116 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 51 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.8 ระดับน้อย จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.4 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88

นักศึกษาทราบหลักเกณฑ์ในการวัดผลของรายวิชาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 140 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 104 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.1 ระดับมากที่สุด จำนวน 71 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.6 ระดับน้อย จำนวน 23 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.7 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ด้านหลักสูตร										
1	หลักสูตรสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของการจัดวิชา การศึกษาทั่วไป	5 (1.4)	21 (6.1)	130 (37.7)	151 (43.8)	37 (10.7)	1 (0.3)	3.5	0.81	มาก
2	เนื้อหาในหลักสูตรมีความ ทันสมัย	5 (1.4)	29 (8.4)	131 (38.0)	139 (40.3)	35 (10.1)	6 (1.7)	3.5	0.84	มาก
3	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับ บริบทสังคมไทย	6 (1.7)	28 (8.1)	119 (34.5)	157 (45.5)	32 (9.3)	3 (0.9)	3.5	0.84	มาก
ด้านวิธีการสอน										
4	มีการชี้แจงเนื้อหาหลักสูตร แก่นักศึกษา	8 (2.3)	33 (9.6)	96 (27.8)	134 (38.8)	73 (21.2)	1 (0.3)	3.6	0.98	มาก
5	การจัดการเรียนการสอน ครบถ้วนตามเนื้อหาหลักสูตร	7 (2.0)	19 (5.5)	110 (31.9)	153 (44.3)	54 (15.7)	2 (0.6)	3.6	0.87	มาก
6	มีการใช้วิธีการสอนได้ เหมาะสมกับความสนใจของ นักศึกษา	7 (2.0)	33 (9.6)	141 (40.9)	128 (37.1)	35 (10.1)	1 (0.3)	3.4	0.87	มาก
7	เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	9 (2.6)	27 (7.8)	112 (32.5)	142 (41.2)	52 (15.1)	3 (0.9)	3.5	0.94	มาก
ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน										
8	มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ	6 (1.7)	34 (9.9)	141 (40.9)	124 (35.9)	39 (11.3)	1 (0.3)	3.4	0.88	มาก
9	สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ เข้าใจง่าย	4 (1.2)	29 (8.4)	157 (45.5)	118 (34.2)	35 (10.1)	2 (0.6)	3.4	0.83	มาก
10	สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ ครอบคลุมสาระสำคัญของ วิชา	5 (1.4)	24 (6.1)	117 (33.9)	148 (42.9)	47 (13.6)	4 (1.2)	3.6	0.86	มาก
ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน										
11	ตำรา และเอกสารประกอบ การเรียนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย	8 (2.3)	45 (13.0)	140 (40.6)	117 (33.9)	34 (9.9)	1 (0.3)	3.3	0.91	ปาน กลาง
12	ตำราและเอกสารประกอบ การเรียนมีเนื้อหาที่ครอบคลุม สาระสำคัญของวิชา	7 (2.0)	31 (9.0)	134 (38.8)	132 (38.3)	39 (11.3)	2 (0.6)	3.4	0.88	มาก

ตารางที่ 4.3(ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน(ต่อ)										
13	ตำราและเอกสาร ประกอบการเรียนมีรูปแบบ ที่น่าสนใจ	7 (2.0)	51 (14.8)	160 (46.4)	95 (27.5)	29 (8.4)	3 (0.9)	3.2	0.88	ปาน กลาง
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
14	กิจกรรมหลักสูตรสอดคล้อง กับความสนใจของนักศึกษา	4 (1.2)	42 (12.2)	145 (42.0)	122 (35.4)	31 (9.0)	1 (0.3)	3.3	0.85	ปาน กลาง
15	กิจกรรมหลักสูตรเปิดโอกาส ให้นักศึกษาแสดงความ คิดเห็น	4 (1.2)	33 (9.6)	113 (32.8)	138 (40.0)	56 (16.2)	1 (0.3)	3.6	0.90	มาก
16	กิจกรรมหลักสูตรช่วยให้ นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชา ง่ายขึ้น	2 (0.6)	31 (9.0)	149 (43.2)	131 (38.0)	31 (9.0)	1 (0.3)	3.4	0.80	มาก
ด้านอาคารสถานที่										
17	ลักษณะห้องเรียนเหมาะสม กับการเรียนโดยการบรรยาย	6 (1.7)	34 (9.9)	120 (34.8)	129 (37.4)	54 (15.7)	2 (0.6)	3.5	0.93	มาก
18	ลักษณะห้องเรียนเหมาะสม กับการทำกิจกรรมกลุ่ม	9 (2.6)	40 (11.6)	141 (40.9)	115 (33.3)	38 (11.0)	2 (0.6)	3.3	0.92	ปาน กลาง
19	ความครบถ้วนของวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการ สอน	8 (2.3)	28 (8.4)	122 (35.4)	144 (41.7)	42 (12.2)	1 (0.3)	3.5	0.89	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล										
20	การแบ่งสัดส่วนการให้ คะแนนเหมาะสม	6 (1.7)	21 (6.1)	120 (34.8)	151 (43.8)	44 (12.8)	3 (0.9)	3.6	0.85	มาก
21	วิธีการวัดผลตรงกับ วัตถุประสงค์ของวิชา	5 (1.4)	27 (7.8)	116 (33.6)	144 (41.7)	51 (14.8)	2 (0.6)	3.6	0.88	มาก
22	นักศึกษาทราบหลักเกณฑ์ ในการวัดผลของรายวิชา	6 (1.7)	23 (6.7)	104 (30.1)	140 (40.6)	71 (20.6)	1 (0.3)	3.7	0.92	มาก

4.2.2.3 ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในด้านต่างๆ ของนักศึกษา พบว่า

1) ด้านคุณธรรมจริยธรรมการจัดวิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 137 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 110 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 31.9 ระดับมากที่สุด จำนวน 65 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.8 ระดับน้อย จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90

มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบตนเองและสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 135 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.7 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 121 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.1 ระดับมากที่สุด จำนวน 65 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.8 ระดับน้อย จำนวน 17 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่แสดงออกซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และมีความเสียสละพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 160 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 112 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.5 ระดับมากที่สุด จำนวน 54 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.4 ระดับน้อย จำนวน 13 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

2) ด้านความรู้การจัดวิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

มีความรู้เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับ วิวัฒนาการของอารยธรรม ประวัติศาสตร์ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ศิลปะวิทยาการของประเทศและของโลกพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 147 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 111 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.2 ระดับมากที่สุด จำนวน 59 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.1 ระดับน้อย จำนวน 23 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.7 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

สามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัยและผลกระทบของเหตุการณ์/สถานการณ์ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหากรณีศึกษาในปัจจุบันได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 155 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 44.9 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 116 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 51 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.8 ระดับน้อย

จำนวน 20 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

3) ทักษะทางปัญญาการจัดวิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 156 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 113 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 32.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 52 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.1 ระดับน้อย จำนวน 19 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.5 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82

สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปสู่การดำเนินการชีวิตในสถานการณ์จริงพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 158 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 106 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 53 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.4 ระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.7 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.87

สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสังเคราะห์แนวทางและวิธีการการป้องกันปัญหาทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์จริงในการดำเนินชีวิตพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 149 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 116 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 50 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.5 ระดับน้อย จำนวน 28 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.3 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83

4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การจัดวิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

มีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 157 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 99 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 64 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.6 ระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.1 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

ความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 158 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 105 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.4 ระดับมากที่สุด จำนวน 50 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.5 ระดับน้อย จำนวน 26 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.5 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83

การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วน ตามกำหนดเวลาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 49 ตัวอย่าง คิดเป็น ร้อยละ 43.2 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 106 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 67 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.4 ระดับน้อย จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.2 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศการจัดวิชาศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

สามารถใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน เขียนได้อย่างเหมาะสมและสื่อสารกับ ผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพเช่น การประชุมกลุ่มย่อย การทำโครงการ และนำเสนอผลงานใน ชั้นเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 158 ตัวอย่าง คิดเป็น ร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 109 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 31.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 51 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.8 ระดับน้อย จำนวน 23 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.7 และ ระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83

สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารและนำเสนอข้อมูลได้ อย่างมีประสิทธิภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 158 ตัวอย่าง คิด เป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 101 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.3 ระดับ มากที่สุด จำนวน 59 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.1 ระดับน้อย จำนวน 22 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อย ละ 6.4 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง

ข้อ	ลักษณะของนักศึกษา ที่เกิดจากการเรียนวิชา การศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ด้านคุณธรรมจริยธรรม										
1	ตระหนักในคุณค่าและ คุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต	4 (1.2)	27 (7.8)	110 (31.9)	137 (39.7)	65 (18.8)	2 (0.6)	3.67	0.90	มาก
2	มีวินัย ตรงต่อเวลา และ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม	4 (1.2)	17 (4.9)	121 (35.1)	135 (39.7)	65 (18.8)	3 (0.9)	3.70	0.87	มาก
3	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และ ปฏิบัติหน้าที่แสดงออกซึ่ง คุณธรรมและจริยธรรมใน การปฏิบัติงาน และมีความ เสียสละ	4 (1.2)	13 (3.8)	112 (32.5)	160 (46.4)	54 (15.7)	2 (0.6)	3.72	0.81	มาก
ด้านความรู้										
4	มีความรู้เกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับ วิวัฒนาการของอารยธรรม ประวัติศาสตร์ ระบบการเมือง การปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ศิลปวิทยาการของประเทศ และของโลก	4 (1.2)	23 (6.7)	111 (32.2)	147 (42.6)	59 (17.1)	1 (0.3)	3.68	0.87	มาก
5	สามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัย และผลกระทบของ เหตุการณ์/สถานการณ์ ปัญหา และแนวทางการ แก้ไขปัญหากรณีศึกษาใน ปัจจุบันได้	2 (0.6)	20 (5.8)	116 (33.6)	155 (44.9)	51 (14.8)	1 (0.3)	3.67	0.81	มาก
ทักษะทางปัญญา										
6	คิดอย่างมีวิจารณญาณและ อย่างเป็นระบบ	3 (0.9)	19 (5.5)	113 (32.8)	156 (45.2)	52 (15.1)	2 (0.6)	3.68	0.82	มาก
7	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไปสู่การดำเนินการชีวิตใน สถานการณ์จริง	6 (1.7)	21 (6.1)	106 (30.7)	158 (45.8)	53 (15.4)	1 (0.3)	3.67	0.87	มาก

ตารางที่ 4.4(ต่อ)

ข้อ	ลักษณะของนักศึกษา ที่เกิดจากการเรียนวิชา การศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ทักษะทางปัญญา(ต่อ)										
8	สามารถประยุกต์ความรู้และ ทักษะกับการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสังเคราะห์แนวทาง และวิธีการการป้องกัน ปัญหาทางด้านต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ จริงในการดำเนินชีวิต	1 (0.3)	28 (8.1)	116 (33.6)	149 (43.2)	50 (14.5)	1 (0.3)	3.63	0.83	มาก
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ										
9	ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพ ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน	3 (0.9)	21 (6.1)	99 (28.7)	157 (45.5)	64 (18.6)	1 (0.3)	3.75	0.85	มาก
10	ความเป็นผู้นำและผู้ตามใน การทำงานเป็นทีม	2 (0.6)	26 (7.5)	105 (30.4)	158 (45.8)	50 (14.5)	4 (1.2)	3.66	0.83	มาก
11	การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมี ความรับผิดชอบในงานที่ มอบหมายให้ครบถ้วนตาม กำหนดเวลา	4 (1.2)	18 (5.2)	106 (30.7)	149 (43.2)	67 (19.4)	1 (0.3)	3.74	0.86	มาก
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ										
12	นักศึกษาสามารถใช้ภาษา ในการฟัง พูด อ่าน เขียนได้ อย่างเหมาะสมและสื่อสาร กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุม กลุ่มย่อย การทำโครงการ และ นำเสนอผลงานในชั้นเรียน	3 (0.9)	23 (6.7)	109 (31.6)	158 (45.8)	51 (14.8)	1 (0.3)	3.67	0.83	มาก
13	สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร และนำเสนอข้อมูล ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	3 (0.9)	22 (6.4)	101 (29.3)	158 (45.8)	59 (17.1)	2 (0.6)	3.72	0.85	มาก

4.2.2.4 ความประทับใจต่อการเรียนรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไป

รายวิชาที่นักศึกษาประทับใจต่อการเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1) กลุ่มวิชาด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ได้แก่

คณิตศาสตร์ เนื่องจากเป็นเกมส์ลับสมอง สามารถใช้ความรู้เดิมบ้างในการเรียน ชอบคำนวณและสนุกในการคิดคำนวณ

วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และสิ่งแวดล้อมและโลก เนื่องจากเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวนักศึกษาและเป็นที่ที่นักศึกษาพบเจอและสามารถสังเกตเห็นและช่วยเหลือแก้ไข สิ่งแวดล้อมที่เกิดผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของโลกได้จริงการนำลักษณะทางภูมิศาสตร์ มาช่วย ในการตัดสินใจ ในการเลือกที่ตั้งสถานที่ต่างๆ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติต่างๆ เพราะโลก มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

คอมพิวเตอร์ เนื่องจากเทคโนโลยีทำให้เราก้าวทันกระแสโลก ได้ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ใหม่ๆ

2) กลุ่มวิชาด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้แก่

ดนตรีวิจิตรศิลป์ ดนตรี พลศึกษา เนื่องจากได้คิดและได้แสดงความสามารถ ผ่านชิ้นงานในแต่ละรายวิชา สร้างความสามัคคี ผ่อนคลายจากความเครียดในการเรียน รวมทั้ง ทำให้ ร่างกายแข็งแรง เช่น เป็นวิชาที่ช่วยเพิ่มเกรด รวมทั้ง ได้รับความรู้ต่างๆมากขึ้น

ท้องถิ่นศึกษา โครงการราชดำริศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตจิตวิทยา ใช้ในการศึกษาเพื่อนมนุษย์ในสังคมด้วยกัน เรียนรู้ความคิดของมนุษย์ สามารถนำความรู้มาใช้ได้จริง ทั้งในชีวิตประจำวันและทำงาน เป็นการเปิดโลกทัศน์ที่ดีมากความคิดสร้างสรรค์ได้ไปในพื้นที่จริง ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตพอเพียง และได้ไปศึกษานอกสถานที่ ได้เข้าใจในโครงการของ ในหลวงมากขึ้น

การจัดการเชิงกลยุทธ์ การจัดการธุรกิจรายย่อย การจัดการองค์การ การจัดการเชิงกลยุทธ์ E-Commerce ภาษาอังกฤษ การขาย การตลาดบริการ การจัดการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการโฆษณา การบัญชี การวิจัยตลาด กฎหมายธุรกิจ เป็นการเริ่มต้นธุรกิจ ที่สามารถใช้ได้จริง

อารยธรรมตะวันตก ศิลปวัฒนธรรม ทำให้รู้ประวัติความเป็นมาของการใช้ชีวิต ในแบบของชาวต่างชาติ รู้ถึงวัฒนธรรมที่ต่างออกไป

นอกจากนี้อาจารย์มีเทคนิคการสอนและทำให้นักศึกษาชอบและอยากเรียน เพลิดเพลินอาจารย์ผู้สอนสอนสนุก เข้าใจง่าย การให้ความรู้และสร้างทักษะการเรียนรู้

3) กลุ่มวิชาด้านภาษาศาสตร์ ได้แก่ วิชาการสื่อสาร ภาษาไทย อังกฤษ

การสื่อสารธุรกิจ การสื่อสารเบื้องต้น ภาษาอังกฤษพื้นฐาน จีน Business English เกาหลีภาษา เพื่อการสื่อสารภาษาไทยเชิงธุรกิจ language and communication

เนื่องจากวิชาที่สามารถพัฒนาความสามารถในด้านภาษามากขึ้น เป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพในอนาคตเป็นอย่างมาก สามารถเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ในการสื่อสารต่อผู้อื่นและสาธารณชน รู้จักใช้คำที่ถูกต้องในการสื่อสาร เรียนสบายๆ ได้ความรู้ ได้ทำกิจกรรมในห้อง ใช้ได้ในชีวิตประจำวันรวมทั้งได้เรียนกับอาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษา

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของมหาวิทยาลัยวิจัย

4.2.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 93 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาคือ คณะเทคนิคการแพทย์จำนวน 55 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15 คณะเศรษฐศาสตร์ 39 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 12.9 คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 43 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.9 และคณะอื่นๆ จำนวน 73 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 21.0

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 108 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 60 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.8 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 57 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.8 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 48 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.8 และอื่นๆ จำนวน 30 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ทราบวัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 195 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 64.4 และทราบวัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 108 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.6 โดยมีเหตุผลดังนี้

มีความเข้าใจได้เรียนรู้อะไรที่หลากหลายมากขึ้นนอกเหนือจากสิ่งที่เราเรียน
ในคณะ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ได้นำความรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนและออกกำลังกาย
ไปในตัวมีความรู้รอบด้าน รวมทั้ง สามารถนำไปใช้ชีวิตประจำวันประกอบอาชีพและการใช้ชีวิต

4.2.3.2 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ผลจากแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปในด้านต่างๆ ดังนี้(ดังตารางที่4.5)

1) ด้านหลักสูตร

หลักสูตรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นในระดับมาก 141ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.5รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 123 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 30 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.9 ระดับน้อย จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73

เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 162 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 53.5รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 105 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 24 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.9 ระดับน้อย

จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71

เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 162 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 96 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 30 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.9 และระดับน้อย จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72

มีการชี้แจงเนื้อหาหลักสูตรแก่นักศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 111 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 93 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.7 ระดับปานกลาง จำนวน 90 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.7 และระดับน้อย จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.85

ก การจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามเนื้อหาหลักสูตรพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 141 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 84 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 63 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.8 ระดับน้อย จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

มี การใช้วิธีการสอนได้เหมาะสมกับความสนใจของนักศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 141 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.9 ระดับน้อย จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75

เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 117 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 36 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.9 ระดับน้อย จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75

2) ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน

มีสื่อการสอนที่น่าสนใจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 153 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 93 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.7 ระดับน้อย จำนวน 33 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.9 และระดับมากที่สุด จำนวน 24 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 30 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79

สื่อการสอนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่ายพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 114 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 37.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 33 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.9 ระดับน้อย จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 59 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 87 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 45 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.9 ระดับน้อย จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

3) ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่ายพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 138 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 117 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 30 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.9 ระดับน้อย จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 111 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.5 ระดับมากที่สุด จำนวน 39 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 12.9 ระดับน้อย จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบที่น่าสนใจพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 129 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาคือ ระดับมากจำนวน 117 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.9 ระดับน้อย จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88

4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมหลักสุดสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 135 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 117 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.9 ระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79

กิจกรรมหลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ใน ระดับปานกลาง จำนวน 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 129 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.9 และระดับน้อย จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72

กิจกรรมหลักสูตรช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ใน ระดับมาก จำนวน 132 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 117 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 30 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.9 ระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

5) ด้านอาคารสถานที่

ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนโดยการบรรยาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง มีจำนวนเท่ากันคือ 120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาคือ ระดับน้อย จำนวน 45 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.9 ระดับมากที่สุด จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการทำกิจกรรมกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 123 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือ ระดับมากจำนวน 87 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 27 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 8.9 ระดับน้อย จำนวน 63 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.8 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91

ความครบถ้วนของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 117 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 111 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 36.6 ระดับน้อย จำนวน 45 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.9 และ ระดับมากที่สุด จำนวน 30 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 9.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 24 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

7) ด้านการวัดและประเมินผล

การแบ่งสัดส่วนการให้คะแนนเหมาะสม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 111 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 36.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 51 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระดับน้อย จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

วิธีการวัดผลตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 153 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 90 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 45 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.9 และระดับน้อย จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

นักศึกษาทราบหลักเกณฑ์ในการวัดผลของรายวิชาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 135 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลางจำนวน 87 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 63 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 20.8 ระดับน้อย จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยวิจัย

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น						X̄	SD	แปลความ
		1	2	3	4	5	ไม่ระบุ			
ด้านหลักสูตร										
1	หลักสูตรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป	3 (1.0)	6 (2.0)	123 (40.6)	141 (46.5)	30 (9.9)		3.62	0.73	มาก
2	เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัย	3 (1.0)	9 (3.0)	105 (34.7)	162 (53.5)	24 (7.9)		3.64	0.71	มาก
3	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย	-	15 (5.0)	96 (34.7)	162 (53.5)	30 (7.9)	-	3.68	0.72	มาก
ด้านวิธีการสอน										
4	มีการชี้แจงเนื้อหาหลักสูตรแก่นักศึกษา	-	9 (3.0)	90 (29.7)	111 (36.6)	93 (30.7)	-	3.95	0.85	มาก
5	การจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามเนื้อหาหลักสูตร	3 (1.0)	12 (4.0)	84 (27.7)	141 (46.5)	63 (20.8)	-	3.82	0.84	มาก
6	มีการใช้วิธีการสอนได้เหมาะสมกับความสนใจของนักศึกษา	9 (1.0)	36 (4.0)	141 (46.5)	120 (39.6)	27 (8.9)	-	3.51	0.75	มาก
7	เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3 (1.0)	27 (8.9)	120 (39.6)	117 (38.6)	36 (11.9)	-	3.51	0.85	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปลความ
		1	2	3	4	5	ไม่ระบุ			
ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน										
8	มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ	- (10.9)	33 (10.9)	91 (30.7)	153 (50.5)	24 (7.9)	-	3.55	0.79	มาก
9	สื่อการสอนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย	6 (2.0)	18 (5.9)	114 (37.6)	132 (43.6)	33 (10.9)	-	3.55	0.84	มาก
10	สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา	3 (1.0)	9 (3.0)	87 (28.7)	159 (52.5)	45 (14.9)	-	3.55	0.84	มาก
ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน										
11	ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย	6 (2.0)	12 (4.0)	138 (45.5)	117 (38.6)	30 (9.9)	-	3.50	0.80	มาก
12	ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา	6 (2.0)	15 (5.0)	111 (35.5)	132 (43.6)	39 (12.9)	-	3.60	0.84	มาก
13	ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบที่น่าสนใจ	12 (4.0)	18 (5.9)	129 (42.6)	117 (38.6)	27 (8.9)	-	3.42	0.88	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน										
14	กิจกรรมหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา	3 (1.0)	21 (6.9)	135 (44.6)	117 (38.6)	27 (8.9)	-	3.47	0.79	มาก
15	กิจกรรมหลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น	-	15 (5.0)	132 (43.6)	129 (42.6)	27 (8.9)	-	3.55	0.72	มาก
16	กิจกรรมหลักสูตรช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น	3 (1.0)	21 (6.9)	117 (38.6)	132 (43.6)	30 (9.9)	-	3.54	0.80	มาก
ด้านอาคารสถานที่										
17	ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนโดยการบรรยาย	6 (1.0)	45 (6.9)	120 (39.6)	120 (39.6)	12 (4.0)	-	3.28	0.84	ปานกลาง
18	ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการทำกิจกรรมกลุ่ม	3 (1.0)	63 (20.8)	123 (40.6)	87 (28.7)	27 (8.9)	-		0.91	ปานกลาง
19	ความครบถ้วนของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน	-	45 (14.9)	117 (38.6)	111 (36.6)	30 (9.9)	-	3.41	0.86	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปลความ
		1	2	3	4	5	ไม่ระบุ			
ด้านการวัดและประเมินผล										
20	การแบ่งสัดส่วนการให้คะแนนเหมาะสม	3 (1.0)	18 (5.9)	111 (36.6)	120 (39.6)	51 (16.8)	-	3.65	0.86	มาก
21	วิธีการวัดผลตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชา	-	15 (5.0)	90 (29.7)	153 (50.5)	45 (14.9)	-	3.75	0.76	มาก
22	นักศึกษาทราบหลักเกณฑ์ในการวัดผลของรายวิชา	-	18 (5.9)	57 (28.7)	135 (44.6)	63 (20.8)	-	3.80	0.76	มก

4.2.3.3 ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป

ผลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปในด้านต่างๆ ของนักศึกษา พบว่า

1) ด้านคุณธรรมจริยธรรมการศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษามี

ความตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 150 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 93 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 30.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 48 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.8 และระดับน้อย จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคมพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 153 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด จำนวน 75 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24.8 ระดับปานกลาง จำนวน 66 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 21.8 ระดับน้อย จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่แสดงออกซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และมีความเสียสละพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 150 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 49.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลางจำนวน 87 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 34.5 ระดับมากที่สุด จำนวน 57 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.8 และระดับน้อย จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88

2) ด้านความรู้การศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

มีความรู้เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับ วิวัฒนาการของอารยธรรม ประวัติศาสตร์ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ศิลปะวิทยาการของประเทศและของโลกพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 153 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ ระดับมาก จำนวน 102 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 24 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 7.9 ระดับน้อย จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

สามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัยและผลกระทบของเหตุการณ์/สถานการณ์ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหากรณีศึกษาในปัจจุบันได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 153 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 87 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 45 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 14.9 ระดับน้อย จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

3) ทักษะทางปัญญาการศึกษาทั่วไปส่งผลให้นักศึกษา

คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 156 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 75 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 24.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 57 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.8 และระดับน้อย จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 เพราะ ผู้คิดได้สามารถคิดเป็นระบบ

สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปสู่การดำเนินชีวิต ในสถานการณ์จริงพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 129 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 102 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 60 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.8 ระดับน้อย จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83

สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสังเคราะห์ แนวทางและวิธีการการป้องกันปัญหาทางด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์จริงในการดำเนินชีวิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 138 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 81 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 26.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 72 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 23.8 ระดับน้อย จำนวน 9 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 3.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ทักษะในการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 17 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 114 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 37.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 51 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระดับน้อย จำนวน 18 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 เพราะมีการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม

ความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นที่พบพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 38 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 108 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 36.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 54 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 17.8 ระดับน้อย จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 6.9 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88

การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 147 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 84 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 60 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.8 ระดับน้อยและน้อยที่สุด จำนวนเท่ากันคือ 6 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.84

5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นักศึกษาสามารถใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน เขียนได้อย่างเหมาะสมและสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพเช่น การประชุมกลุ่มย่อย การทำโครงการ และนำเสนอผลงานในชั้นเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 120 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 36 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 35.6 ระดับมากที่สุด จำนวน 57 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 18.8 ระดับน้อย จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 5.0 และระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 1.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86 เพราะอาจารย์จะมอบหมายงานกลุ่ม ที่ต้องใช้สารสนเทศในการค้นคว้าและสื่อสารกับผู้อื่นในแต่ละวิชา

สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารและนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 156 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง จำนวน 84 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 27.7 ระดับมากที่สุด จำนวน 51 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระดับน้อย จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 4.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาศึกษาทั่วไป
มหาวิทยาลัยวิจัย

ข้อ	ลักษณะของนักศึกษา ที่เกิดจากการเรียนวิชา การศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น						X̄	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ด้านคุณธรรมจริยธรรม										
1	ตระหนักในคุณค่าและ คุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต	-	12 (4.0)	93 (30.7)	150 (49.6)	48 (15.8)	-	3.77	0.76	มาก
2	มีวินัย ตรงต่อเวลา และ ความรับผิดชอบต่อนตนเอง และสังคม	-	9 (3.0)	66 (21.8)	153 (50.5)	75 (24.8)	-	3.97	0.76	มาก
3	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และ ปฏิบัติหน้าที่แสดงออกซึ่ง คุณธรรมและจริยธรรมใน การปฏิบัติงาน และมีความ เสียสละ	-	9 (3.0)	87 (28.7)	150 (49.5)	57 (18.8)	-	3.84	0.75	มาก
ด้านความรู้										
4	มีความรู้เกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับ วิวัฒนาการของอารยธรรม ประวัติศาสตร์ ระบบ การเมืองการปกครอง ระบบ เศรษฐกิจ ศิลปวิทยาการ ของประเทศและของโลก	6 (2.0)	18 (5.9)	153 (50.5)	102 (33.7)	24 (7.9)	-	3.39	0.80	มาก
5	สามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัย และผลกระทบของ เหตุการณ์/สภาวะการณ์ ปัญหา และแนวทางการแก้ไข ปัญหากรณีศึกษาในปัจจุบัน ได้	3 (1.0)	15 (5.0)	87 (28.7)	153 (50.5)	45 (14.9)	-	3.73	0.81	มาก
ทักษะทางปัญญา										
6	คิดอย่างมีวิจารณญาณและ อย่างเป็นระบบ	-	15 (5.0)	75 (24.8)	156 (51.5)	57 (18.8)	-	3.84	0.78	มาก
7	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไปสู่การดำเนินการชีวิตใน สถานการณ์จริง	3 (1.0)	9 (3.0)	102 (33.7)	129 (42.6)	60 (19.8)	-	3.77	0.83	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อ	ลักษณะของนักศึกษา ที่เกิดจากการเรียนวิชา การศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	SD	แปล ความ
		1	2	3	4	5	ไม่ ระบุ			
ทักษะทางปัญญา(ต่อ)										
8	สามารถประยุกต์ความรู้และ ทักษะกับการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสังเคราะห์แนวทาง และวิธีการการป้องกัน ปัญหาทางด้านต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ จริงในการดำเนินชีวิต	3 (1.0)	9 (3.0)	81 (26.7)	138 (45.5)	72 (23.8)	-	3.88	0.84	มาก
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ										
9	ทักษะ ในการสร้าง สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียน ด้วยกัน	3 (1.0)	18 (5.9)	114 (37.8)	117 (38.6)	51 (16.8)	-	3.64	0.86	มาก
10	ความเป็นผู้นำและผู้ตามใน การทำงานเป็นทีม	3 (1.0)	21 (6.9)	111 (36.6)	114 (37.6)	54 (17.8)	-	3.64	0.88	มาก
11	การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมี ความรับผิดชอบในงานที่ มอบหมายให้ครบถ้วนตาม กำหนดเวลา	6 (2.0)	6 (2.0)	84 (27.7)	147 (48.5)	60 (19.8)	-	3.82	0.84	มาก
ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ										
12	นักศึกษาสามารถใช้ภาษา ในการฟัง พูด อ่าน เขียนได้ อย่างเหมาะสมและสื่อสาร กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย การทำโครงการ และ นำเสนอผลงานในชั้นเรียน	3 (1.0)	15 (5.0)	108 (35.6)	120 (39.6)	57 (18.8)	-	3.70	0.86	มาก
13	สามารถใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ในการ ติดต่อสื่อสารและนำเสนอ ข้อมูล ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	-	12 (4.0)	84 (27.7)	156 (51.5)	51 (16.8)	-	3.81	0.75	มาก

4.3 ปรัชญาและแนวคิดของการศึกษาทั่วไป

ผลจากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยกรณีศึกษาทั้งสามแห่ง พบว่าปรัชญาแนวคิดของการจัดการศึกษาทั่วไปเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือ

วิชาศึกษาทั่วไปหมายถึงวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวางเข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเองผู้อื่นสังคมศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม

พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก

ความเป็นมาของวิชาศึกษาทั่วไปในอดีตเรียกว่าวิชาศิลปศาสตร์มีมาตั้งแต่สมัยกรีก เป็นวิชาสำหรับเสรีชนหรือชนชั้นสูงที่จะเป็นผู้นำของสังคมเป็นวิชาที่ต้องใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการศึกษาเป็นการศึกษาที่ยกระดับจิตใจ ต่างจากวิชาสำหรับข้าทาสซึ่งเป็นวิชาเกี่ยวกับการใช้ฝีมือหรือแรงงานวิชาศึกษาทั่วไปทำหน้าที่ทำคนให้เป็นบัณฑิตหรือสร้างบัณฑิต มีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาคนเพื่อให้บุคคลแต่ละคนเป็นคนที่สมบูรณ์มีชีวิตที่ดีงามประณีต ประเสริฐสมกับความเป็นมนุษย์หรืออาจจะเรียกว่าเป็นคนเต็มคนเป็นชีวิตที่มีอิสรภาพและมีความสุข (พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ. ปยุตฺโต), 2550)

การอุดมศึกษาของไทยได้ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาทั่วไปหรือวิชาศึกษาทั่วไปมาโดยตลอดเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2517 ที่ได้จัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัย สืบเนื่องจากผู้เชี่ยวชาญของยูเนสโกที่เข้ามาศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรของการอุดมศึกษาไทย ในมหาวิทยาลัย 5 แห่งจากการวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า เป็นหลักสูตรแนววิชาชีพในวงแคบมีลักษณะที่เป็นวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งมีลักษณะคล้ายๆกับหลักสูตรไทยที่ต้องการดึงคนไปสู่สาขาวิชาชีพและมหาวิทยาลัยของไทยในยุคนั้นเหมือนกับโรงเรียนอาชีวะชั้นสูงประกอบกับเป็นช่วงที่คนไทยไปศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมากจึงคุ้นเคยระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเน้นการศึกษาทั่วไปและเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในการริเริ่มหลักสูตร General Education ซึ่งแปลว่าวิชาศึกษาทั่วไป(จิตร ศรีสอาน 2551)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นผู้นำในการนำวิชาการศึกษาทั่วไปมาใช้ทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งดูแลมาตรฐานปริญญาตรี นำเข้ามาเป็นส่วนประกอบสำคัญของหลักสูตรปริญญาตรีโดยตั้งหมวดขึ้นมา เรียกว่า วิชาพื้นฐานทั่วไป แต่ยังไม่ได้นำมาใช้เต็มที่จึงให้เริ่มจากวิชาการศึกษาทั่วไปและยังใช้วิธีการเดียวกันกับการสร้างหลักสูตรวิชาเฉพาะ คือยึดสาระของศาสตร์แต่ละกลุ่มและวิชาที่จะเป็นวิชาพื้นฐานทั่วไปในแต่ละกลุ่มของศาสตร์ให้เป็นวิชาเบื้องต้นและเรียกวิชาเบื้องต้นในกลุ่มของศาสตร์ ว่า หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไปโดยมหาวิทยาลัยของไทยจะสร้างหลักสูตรวิชาทั่วไป 2 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1 การนำวิชาเบื้องต้นของแต่ละกลุ่มศาสตร์มาเป็นวิชาพื้นฐาน แต่วิธีนี้กลายเป็นจุดอ่อนเพราะวิชาเหล่านั้นในหลักสูตรที่เรียนในวิชาเอกเป็นวิชาเบื้องต้นเป็นเหมือนสิ่งที่ต้องเรียนก่อนและเป็นวิชาต่อเนื่อง เมื่อนำวิชาเหล่านี้เพียง 1-2 วิชา มาเป็นวิชาพื้นฐาน จึงไม่ทราบว่า จะเป็นวิชาพื้นฐานของใครทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าวิชาพื้นฐาน คือ วิชาเบื้องต้น

วิธีที่ 2 การจัดกลุ่ม 6:6:6 ตามกลุ่มศาสตร์แต่สร้างวิชาขึ้นใหม่ให้เบ็ดเสร็จในตัวเองโดยไม่ได้เลือกวิชาเบื้องต้นของกลุ่มต่างๆ เพื่อให้ครบ 30 หน่วยกิตเรียกว่าเป็นวิชา Foundation และยังคงรักษา 6:6:6 ไว้ มีกลุ่มศาสตร์อยู่แต่ไม่ใช่วิชาพื้นฐาน (Introduction) ของสาขาวิชาเอกนั้น เพื่อให้คนที่ไม่เรียน Major สาขานั้นๆ สามารถเรียนและได้ความรู้เป็นพื้นฐานของการเป็นบัณฑิต โดยไม่ยึดติดกับสาขาวิชาเอก

เมื่อได้ดำเนินการ 2 วิธีนี้เป็นเวลาประมาณ 10 กว่าปีมีการทบทวนใหม่โดยให้นักวิจัยทำการศึกษาและเสนอแนะ เกี่ยวกับการศึกษาทั่วไปที่แท้จริงในหลักสูตรปริญญาตรี ซึ่งควรจะปรับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรีและควรจะมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามแนวปรัชญาหรือจุดมุ่งหมายของการศึกษาทั่วไป จากการศึกษายืนยันว่าหลักสูตรที่จัดอยู่ไม่ใช่การศึกษาทั่วไป จึงต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและวางแนวทางการเรียนการสอนใหม่ ให้เป็นการศึกษาทั่วไปจริงๆ และในปี 2532 เป็นประวัติศาสตร์ของวงการอุดมศึกษาไทยเพราะเป็นปีที่มีแผนพัฒนา 15 ปี หรือแผนอุดมศึกษาระยะยาวเริ่มมีผลบังคับใช้และมีการใช้จนถึงปี 2546 จึงมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ยุคใหม่ของการอุดมศึกษา โดยเริ่มจากแผนนี้เป็นสำคัญ และ การศึกษาทั่วไปก็เป็นเรื่องหนึ่งได้มีการนำผลการศึกษาที่ประเมินจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ได้รับการยืนยันตรงกันว่าหากจะเปลี่ยนแปลงเรื่องนี้ตามปรัชญาการศึกษาทั่วไป จะต้องดำเนินการดังนี้

กำหนดแนวทางของหลักสูตรการศึกษาทั่วไปและปรัชญาใหม่ หากดูตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี ตั้งแต่ปี 2532-2548 จนถึงปัจจุบันที่ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2558 หมวดวิชาศึกษาทั่วไปยังคงความหมายเดิม คือวิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผลสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรมตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

สถาบันอุดมศึกษาอาจจะจัดวิชาศึกษาทั่วไป จำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ อาจจะเป็นชุดวิชาหรือการนำปัญหาเพื่อเป็นวิชาที่โยงเข้าสู่ปัญหาโดยผสมผสานเนื้อหา วิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษาและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสมและเป็นความอิสระของมหาวิทยาลัยที่จะทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

ในปัจจุบันหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย มีลักษณะที่ครอบคลุม 3 ประเด็นหลักคือ

- 1) คำนึงถึงความสำเร็จของผู้เรียนและความต้องการของสังคม
- 2) จะต้องสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
- 3) ผู้เรียนจะต้องมีคุณธรรมมีความสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจการเมือง

4.4 รูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการศึกษาทั่วไป ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยสามแห่งซึ่งจะเป็นการสังเคราะห์รูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปในภาพรวม โดยมีสาระสำคัญได้ดังนี้

รูปแบบการศึกษาทั่วไปในการวิจัยนี้หมายถึง ปรัชญา แนวคิดของการจัดการศึกษาทั่วไป โครงสร้างของการศึกษาทั่วไปที่จัดขึ้นอย่างมีระบบระเบียบแบบแผนตามปรัชญาแนวคิดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั่วไปลักษณะของรายวิชา และวิธีจัดการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั่วไป

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ของมหาวิทยาลัยกรณีศึกษาสามแห่ง โดยจะนำเสนอผลการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย ดังนี้

- 1) โครงสร้างของรายวิชาศึกษาทั่วไป
- 2) เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั่วไป
- 3) การจัดการเรียนการสอน (เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล)

1) โครงสร้างของการจัดรายวิชาศึกษาทั่วไป

ผลการศึกษา โครงสร้างของการศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยกรณีศึกษาทั้งสามแห่ง พบว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2558 ที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่กำหนดโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี เท่ากับหรือมากกว่า 120 หน่วยกิต ประกอบด้วย

1.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เท่ากับหรือมากกว่า 30 หน่วยกิต ในสัดส่วนที่เหมาะสม ประกอบด้วย

- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
- กลุ่มวิชาภาษา
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์

2.หมวดวิชาเฉพาะเท่ากับหรือมากกว่า 84 หน่วยกิต

3.หมวดวิชาเลือกเสรีเท่ากับหรือมากกว่า 6 หน่วยกิต

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชา หรือ ลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

อนึ่งการจัดวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับหลักสูตรปริญญาตรี(ต่อเนื่อง) อาจได้รับการยกเว้น รายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับอนุปริญญาทั้งนี้จำนวน หน่วยกิตของรายวิชาที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าวเมื่อนับรวมกับรายวิชาที่จะศึกษาเพิ่มเติมใน หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ต้องไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

ในการดำเนินการตามโครงสร้างของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยที่ศึกษา ทั้งสามแห่ง กำหนดให้เป็นวิชาบังคับแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1)กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
- 2)กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
- 3)กลุ่มวิชาภาษา
- 4)กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์

2) เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษาทั่วไป

การศึกษาทั่วไปมีเจตนารมณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยให้ ศึกษารายวิชาต่างๆ จนเกิดความซาบซึ้ง และสามารถติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้นได้ ด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยที่ศึกษามีลักษณะ ใกล้เคียงกันที่มุ่งพัฒนานักศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของ สังคมและของโลก
2. มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิต และ ดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี
3. มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการแก้ปัญหา
4. มีความสามารถในการใช้ภาษาในการติดต่อ สื่อสาร และแสวงหาความรู้
5. มีคุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ และกตัญญู) ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม
6. มีความรู้และตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม
7. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคม เศรษฐกิจและ วัฒนธรรม

คำอธิบายหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยสามแห่งที่ศึกษา พบว่าสอดคล้องกับนิยามของการศึกษาทั่วไปที่กำหนดโดย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาล่าวคือ

“เป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี” โดยสามารถบูรณาการองค์ความรู้โดยเชื่อมโยงกับชีวิตและวิถีความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันและอนาคตสมดังเจตนารมณ์ของการศึกษาทั่วไปที่หาใช่เพียงการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเท่านั้นแต่เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อบ่มเพาะให้นักศึกษามีจิตวิญญาณของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยที่ศึกษา ออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาตามผลลัพธ์การเรียนรู้ 5 ด้าน พื้นฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา คือ

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 2) มีคุณธรรม
- 3) แสดงออกถึงความมีวินัยและยอมรับผิดชอบ เสียสละและเป็นแบบอย่างที่ดี

ต่อสังคม

- 4) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
- 5) มีความเข้าใจผู้อื่น เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ด้านความรู้

- 1) อธิบายความรู้หลักการและทฤษฎีในรายวิชาที่เรียน
- 2) บูรณาการความรู้ในรายวิชาที่เรียนกับการเรียนในสาขาวิชาชีพ
- 3) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิชาการในรายวิชาที่เรียนและในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา/ต่อ ยอดองค์ความรู้
- 4) รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) สามารถค้นหาข้อเท็จจริงทำความเข้าใจประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายแล้วนำมาสรุปใช้แก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 2) สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์
- 3) สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในเนื้อหาทางวิชาการและวิชาชีพในการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4.ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1)สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- 2) สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม
- 3) มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเอง

และของกลุ่ม

- 4) สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเอง

และวิชาชีพ

5.ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติและคณิตศาสตร์

ในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา

- 3) สามารถสรุปประเด็น และสื่อสาร ทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้ถูกต้องเหมาะสม

- 3) มีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูลประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ

- 4) สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 5) สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

3) การจัดการเรียนการสอน (กระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื้อหา สื่อการเรียนรู้และการประเมินผล)

3.1) กลไกการบริหารจัดการ

วิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง 2 แห่ง บริหารจัดการผ่านสำนักวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ 1 แห่ง บริหารจัดการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ผ่านกองบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

ในส่วนของสำนักวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มีการตั้งคณะกรรมการหลักสูตร และมีอาจารย์ประจำสำนักเพื่อดูแลระบบการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

กรมมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ เพื่อสร้างความรับผิดชอบและวินัยให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา เพราะนักศึกษาจะต้องมีการวางแผนการเรียน และกำหนดช่วงเวลาของการสอบ และมีการสอบกับระบบออนไลน์ทางคอมพิวเตอร์ของตนเอง นอกจากนั้นทางสำนักเองยังมีการตั้งทีมผู้ช่วยสอน (TA) เพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา และเป็นผู้ช่วยอาจารย์ในการดูแลการเรียนการสอนในห้องเรียน การประสานงานระหว่างคณาจารย์ด้วยกัน

ส่วน มหาวิทยาลัย 1 แห่งที่ไม่ได้จัดตั้งสำนักวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มีการบริหารจัดการรายวิชาผ่านคณะกรรมการโดยมีอาจารย์ผู้สอนกระจายอยู่ในคณะต่างๆ

3.2) เนื้อหาการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยกรณีศึกษาได้แบ่ง หมวดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป ออกเป็น 3 กลุ่มวิชาหลัก ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษากลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยมีตัวอย่าง เนื้อหาที่สอนในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ วิชาสุนทรียภาพกับชีวิต
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อมและวิชาวิทยาศาสตร์กับคุณภาพชีวิต

3.3) วิธีการจัดเรียนการสอน

ในการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไป นั้นจะมีการผสมผสานการเรียน การสอนใน 3 รูปแบบหลักๆ คือ การเรียนในห้องเรียนแบบ E-Learning และการทำโครงการ โดยจะมุ่งเน้นที่โครงการเป็นส่วนใหญ่

ในการจัดการเรียนการสอนแบบE-Learning จะเป็นการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า คอมพิวเตอร์ โดยจะมีการลงข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหา การเรียนไว้ในคอมพิวเตอร์และใน CD ที่แจกให้นักศึกษา นอกจากนี้ นักศึกษายังสามารถเข้าไปดู ได้ทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งนอกจากเนื้อหาสาระหลักของรายวิชาแล้ว ในเว็บไซต์ยังมีการลงข้อมูลเทปที่บันทึกการเรียนการสอนในห้องเรียนแต่ละครั้ง เอกสารการสอน รวมทั้งแบบทดสอบ หลังเรียน

ในรายวิชาโครงการนั้น จะมีโจทย์ที่ให้นักศึกษาทำแตกต่างกันไปตามรายวิชา เช่น ในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ ก็จะทำให้โจทย์นักศึกษาเป็นการทำโครงการที่เกี่ยวกับการทดลอง เป็นผลิตภัณฑ์ ในส่วนของมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โจทย์ที่ผ่านมาก็เป็นเรื่องของจิตอาสา การพัฒนาชุมชน การเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม ฯลฯ

นอกจากนี้ยังมีการสอนโดยใช้กรณีศึกษา คลิปวิดีโอต่างๆ หรือรูปภาพ เกมต่างๆ และมีกิจกรรมให้ร่วมกันทำในชั้นเรียน

ทั้งนี้ แต่ละมหาวิทยาลัยมีการกำหนดคู่มือการเรียนการสอนให้นักศึกษาไว้ ใช้ตั้งแต่ต้น โดยในคู่มือจะประกอบด้วยเอกสารการเรียนการสอน ข้อระเบียบบังคับในการเรียน กำหนดตารางเวลาเรียน วิชาที่เรียน อาจารย์ผู้สอน มีเนื้อหาสาระของการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทาง ในการเรียนตลอดหลักสูตร

3.4) การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินเพื่อสรุปผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็นการประเมินคุณภาพ ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจทักษะ /กระบวนการหรือเจตคติ /ค่านิยม ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาเมื่อผ่าน กระบวนการพัฒนานั้นไปแล้วเป็นการประเมินรวบยอดที่สะท้อนกลับไปสู่กระบวนการพัฒนา ทั้งหมดและประเมินเพื่อตัดสินคุณภาพของนักศึกษาว่าอยู่ในระดับใด

นอกจากนี้ ยังมีการวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นการประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อใช้ผลจากการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการจัดประสบการณ์หรือกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นโดยให้นักศึกษาสะท้อนผลการเรียนรู้ในระหว่างการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนต่อไป

ทั้งนี้ ทั้งสามมหาวิทยาลัยกรณีศึกษาจะมีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยใช้หลายวิธี ทั้งการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ผลงานตามที่ได้รับมอบหมายและการสอบวัดความรู้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาหรือไม่ อย่างไรก็ตาม มีบางรายวิชาของมหาวิทยาลัยวิจัย ที่ใช้การประเมินโดยไม่มีการสอบ แต่จะใช้วิธีให้นักศึกษาสะท้อนความรู้สึกละสิ่งที่ได้เรียนรู้ รวมทั้งอาจารย์ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา และผลงานของนักศึกษา ทั้งนี้วิชาที่ไม่มีการสอบนั้นมักจะเป็นรายวิชาที่ไม่ได้มุ่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ แต่มุ่งพัฒนาความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่ปรัชญาและแนวของวิชาศึกษาทั่วไปและรูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการเชิงปริมาณและคุณภาพ ศึกษาในมหาวิทยาลัยสามแห่งตามเกณฑ์การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยในมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 ประกอบด้วยมหาวิทยาลัยที่เน้นระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง และมหาวิทยาลัยวิจัย ยกเว้นมหาวิทยาลัยชุมชน ดำเนินการ เก็บข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร การใช้แบบสอบถาม เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ผ่านการเรียนวิชาการศึกษาทั่วไป ดังนั้น มหาวิทยาลัยที่เน้นระดับปริญญาตรีจำนวน 452 คน มหาวิทยาลัยเฉพาะทางจำนวน 345 คน และมหาวิทยาลัยวิจัยจำนวน 303 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,100 คน รวมทั้งเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยรวมจำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหา งานวิจัยนี้ดำเนินการภายใต้หลักจริยธรรมการวิจัยในคนได้รับการรับรอง จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เลขที่2010/074.0111

ผลการวิจัย โดยสรุปดังนี้

1) ลักษณะการเรียนรู้ของคนยุคใหม่

ข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษาระดับปริญญาตรี และการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของ คนยุคใหม่และความสนใจการเรียนรู้ของคนยุคใหม่ พบว่า คนยุคใหม่มีคุณลักษณะที่เอื้อในการจัดการเรียนรู้ เช่น มีความคิดเป็นของตัวเอง กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงความคิดเห็น มั่นใจในตนเอง ชอบอิสระ ชอบเทคโนโลยีใหม่ๆ สื่อสารรวดเร็ว สนใจปัญหาบ้านเมือง ใฝ่เรียนรู้ เป็นต้น มีคุณลักษณะเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนรู้ การไม่อดทน สมาธิสั้น ไม่เกรงใจ ตามกระแสภายนอกได้ง่าย เป็นต้น และพบว่ามีความสนใจการเรียนรู้ในลักษณะการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ามาในการเรียนรู้ เช่น E-learning E-lecture และ Multimedia เป็นต้น นอกจากนี้ มีความชอบกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม และเรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริงรวมทั้งชอบที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ผลจากการวิจัยพบว่ามีผลสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะของคณาจารย์ใหม่ โดยการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีกิจกรรมให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่นอกเหนือจากที่อาจารย์สอน แล้วนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน อาจารย์คอยแนะนำชี้แนะ และกิจกรรมนี้ยังสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม ความร่วมมือ ความสามัคคี ในการทำงานและการระดมสมอง มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและสาขามากขึ้น อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนบางวิชาของการศึกษาทั่วไปยังเน้นการบรรยาย มีสื่อการสอนที่ไม่น่าสนใจ บางหัวข้อไม่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้

2) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไป

ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไป ข้อมูลจากแบบสอบถามนักศึกษาปริญญาตรีที่ผ่านการเรียนวิชาหมวดการศึกษาทั่วไป ในมหาวิทยาลัยสามแห่งที่เป็นกรณีศึกษา ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไปทั้งในภาพรวมพบว่า นักศึกษา คิดเห็นว่าจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่ง มีผลที่ไม่แตกต่างกัน คือ มีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ส่วนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายด้าน มีดังนี้

2.1) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยที่เน้นปริญญาตรี

พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านลักษณะของห้องเรียนที่มีความเหมาะสมกับการทำงานเป็นกลุ่มมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง

ส่วนผลลัพธ์จากการจัดการศึกษาทั่วไป นักศึกษามีความคิดเห็นว่าวิชาการศึกษาทั่วไปก่อให้เกิดผลในการสร้างคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง

พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่ายตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบที่น่าสนใจกิจกรรมหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา ลักษณะของห้องเรียนที่มีความเหมาะสมกับการทำงานเป็นกลุ่ม มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง

ส่วนผลลัพธ์จากการจัดการศึกษาทั่วไป นักศึกษามีความคิดเห็นว่าวิชาการศึกษาทั่วไปก่อให้เกิดผลในการสร้างคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3) ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยวิจัย

พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากทุกด้าน ยกเว้น ด้านลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนโดยการบรรยาย ลักษณะของห้องเรียนที่มีความเหมาะสมกับการทำงานเป็นกลุ่ม มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง

ส่วนผลลัพธ์จากการจัดการศึกษาทั่วไป นักศึกษามีความคิดเห็นว่าวิชาการศึกษาทั่วไปก่อให้เกิดผลในการสร้างคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3) ปัจจัยเงื่อนไข ที่เกี่ยวข้องการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั่วไป พบว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั่วไป ดังนี้

ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป ได้แก่ การมีนโยบายที่ชัดเจนต่อการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัย การบริหารจัดการโดยมีผู้รับผิดชอบโดยตรง เช่น การมีสำนักศึกษาทั่วไปหรือการมีคณะกรรมการการศึกษาทั่วไป การมีทีมอาจารย์ผู้สอนที่เพียงพอและมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับรายวิชา และมีเทคนิควิธีการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนที่เป็นคนรุ่นใหม่ เช่น ใช้สื่อการสอนที่ดึงดูดความสนใจ ลดการบรรยาย การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เช่น E-Book E-Learning แบบทดสอบออนไลน์ เป็นต้น รวมทั้งการมีสิ่งอำนวยความสะดวก และบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ ส่วนปัจจัยด้าน นักศึกษา ได้แก่ ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบ และยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดวิชาการศึกษาทั่วไป ได้แก่ ลักษณะของห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมกับการทำงานเป็นกลุ่ม การมีนักศึกษาต่อชั้นเรียนมากเกินไปส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จำนวนอาจารย์และบุคลากรไม่เพียงพอต่อนักศึกษารวมทั้งปัจจัยจากนักศึกษาที่บางคนขาดความรับผิดชอบ

4) ปรัชญาและแนวคิดการศึกษาทั่วไป

ผลจากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยกรณีศึกษาทั้งสามแห่ง พบว่า ปรัชญาแนวคิดของการจัดการศึกษาทั่วไปเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือ

แนวทางของหลักสูตรการศึกษาทั่วไปและปรัชญาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี ตั้งแต่ปี 2532-2548 จนถึงปัจจุบันที่ใช้ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2558 หมวดวิชาศึกษาทั่วไปยังคงความหมายเดิม คือวิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกลมีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผลสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งของไทยและของประชาคมนานาชาติสามารถนำ ความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

วิชาศึกษาทั่วไปหมายถึงวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้มีความรอบรู้ อย่างกว้างขวางเข้าใจและเห็นคุณค่าของตนเองผู้อื่นสังคมศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่งพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก

การจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่งสะท้อนให้เห็นถึงปรัชญาของการศึกษา ทั่วไปอย่างแท้จริงและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามสาขาวิชาต่าง ๆ โดยยึดคุณธรรม และ จริยธรรมให้ความสำคัญการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะ เก่ง ดี และมีสุข

5) รูปแบบการจัดการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย

มหาวิทยาลัยกรณีศึกษาทั้งสามแห่ง จัดวิชาศึกษาทั่วไป มีวัตถุประสงค์และเนื้อหา ที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ ปริญญาตรี พ.ศ. 2558 กระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นแกนกลาง โดยจำแนกเป็นรายวิชาในลักษณะ เดียวกันซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี มีกลุ่มวิชา 1) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 3) กลุ่มวิชาภาษาและ 4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยบางมหาวิทยาลัย รวมกลุ่ม วิชาสังคมศาสตร์ และกลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์ เข้าด้วยกันและ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ โดยมีรายวิชาย่อยๆ ภายใต้กลุ่มวิชา และมีรายวิชา ที่บูรณาการเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของแต่ละกลุ่มวิชา โดยให้นักศึกษาปริญญาตรีลงทะเบียน จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต ซึ่งมีความแตกต่างจากการจัดการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ที่การกำหนดจำนวนหน่วย กิตมีความแตกต่าง หลากหลายขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสถาบันการศึกษา

หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทยมีลักษณะที่ครอบคลุม3 ประเด็นหลักคือ

- 1) คำนึงถึงความสำเร็จของผู้เรียนและความต้องการของสังคม
- 2) จะต้องสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
- 3) ผู้เรียนจะต้องมีคุณธรรมมีความสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจการเมือง

มหาวิทยาลัย ทั้งสามแห่ง มีลักษณะเฉพาะของการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไป ในวิชาแกน ที่จัดให้ มีการเรียนร่วมกันของนักศึกษาทุกคณะ เพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยการคละนักศึกษาในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันเรียนร่วมกัน ส่วนเนื้อหาการเรียนจะเน้นการเรียนแบบวิเคราะห์กรณีศึกษาเรียนให้เกิดปัญหา เกิดอิสระภาพ ความสุขเรียนการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเนื้อหา ที่เกี่ยวกับสังคม ทั้งสังคมไทยและ สังคมโลกในแง่มุมต่างๆ อิทธิพลของการพัฒนาศิลปวิทยาการบางแขนง เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน ในการวิเคราะห์สังเคราะห์เหตุปัจจัยและแนวทางแก้ไขปัญหาของสังคม และเพื่อประโยชน์ ต่อการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้มีโลกทัศน์กว้างไกล เข้าใจ รู้เท่าทันกาละ เทศะ นอกจากนี้ ยังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการทำโครงการกลุ่มโดยให้นักศึกษาเสนอปัญหาของโครงการ ตามความสนใจ และจัดกิจกรรมให้นักศึกษานำเสนอผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาลักษณะของเด็กยุคใหม่ ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชา ศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยทั้งสามแห่ง ปรัชญาและแนวคิดของการศึกษาทั่วไป รวมทั้งรูปแบบ การจัดการศึกษาทั่วไป นำไปสู่ข้อเสนอ แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษา ทั่วไปของมหาวิทยาลัยไทย ซึ่งพิจารณาร่วมกันทั้งระบบ ทั้งด้านเนื้อหาวิชา วิธีการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม และการประเมินผล โดย ให้ความสำคัญกับ ปรัชญา และแนวคิด ของวิชา ศึกษาทั่วไปเป็นหลัก ดังต่อไปนี้

1) ด้านเนื้อหาของรายวิชา

- มหาวิทยาลัย ควรทำความเข้าใจกับปรัชญา และแนวคิด ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยกำหนดเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่แท้จริง ของการศึกษาทั่วไป รวมทั้งควร มีการแนะนำจุดประสงค์ของราย วิชาให้นักศึกษา เข้าใจตรงกันก่อนเริ่มการเรียนการสอนในแต่ละวิชา
- การกำหนด เนื้อหาของ รายวิชา ควรเชื่อมโยงกับงานตามวิชาชีพของนักศึกษา ชุมชนและสังคม รวมทั้งสอดคล้องกับพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยแต่ละ ประ เภท กำหนดสัดส่วนภาคการบรรยายและภาคปฏิบัติโดยกำหนดให้มีการบรรยาย หลักวิชาการ (Discipline Based)ลดลง และควรเพิ่มรายวิชาประเภทโครงการ (Project Based) การศึกษาจากปัญหา(Problem Based) การศึกษาอิสระ (Independent Study)การสัมมนา (Seminar) และการปฏิบัติ (Workshop)

- อาจารย์ผู้สอนสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอน โดยให้สอดคล้องและทันกับการเปลี่ยนแปลงของ บริบท โลกและ สังคมไทย ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อนำไปสู่การสร้างการเรียนรู้แก่นักศึกษาทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน

- การจัดการเรียนการสอนที่มีทั้ง ทฤษฎีและการปฏิบัติ เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน โดย สอนให้รู้ เข้าใจ มีเหตุและผล โดยเน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์เป็นสำคัญ แล้วลงมือปฏิบัติจริง
- ดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) การเรียนในชั้นเรียนขนาดเล็ก (Small Class) เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ (Interactive) การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) และจัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย

แก่ผู้เรียนตามความสนใจและคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นคนยุคใหม่

- คุณลักษณะของคนยุคใหม่ มีความสามารถในการค้นหาความรู้ด้วยตัวเองและมีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น การจัดการเรียนการสอนโดยการตั้งโจทย์ ที่กระตุ้นการคิด วิเคราะห์ของนักศึกษาและเปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องและออกแบบการนำเสนอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามกลุ่ม โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกทั้งด้านเนื้อหาวิชา การให้คำปรึกษา และ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ จะเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของ คนยุคใหม่
- ควรพัฒนาให้มีการบูรณาการระหว่าง การเรียนการสอนในวิชา และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้นักศึกษามีประสบการณ์กิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อนำไปสู่การผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยอาจให้นักศึกษาเป็นผู้จัดทำเอง หรือร่วมกับกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยเป็นผู้จัด

3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน

- มหาวิทยาลัยควร ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน และสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การเรียนออนไลน์ เป็นต้น
- มหาวิทยาลัยควรจัดหาและบริการสื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ
- การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในลักษณะการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ เป็นกลุ่ม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามกลุ่ม ของนักศึกษา รวมทั้งการเปิดโอกาส ให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากพื้นที่ปฏิบัติการทางสังคมทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย

4) ด้านการวัดและประเมินผล

- การมีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียนเพื่อให้สามารถออกแบบการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไป เป้าหมายที่กำหนด
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรมีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่หลากหลาย โดยอาจวัดจากผลของงานที่มอบหมาย ประกอบกับการวัดผลด้านความรู้ เช่น ผลงานกลุ่ม รายงาน การนำเสนอ การสรุป การมีส่วนร่วม การอภิปราย แลกเปลี่ยน เป็นต้น
- การพัฒนาทักษะการทบทวนและใคร่ครวญการทำงานและสะท้อนผล (Reflection) ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แก่นักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถทบทวน และสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง และ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้ามกลุ่ม ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการประเมินตนเองของนักศึกษา

5) ด้านการสนับสนุนและการบริหารจัดการ

- การมีกลไกการบริหารจัดการที่ เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนา นักศึกษาโดยอาจดำเนินการ ในลักษณะคณะกรรมการหรือจัดตั้งเป็นสำนักหรือศูนย์การจัดการศึกษาทั่วไป ให้มีบทบาทความรับผิดชอบในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั่วไป ทั้งระบบ
- ควรสร้างการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ตั้งแต่กระบวนการกำหนดหลักสูตร การวางแผน การจัดกระบวนการเรียน การสอน และการวัดและประเมินผล
- การมีช่องทางการสื่อสารภายในผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทุกฝ่าย ที่รวดเร็ว ทันการ เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่ดี รวมทั้งการมีช่องทางการสื่อสาร ที่หลากหลาย ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่ายแก่นักศึกษา จะช่วยให้การจัดการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพบรรลุผลตามเป้าหมายกำหนดไว้
- การสร้างเครือข่ายความร่วมมือข้ามหน่วยงาน ทั้งระหว่างมหาวิทยาลัยด้วยกัน ระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้เข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั่วไปจะช่วยให้เกิดการจัดการศึกษาทั่วไป ที่สอดคล้องกับบริบท และนักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ที่ทันต่อสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม

บรรณานุกรม

- คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2539). *หลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ปีการศึกษา 2529-2538)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธำรง บัวศรี. (2532). *ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทิพย์วัลย์ สิ้นนิติตาวร. (2553). *Generation Y*. [online] Available: <http://sites.google.com/site/490880tippawansinnititaworn/examination/generation-y>.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2550). *การศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิตหรือการศึกษาเพื่อเพิ่มผลผลิต*. อุดมศึกษา.
- ไพฑูรย์ ศีลาพันธ์. (2548). *ข้อเสนอเพื่อพัฒนาการศึกษาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักงานจัดการศึกษาทั่วไป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ ศีลาพันธ์ และคณะ. (2548). *รายงานการวิจัยกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (National Qualifications Framework for Higher Education in Thailand)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรบุญมานา และ สมควรทรัพย์บำรุง (2553). *การประเมินหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไป*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพ็ชรี รูปะวิเชตร. (2549). *งานที่ทำทนายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะการทำงานที่โดดเด่น : ศึกษาสาธิตสร. ปีที่ 33 ฉบับที่ 1-2 มกราคม-ธันวาคม 2549*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2540). *ศึกษาการประเมินความต้องการวิชาบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2550). *เอกสารการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป*. อุดมศึกษา.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2551). *รูปแบบการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไปมหาวิทยาลัยมหิดล*. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีเรื่องการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรีจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาวันที่ 15 สิงหาคม 2551.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (2546). *การวิจัยติดตามผลการดำเนินการจัดการศึกษาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิจิตร ศรีสอาด. (2551). *การศึกษาทั่วไป*. [online] Available: http://pr.ku.ac.th/pr_pic/html/03march50/wichakan.htm

สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตรเชิงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). เอกสารประกอบการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีเรื่องการจัดหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาตรี. อัดสำเนา.

———. (2560). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558. กรุงเทพฯ: บริษัท วงศ์สว่างพับลิชชิ่ง แอนด์ พรินติ้ง จำกัด.

Abrahamson, C.E. & William D. Kimsey, W.D. (2002). General education, interdisciplinary pedagogy and the process of content transformation. *Education*, 122 (3) 587-594.

Best, J.W. (1977). *Research in Education*. Englewood Cliff, New Jersey: Prentice Hall.

Brint, S., Proctor, K., Murphy, S. P., Turk-Bicakci, L., & Hanneman, R. A. (2009). General Education Models: Continuity and Change in the U.S. Undergraduate Curriculum, 1975--2000. *Journal of Higher Education*. 80(6), 605-642.

Coole, H., & Watts, M. (2009). Communal e-learning styles in the online classroom. *Research in Education*. (82), 13-27.

Cuevas, u. M., Matveev, A. G., & Miller, K. O. (2010). Mapping General Education Outcomes in the Major: Intentionality and Transparency. *Peer Review*. 12(1), 10-15.

Donnison, S. (2010). Beyond Integration or Adaptation: The Challenge for Higher Education and Gen Y. *The International Journal of Learning*. 17 (2) 407-416.

Dries, N., Pepermans, R., & De Kerpel, E. (2008). Exploring four generations' beliefs about career Is "satisfied" the new "successful"? *Journal of Managerial Psychology*. 23(8) 907-928.

Dronov, V. P., & Kondakov, A. M. (2010). The New Standards of General Education: The Ideological Foundation of the Russian School System. *Russian Education & Society*. 52(2), 77-84.

Dubrow, G. (2004). Collegiality and Culture: General education curriculum reform at Western Protestant University. *JGE: The Journal of General Education*. 53(2), 107-134.

Dwyer, R. J. (2008). Prepare for the impact of the multi-generational workforce! *Transforming Government: People, Process and Policy*. 3(2) 101-110.

Feng, H.-M., & Guo, M. (2007). General education curriculum reforming advance in the universities of China mainland. *US-China Education Review*. 4(7), 23-25.

Franzoni, A. L., & Assar, S. (2009). Student Learning Styles Adaptation Method Based on Teaching Strategies and Electronic Media. *Journal of Educational Technology & Society*. 12(4), 15-29.

- Gillmore, G.M. (2004). The Evaluation of General Education: Lessons from the USA State of Washington Experience. *Journal of Higher Education and Lifelong Learning*. 12, 1-10
- Graf, S., & Tzu-Chien, L. (2009). Supporting Teachers in Identifying Students' Learning Styles in Learning Management Systems: An Automatic Student Modeling Approach. *Journal of Educational Technology & Society*. 12(4), 3-14.
- Harris, M. & Cullen, R. (2010). Leading the learner-centered campus: an administrator's framework for improving student learning outcomes. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Henscheid, J., O'Rourke, M., & Williams, G. (2009). *Embedding the Humanities in Cross-Disciplinary General Education Courses*. Pennsylvania State University Press. (58), 279-295.
- Hockett, J. A. (2009). Curriculum for Highly Able Learners That Conforms to General Education and Gifted Education Quality Indicators. *Journal for the Education of the Gifted*. 32(3), 394-440.
- Honey, P. and Mumford, A. (1992). *The Manual of Learning Styles*. Maidenhead: Peter Honey.
- Hook, S. (1975). General education: the minimum indispensables. in Hook, S., Kurtzs, P., & Todorovich, M. (editors). *The philosophy of the curriculum*. New York: Prometheus Books.
- Joe, J. N., Harmes, J. C., & Barry, C. L. (2008). *Arts and Humanities General Education Assessment: A Qualitative Approach to Developing Program Objectives*. JGE: The Journal of General Education, 57(3), 131-151.
- Josiam, B. M., et al. (2008). Attitudes to Work of Generation Y Students in Hospitality Management: A Comparative Analysis of Students in the United States and the United Kingdom. *Journal of Foodservice Business Research*. 11(3), 295-314.
- Mackey, T. P., & Jacobson, T. E. (2007). Developing an integrated Strategy for information literacy assessment in general education. *JGE: The Journal of General Education*. 56(2), 93-104.
- Mahoney, S. L., & Schamber, J. F. (2004). Exploring the application of a development model of intercultural sensitivity to a general education curriculum on diversity. *JGE: The Journal of General Education*. 53(3/4), 311-334.
- Ramayah, M., Sivanandan, P., Nasrijal, N. H., Letchumanan, T., & Lim Chee, L. (2009). Preferred learning style: Gender influence on preferred learning style among business students. *Journal of US-China Public Administration*. 6(4), 65-78.
- Rao, S., Cameron, A., & Gaskin-Noel, S. (2009). Embedding General Education Competencies into an Online Information Literacy Course. *Journal of Library Administration*. 49(1/2), 59-73.

- Sims, R. R. & Sims, S. J. (1995). Learning Enhancement in Higher Education in Sims, R. R. & Sims, S. J. (editors). *The importance of learning styles: understanding the implications for learning, course design, and education*. Westport, CT: Greenwood Press.
- Thompson Jr, R. J., & Serra, M. (2005). Use of course evaluations to assess the contributions of curricular and pedagogical initiatives to undergraduate general education learning objectives. *Education*. 125(4), 693-701.
- Warner, D. B., & Koeppel, K. (2009). General Education Requirements: A Comparative Analysis *JGE: The Journal of General Education*. 58(4), 241-258.
- Wessels, P. L., & Steenkamp, L. P. (2009). Generation Y students: Appropriate learning styles and teaching approaches in the economic and management sciences faculty. *South African Journal of Higher Education*. 23(5), 1039-1058.
- Wooldridge, B. (1995). Increasing the Effectiveness of University/College Instruction: Integrating the Results of Learning Style Research into Course Design and Delivery. In Sims, S. S. & Sims, S. J. (editors). *The importance of learning styles: understanding the implications for learning, course design, and education*. Westport, CT: Greenwood Press.
- Young, K. (2009). The X, Y and Z of Generations in Schools. *International Journal of Learning*. 16(7), 203-215.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บทความที่ได้รับเผยแพร่

นำเสนอผลงานวิจัย ในการประชุม The Fifth Asian Conference on
Education 2013 (ACE 2013) ณ เมืองโอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น เมื่อ 23-27 ตุลาคม 2556
เผยแพร่บทความใน proceeding ของการประชุม

General Education Model of Universities in Thailand

Porntida Visaetsilapanonta

Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities,

Mahidol University, Nakornpathom, Thailand

Abstract

The purpose of this study was to describe the General Education Model of Universities in Thailand using mixed methods; quantitative and qualitative approaches. The samples were undergraduate students, lecturers and committees who involved with General Education of 3 universities in Thailand. The quantitative data from questionnaire were analyzed by descriptive statistics. In the qualitative phase, lecturers and committees were interviewed by the researcher and data were analyzed by content analysis.

The results showed that the goals of General Education were to promote a broad span of knowledge; to be logically and critically thinking; the capacity to work as a part of a team to solve the problems; and lifelong learning skills.

The contents were introduced students to a variety of topics; cultures; the natural and physical world, social sciences, science and mathematics, humanities, histories, and the arts, including knowledge to become citizens. The learning process used problem-based learning with student center approach. The learning outcomes were the broad knowledge of intellectual and practical skills, including inquiry, quantitative and information literacy, teamwork and problem solving; individual and social responsibilities, as well as ethical reasoning and action.

The suggestions from this research included as following: to understanding the philosophy of General Education; to encourage interaction rather than lectures; and should emphasize the contents which related to the social change; adjust the learning method, teaching materials and learning activities accordance with the interest of the students. In addition, the course should create the evaluation methods that can be measured the expected results.

Keywords: General Education Model, University

---

* Corresponding author.

Tel.: 66-8-1170-5607 ; Fax: 66-0-2441-5120

E-mail: porntida.vis@mahidl.ac.th

General Education Model of Universities in Thailand

Porntida Visaetsilapanonta

Department of Education, Faculty of Social Sciences and Humanities,

Mahidol University, Nakornpathom, Thailand

Background

The new social has been changed in any aspects including economic, society and the environment. Higher Education is increasingly emphasizing graduates' preparation for the workplace. To preparing people to cope with changes in the social world higher education have to build the graduates with wisdom and knowledge to develop a lifestyle that they can have a pretty good solution and creative society. Higher education is a key component to the development of human potential in every aspects. Fulfillment of the University's mission is to train individuals in various disciplines and profession's so they could face the globalization of the 21st century. In the context of social change, education have to be changed to conform to the social change.

The teaching and learning in higher education can be divided into two categories including general education which aimed to development complete human morality and spirituality as well as a graduate; and occupational courses specifically aimed to created tools for graduates to solve problems and met the needs of society.

The General Education (GE) program is an important program in higher education. It is also taught in conjunction with profession education in order to develop and produce perfect graduates. In 1989, 1999 and 2005 respectively, the office of Higher Education Commission, Ministry of Education has remodeled the program standard of the Bachelors level and has designed "General Education".

Ministry of Education 's standard undergraduate courses 1995, Board of Education has determined that the degree of required general education credits at least 30 credits and a definition of the category. General education refers to courses aimed at developing students' knowledge widely to be understanding the nature of them self and others, social learning, able to think rationally, good communicate, aware of the moral

value of art and culture of Thailand and the international community and can apply their knowledge to use in their lives and in society as well.

At the present, each university has set general education in undergraduate courses. The nature of teaching and learning are variety and has different characteristics. To study the model of general education of university could lead to the development of educational approaches which consistent with the general philosophy of education. This study was done to describe the concept of general education, how general education are managed in the universities in Thailand and what are the problem's facing it, so that it results in the solution for the problem's. The result of the research will be used as guidelines in the development of education to develop graduates who achieve the goals of the University.

Objective

To describe the General Education Model of Universities in Thailand.

Scope of the Study

The model in this study including the philosophy, goal, structure, learning process, learning outcome, and obstacles of general education curriculum of the Universities in Thailand.

Literature Review

In the classic text on general education, Graff (1983) reported that the content of general education consists of courses from a number of content areas such as the liberal arts and sciences, courses that emphasize skills such as writing or critical thinking, global perspectives, woman's and minority perspectives, and values.

General education means the courses that aim to develop the students' knowledge widely, understanding others and their social, able to think rationally, good communicate, aware of the moral value of art and culture of both Thai and the international community, and can apply their knowledge to use in their lives and in society as well.

The development of general education courses including (Hook, 1975) are described as following:

1. The students can develop the ability to communicate clearly and effectiveness, and can speak and write well.

2. Students have the basic knowledge about the body and mind and beliefs, the reason for the well-being of human, understanding of the principles of the scientific method, the modern world of science and technology, nature and society.
3. Students have a better understanding about the role of both social, economic and history.
4. Students can find the facts and theories about the nature of social and psychological as well as conflict-oriented values and ideals, learn valuable link in a causal impact on the value of other and the difference between a biased judgment and rational values.
5. Capabilities and accuracy of finding relevant evidence were developed the ability is to be distinguished what is real or not vague.
6. Students with an understanding of local cultural heritage, art, literature, and music have to achieve appreciation and knowledge is important to the creative experience in the future.

Abrahamson & Kimsey (2002) refer to General Education in the James Madison University 's primary goal of General Education is to prepare students to become flexible thinkers and as a lifelong learner by a strong foundation of knowledge, skills and experience. The educator belief that the essence of the knowledge, skills and experience can be linked to all the branches and are essential to the success of the award and performance and can encourage students to be self-motivated. The subjects were divided into five groups such as:

1. Thinking and communicating effectively in both speech and writing, critical thinking, the use of technology and information among people using data and evaluation.
2. An appreciation for the arts and humanities as a critical component of the human experience with education and experience in the art of literature and understanding of their cultural and intellectual history.
3. The knowledge about science and math, use of assessment evidence, the model building and testing to develop the theory.
4. The political, social, economic motivations to study the processes and structures of the human experience as it relates to society and part of the global community .

5. Understanding of both the families and members of the various groups in society. The parameters are varied . The affect of human behavior in society through the exploration and development of each individual is responsible for the emotional, physical, psychological, social and ethical dimensions .

In conclusion, the general education curriculum is focused on high quality, able to promote and develop the capacity of students to have a good basic knowledge, skills with expertise in learning various subjects. The content that is linked with the economic, social, political, culture is an important part in the development of the learners. The teaching of general education courses should focus on the concept of general education. Linking and integrating content into the teaching process which are appropriate to the learners culture and society.

Methodology

Both quantitative and qualitative methods are used in this research. In the quantitative phase, the questionnaires were used to reveal the opinion regarding general education of the undergraduates in 3 public universities. The data were analyzed by descriptive statistics. In the qualitative phase, lecturers and committees of 3 universities were in-depth interviewed to reveal the philosophy, goal, structure, process, learning outcome, and obstacles of general education, and analyzed data by content analysis.

Ethical considerations in research, this study was carried out for testimonials from the research ethics board in human Mahidol University which has been approved by the research ethics board in human (2010/074.0111). The research was conducted in accordance with ethical research in human.

Research Results

The results from the quantitative study revealed that the opinion regarding to general education teaching and learning in the overall aspects the students also commented that is appropriate at a high level. However there are still some aspects that impede student learning including: the appropriateness of the classroom with small space, student lack of awareness of the importance of this course, and the appropriate of the measurement and evaluation.

Philosophy of general education

General Education are those subjects that place an emphasis on promoting the learners to have extensive knowledge, wide vision, the nature of themselves, others and

the society. The philosophy of general education is based on the idea of human development which means the development in both the absolute and the balance of human nature which are physical and mental (emotion, thought and mind).

Goal of General Education

General Education is to provide students with the capability to become not only competent professionals, but also active and engaged citizens, as well as lifelong learners.

From the lecturers interview through General Education, we seek to groom our students to be capable of critical thinking, problem solving, global and multicultural awareness, creativity, ethical decision-making, team and collaboration, and effective communication.

Curriculum structure

The general education offerings included the humanities and fine arts, the natural science, mathematics, and the social sciences. The program also included courses that focused on the interrelationship between these major fields of study. The 3 universities divided subjects into 4 groups such as Humanity, Social Sciences, Science and Mathematics, and Language and Communication.

In these categories, we divided into group of subjects according framework on standard undergraduate learning outcomes which are the broad knowledge of intellectual and practical skills as following:

1. Moral, ethical, value of life in society: social responsibility/law, civic education/human rights, philosophy/religion/logic, aesthetics/arts/music
2. Analytical and critical thinking: managing literacy/research and math and scientific literacy
3. Culture and intellects: culture/multi-culture/ history/ local wisdom/ sufficiency economy
4. Communication: foreign language /communication/IT literacy and computer
5. Adaptation to globalization: social/economics/environmental/scientific/health issues that have impact on human life.

Learning process

Integrated learning and connections across disciplinary boundaries and general skills including lecture, group discussion, case study, project base learning; oral presentation, group project and group presentation and poster presentation.

Learning outcome

The assessment process on learning outcome of general education has been used many methods for examples: exam, discussion in class, performance of group projects, participation in group work etc. The learning outcome was evaluation based on domains of learning framework of Board of Education Commission, Ministry of Education.

1. Ethical and moral: habits of acting ethically and responsibly in personal and public life in the way that are consistent with moral standards. Abilities to resolve value conflicts through application of consistent system of values.
2. Knowledge: the ability to understand, recall and present information including knowledge of specific facts, concepts, principles and theories and procedures.
3. Cognitive skills and thinking skills: apply the knowledge of concepts, principles and procedures, analyze situation and apply conceptual understanding of principles in the critical thinking and creative problem solving.
4. Interpersonal skills and responsibility: the ability to work effectively in groups and exercise leadership.
Except personal and social responsibility, plan and take responsibility for their own learning.
5. Numerical analysis, communication and information technology skills: the ability to use basic mathematical and statistical techniques, communicate effectively in oral and written form, use information and communications technology.

Obstacles of general education

In 3 universities which were studied found that there were some obstacles to manage the program including: the students do not understand the importance of the subjects, class combined students with different backgrounds are difficult to design learning activity, class size effects learning activities: the smaller the class is better than larger class. There are some misconception of general education philosophy in both instructors and students.

Conclusions and implications

This article presented the general education model of universities in Thailand. The study was conducted through questionnaire and in-depth interview with instructors and students from 3 public universities. Analysis also included descriptive statistic and content analysis. The paper also exhibited the results from both quantitative and qualitative data. The opinion regarding to general education teaching and learning in the overall aspects the students also commented that is appropriate at a high level. However there are still some aspects that impede student learning included the appropriateness of the classroom with small space, student lack of awareness of the importance of this course, and the appropriate of the measurement and evaluation.

The general education in university that were studied with requirements from difference perspectives and contexts. They should design particular education, goals, resources, and students. The development of the general educational has been developed to be consistent with the changing landscape. The tendency to be focused on teaching the students, the professional knowledge and skills are a good basis for understanding and continuing to learn throughout life. The ultimate goal is to cultivate the good people with the knowledge and ethical. The general education model of universities in Thailand is the optional format which the applications should be adapted to the context.

The implications of the finding of this study regarding the general education model of universities in Thailand are described as below.

1. Instructors related to the general education courses should be considered to understand the philosophy of general education and goals of the course which lead to design the teaching methods to meet the goals of the course.
2. Encouragement of the learning process that focus on the student-centered, interaction rather than lectures, small class, interactive learning and group discussion.
3. Creation of the evaluation methods that can be measured the expected results.
4. Integrate learning with extra-curricular activities; participant to the activities of university; university social responsibility. Operates in conjunction with the family, religious institutions, community organizations together to define folk wisdom that can lead to the students learning.
5. Adjustment of learning method to accordance with the learning style of the new era student. Instructors should use new teaching technique and instrument such

as E-learning, information technologies consistent with the passion of new generation.

6. Universities should work as collaboration with general education network to share experience each other.

Acknowledgement

This research was financially supported by the research grant from Thailand Research Fund (TRF).

Reference

- Abrahamson, C.E. & William D. Kimsey, W.D. (2002). General education, interdisciplinary pedagogy and the process of content transformation. *Education*, 122 (3) 587-594.
- Brint, S., Proctor, K., Murphy, S. P., Turk-Bicakci, L., & Hanneman, R. A. (2009). General Education Models: Continuity and Change in the U.S. Undergraduate Curriculum, 1975-2000. *Journal of Higher Education*, 80(6), 605-642.
- Commission on Higher Education. (2008). *Seminar to share and learn about the best practices for general education and academic transfer degree*. Mimeograph.
- Coole, H., & Watts, M. (2009). Communal e-learning styles in the online classroom. *Research in Education*. (82), 13-27.
- Cuevas, u. M., Matveev, A. G., & Miller, K. O. (2010). Mapping General Education Outcomes in the Major: Intentionality and Transparency. *Peer Review*, 12(1), 10-15.
- Division of Academic Services. (In 2553). *Document improvements Educational Development General Education*. Mimeograph.
- Donnison, S. (2010). Beyond Integration or Adaptation: The Challenge for Higher Education and Gen Y. *The International Journal of Learning*, 17 (2) 407-416.
- Dries, N., Pepermans, R, & De Kerpel, E. (2008). Exploring four generations' beliefs about career Is "satisfied" the new "successful"? *Journal of Managerial Psychology*. 23(8) 907-928.
- Dronov, V. P., & Kondakov, A. M. (2010). The New Standards of General Education: The Ideological Foundation of the Russian School System. *Russian Education & Society*, 52(2), 77-84.
- Dubrow, G. (2004). Collegiality and Culture: General education curriculum reform at Western Protestant University. *JGE: The Journal of General Education*, 53(2), 107-134.

- Dwyer, R. J. (2008). Prepare for the impact of the multi-generational workforce! Transforming Government: *People, Process and Policy*. 3(2) 101-110.
- Feng, H.-M., & Guo, M. (2007). General education curriculum reforming advance in the universities of China mainland. *US-China Education Review*, 4(7), 23-25.
- Franzoni, A. L., & Assar, S. (2009). Student Learning Styles Adaptation Method Based on Teaching Strategies and Electronic Media. *Journal of Educational Technology & Society*, 12(4), 15-29.
- Gillmore, G.M. (2004). The Evaluation of General Education: Lessons from the USA State of Washington Experience. *Journal of Higher Education and Lifelong Learning*, 12, 1-10.
- Graff, J. (1983). *General Education today*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Graf, S., & Tzu-Chien, L. (2009). Supporting Teachers in Identifying Students' Learning Styles in Learning Management Systems: An Automatic Student Modeling Approach. *Journal of Educational Technology & Society*, 12(4), 3-14.
- Harris, M. & Cullen, R. (2010). *Leading the learner-centered campus: an administrator's framework for improving student learning outcomes*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Henscheid, J., O'Rourke, M., & Williams, G. (2009). Embedding the Humanities in Cross-Disciplinary General Education Courses. *Pennsylvania State University Press*. (58), 279-295.
- Hockett, J. A. (2009). Curriculum for Highly Able Learners That Conforms to General Education and Gifted Education Quality Indicators. *Journal for the Education of the Gifted*, 32(3), 394-440.
- Honey, P. and A. Mumford, (1992), *The Manual of Learning Styles*. Maidenhead: Peter Honey.
- Hook, S. (1975). General education: the minimum indispensables. in Hook, S., Kurtzs, P., & Todorovich, M. (editors). *The philosophy of the curriculum*. New York: Prometheus Books.
- Joe, J. N., Harmes, J. C., & Barry, C. L. (2008). Arts and Humanities General Education Assessment: A Qualitative Approach to Developing Program Objectives. *JGE: The Journal of General Education*, 57(3), 131-151.
- Josiam, B. M., et al. (2008). Attitudes to Work of Generation Y Students in Hospitality Management: A Comparative Analysis of Students in the United States and the United Kingdom. *Journal of Foodservice Business Research*, 11(3), 295-314.

- Mackey, T. P., & Jacobson, T. E. (2007). Developing an integrated Strategy for information literacy assessment in general education. *JGE: The Journal of General Education*, 56(2), 93-104.
- Mahoney, S. L., & Schamber, J. F. (2004). Exploring the application of a development model of intercultural sensitivity to a general education curriculum on diversity. *JGE: The Journal of General Education*, 53(3/4), 311-334.
- Ministry of Education. (2010). *Draft indicators and goals for education reform in the second decade*. Document duplication.
- Ramayah, M., Sivanandan, P., Nasrijal, N. H., Letchumanan, T., & Lim Chee, L. (2009). Preferred learning style: Gender influence on preferred learning style among business students. *Journal of US-China Public Administration*, 6(4), 65-78.
- Rao, S., Cameron, A., & Gaskin-Noel, S. (2009). Embedding General Education Competencies into an Online Information Literacy Course. *Journal of Library Administration*, 49(1/2), 59-73.
- Sims, R. R. & Sims, S. J. (1995). Learning Enhancement in Higher Education in Sims, R. R. & Sims, S. J. (editors). *The importance of learning styles : understanding the implications for learning, course design, and education* . Westport, CT: Greenwood Press.
- Thompson Jr, R. J., & Serra, M. (2005). Use of course evaluations to assess the contributions of curricular and pedagogical initiatives to undergraduate general education learning objectives. *Education*, 125(4), 693-701.
- Warner, D. B., & Koeppe, K. (2009). General Education Requirements: A Comparative Analysis *JGE: The Journal of General Education*, 58(4), 241-258.
- Wessels, P. L., & Steenkamp, L. P. (2009). Generation Y students: Appropriate learning styles and teaching approaches in the economic and management sciences faculty. *South African Journal of Higher Education*, 23(5), 1039-1058.
- Wooldridge, B. (1995). Increasing the Effectiveness of University/College Instruction: Integrating the Results of Learning Style Research into Course Design and Delivery. In Sims, S. S. & Sims, S. J. (editors). *The importance of learning styles : understanding the implications for learning, course design, and education* . Westport, CT: Greenwood Press.
- Young, K. (2009). The X, Y and Z of Generations in Schools. *International Journal of Learning*, 16(7), 203-215.

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม
โครงการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างและเติมข้อความตามความคิดเห็นของท่าน

แบบสอบถามนี้มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทั่วไปซึ่งเป็นวิชาบังคับในการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่หาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยในภาพรวม คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปสรุปผลในภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ท่านเป็นนักศึกษาคณะ.....ชั้นปี .....
- สาขาวิชา.....
- มหาวิทยาลัย.....
2. ท่านเรียนวิชาศึกษาทั่วไปในปีการศึกษาใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ☐ ปี 2552   ☐ ปี 2553   ☐ ปี 2554   ☐ ปี 2555   ☐ ปี 2556
3. ท่านทราบวัตถุประสงค์/จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไป หรือไม่
- ☐ ทราบ (ระบุรายละเอียด).....
- ☐ ไม่ทราบ
4. ท่านประทับใจการเรียนรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไป (วิชาบังคับระดับปริญญาตรี) ในวิชาใดบ้างเพราะเหตุใด

ตอนที่ 2 ลักษณะการเรียนรู้ของเด็กยุคใหม่

1. ท่านคิดว่าเด็กยุคใหม่ มีคุณลักษณะเฉพาะอย่างไร
2. ท่านคิดว่าเด็กยุคใหม่ สนใจการเรียนรู้แบบใด หรือชอบการเรียนการสอนแบบไหนใด
3. ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยของท่าน สอดคล้องกับลักษณะความสนใจของเด็กยุคใหม่หรือไม่ อย่างไร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไป(ในภาพรวม)

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความในแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วให้คะแนนตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมเหตุผลการให้คะแนน ระดับคะแนน น้อยที่สุด = 1, น้อย = 2, ปานกลาง=3, มาก=4, มากที่สุด= 5

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลการให้คะแนน
		51	42	33	24	15	
	ด้านหลักสูตร						
1	หลักสูตรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาทั่วไป						
2	เนื้อหาในหลักสูตรมีความทันสมัย						
3	เนื้อหา มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย						
	ด้านวิธีการสอน						
4	มีการชี้แจงเนื้อหาหลักสูตรแก่นักศึกษา						
5	การจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามเนื้อหาหลักสูตร						
6	มีการใช้วิธีการสอนได้เหมาะสมกับความสนใจของนักศึกษา						
7	เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น						
	ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน						
8	มีสื่อการสอนที่น่าสนใจ						
9	สื่อการสอนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย						
10	สื่อการสอนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา						
	ด้านตำราและเอกสารประกอบการสอน						
11	ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย						
12	ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาที่ครอบคลุมสาระสำคัญของวิชา						
13	ตำราและเอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบที่น่าสนใจ						
	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน						
14	กิจกรรมหลักสูตรสอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษา						
15	กิจกรรมหลักสูตรเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น						
16	กิจกรรมหลักสูตรช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาง่ายขึ้น						
	ด้านอาคารสถานที่						

ข้อ	การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลการให้คะแนน
17	ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการเรียนโดยการบรรยาย						
18	ลักษณะห้องเรียนเหมาะสมกับการทำกิจกรรมกลุ่ม						
19	ความครบถ้วนของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน						
	ด้านการวัดและประเมินผล						
20	การแบ่งสัดส่วนการให้คะแนนเหมาะสม						
21	วิธีการวัดผลตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชา						
22	นักศึกษาทราบหลักเกณฑ์ในการวัดผลของรายวิชา						

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อด้านผลลัพธ์การจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไป (ในภาพรวม)

ท่านคิดว่าการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไป สามารถพัฒนานักศึกษาให้เกิดลักษณะต่อไปนี้ในระดับใด และกรุณาอธิบายเหตุผลการให้คะแนน ระดับคะแนน น้อยที่สุด = 1, น้อย = 2, ปานกลาง=3, มาก=4, มากที่สุด= 5

ข้อ	ลักษณะของนักศึกษาที่เกิดจากการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไป	ระดับความคิดเห็น					เหตุผลการให้คะแนน
		51	42	33	24	15	
	ด้านคุณธรรมจริยธรรม						
1	ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต						
2	มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม						
3	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่ที่แสดงออกซึ่งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และมีความเสียสละ						
	ด้านความรู้						
4	มีความรู้เกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับวิวัฒนาการของอารยธรรม ประวัติศาสตร์ ระบบการเมืองการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ ศิลปวิทยาการของประเทศและของโลก						
5	สามารถวิเคราะห์เหตุปัจจัยและผลกระทบของเหตุการณ์/สถานการณ์ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหากรณีศึกษาในปัจจุบันได้						
	ทักษะทางปัญญา						

ข้อ	ลักษณะของนักศึกษาที่เกิดจากการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น					เหตุผล
6	คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ						
7	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปสู่การดำเนินการชีวิตในสถานการณ์จริง						
8	สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหา ตลอดจนสังเคราะห์แนวทางและวิธีการการป้องกันปัญหาทางด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพในการดำเนินชีวิต						
	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
9	ทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน						
10	ความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม						
11	การเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา						
	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
12	นักศึกษาสามารถใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างเหมาะสมและสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประชุมกลุ่มย่อย การทำโครงการ และนำเสนอผลงานในชั้นเรียน						
13	สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสาร และนำเสนอข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ						

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

- จุดเด่นของการศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยของท่านคืออะไร
- โปรดยกตัวอย่างรายวิชา ในหมวดการศึกษาทั่วไปที่ท่านประทับใจ
- รายวิชาที่ท่านยกตัวอย่างในข้อ 2 มีวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างไร
- หากต้องการยกระดับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนการศึกษาทั่วไปในภาพรวม ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง

“ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง”

¶ ภาคผนวก ค
¶ แนวคำสัมภาษณ์

1. จุดเริ่มต้น และพัฒนาการของการจัดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยของท่าน
2. มหาวิทยาลัยมีนโยบายจัดวิชาการศึกษาทั่วไปอย่างไร
3. เป้าหมายของการจัดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยของท่าน คืออะไร
4. การจัดวิชาการศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยของท่านมีเอกลักษณ์เป็นอย่างไร เหมือนหรือต่างจากที่อื่นอย่างไร
5. ที่ผ่านมามีความคิดเห็นว่าการจัดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยของท่านแบ่งหมวดการศึกษา และมีกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างไร
6. ผลที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องตามเป้าหมายของการจัดรายวิชานี้หรือไม่ อย่างไร
7. ปัจจัยที่เอื้อและเป็นอุปสรรคต่อการจัดวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยของท่าน มีอะไรบ้าง
8. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยของท่านและของมหาวิทยาลัยไทยในภาพรวม
